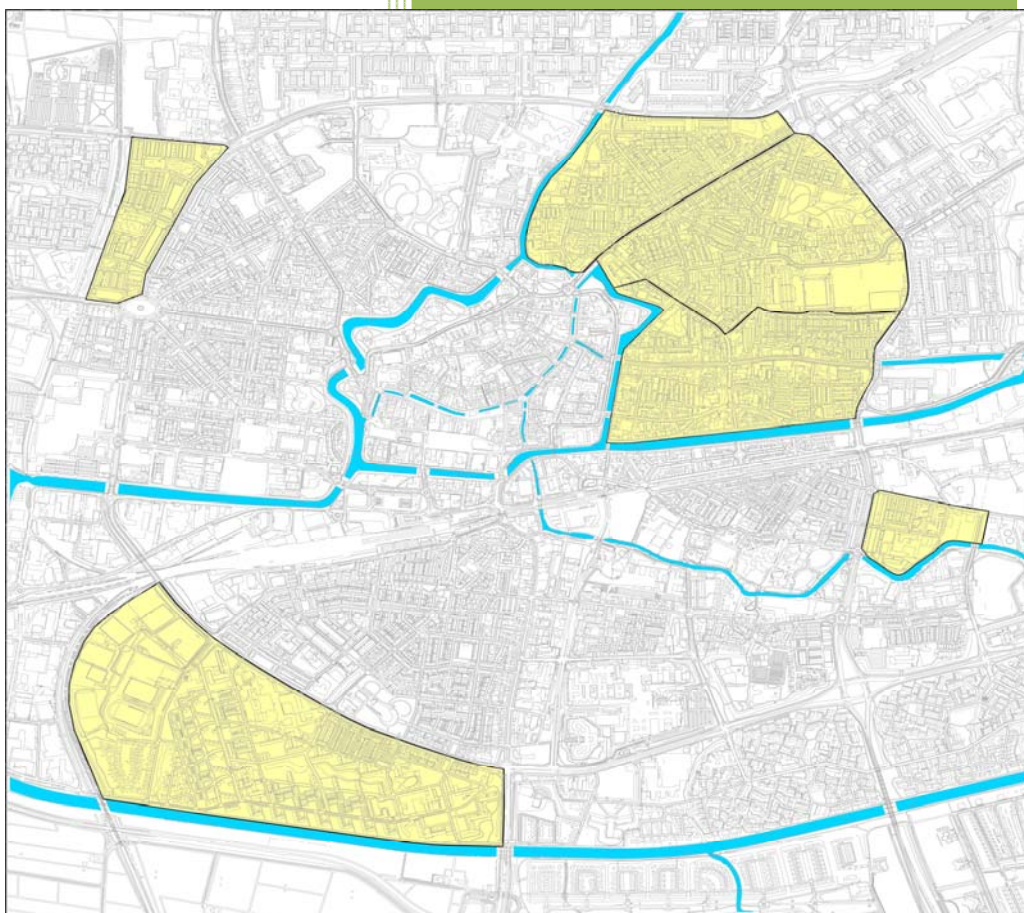

2011- 2014

6 wijken

- Oldegaleen/Bloemenbuurt
- Cambuursterhoek/Tjerk Hiddes
- Schepenbuurt
- Vlietzône
- Nijlân
- Valeriuskwartier

Gemeente Leeuwarden

Elkien

WoonFriesland

6 wijken aanpak

- **Cambuursterhoek/Tjerk Hiddes**
- **Nijlân**
- **Oldegalieën/Bloemenbuurt**
- **Schepenbuurt**
- **Valeriuskwartier**
- **Vlietzône**

Inhoudsopgave Wijkactieplannen (WAP)

Hoofdstuk 1: Voortraject

- 1.1 Aanleiding
- 1.2 Doelen
- 1.3 Samenwerking
- 1.4 Financiering
- 1.5 Opgave in de wijken
- 1.6 Aanpak tot nu toe

Hoofdstuk 2: Schakelen tussen wijk en stad

- 2.1 Totaalplan voor de wijk
- 2.2 Kleinere fysieke zaken in de openbare ruimte en in en rond corporatiewoningen
- 2.3 Afval en zwerfvuil
- 2.4 Particulier bezit: overlast en slecht onderhoud
- 2.5 Particulier en corporatief bezit: energiebesparing
- 2.6 Verkeersmaatregelen en parkeren
- 2.7 Beheer
- 2.8 Veiligheid
- 2.9 Woonservicezones en ouderenhuisvesting
- 2.10 Buurthuizen en andere ontmoetingsplaatsen
- 2.11 Studentenhuisvesting
- 2.12 Woningtoewijzing
- 2.13 Grotere projecten
- 2.14 Sociale aanpak

Hoofdstuk 3: De belangrijkste uitvoeringszaken

- 3.1 Er komen wijkprojectteams
- 3.2 "Onze wijk": de rol van bewoners

Hoofdstuk 4: Samenvattingen wijkactieplannen

Hoofdstuk 5: Oldegalileën/Bloemenbuurt

Hoofdstuk 6: Cambuursterhoek/Tjerk Hiddes

Hoofdstuk 7: Schepenbuurt

Hoofdstuk 8: Vlietzone

Hoofdstuk 9: Nijlân

Hoofdstuk 10: Valeriuskwartier

Hoofdstuk 1: Algemeen

1.1 Aanleiding

Gezien de grote voortgang die geboekt is bij de moeilijkste wijken van de stad in Leeuwarden op het punt van stedelijke vernieuwing én gezien de goede gezamenlijke ervaringen in Heechterp-Schieringen, hebben corporaties Elkien, WoonFriesland en gemeente Leeuwarden in 2009 afgesproken dat in de ISV periode 2010 t/m 2014 de stedelijke vernieuwing in Leeuwarden verbreed moet worden.

Dit is ook zo verwoord in het Meerjaren Ontwikkelings Programma 2010-2014 (MOP), dat de grondslag is voor de bijdrage uit het Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwing (ISV).

Op basis van een stedelijke vergelijking, een 7-tal criteria en trends van vooral de afgelopen 5 jaar zijn er door gemeente en corporaties 6 wijken uitgekozen. Deze wijken (of delen ervan) scoren in verhouding met andere wijken in de stad lager dan gemiddeld op aspecten als veiligheid, woonduur, verhuiscapaciteit, oordeel over de wijk, rapportcijfer omgang buurtbewoners en besteedbaar inkomen. Voorkomen moet worden dat deze wijken wat deze punten betreft in een negatieve spiraal terechtkomen. Door nu de koers uit te zetten voor de toekomst en concrete maatregelen te nemen op de korte termijn willen we de wijken sociaal en fysiek een kwaliteitsimpuls geven. Hiervoor zal stedelijke vernieuwing worden ingezet, die (zoals verwoord in het MOP) moet leiden tot sociale versterking van de wijken en waar dat mogelijk is tot sociale stijging van de wijkbewoners.

In het MOP worden 6 wijken geselecteerd waar de komende jaren extra inzet en aandacht nodig is. Het gaat om de wijken Oldegalileën -Bloemenbuurt, Tjerk-Hiddes Cambuursterhoek, Vlietzone, Nijlân, Schepenbuurt en Valeriuskwartier.

Tussen gemeente en de corporaties is afgesproken dat er nauw en vanaf het begin wordt samengewerkt, zowel bij het opstellen van de wijkactieplannen als bij de uitvoering van de wijkactieplannen.

1.2 Doelen

In hoofdstuk 1 en 2 van de bijgevoegde wijkactieplannen zijn de doelen en uitgangspunten uitvoerig beschreven.

Samengevat zijn er drie doelen voor de wijkaanpak te onderscheiden:

Belangrijkste doel is de betreffende zes wijken goed te krijgen en te houden. Dit wordt afgemeten aan de jaarlijkse metingen die Leeuwarden voor zijn wijken doet en die verder verfijnd worden. De 7 indicatoren genoemd bij het MOP/ISV zijn hier het belangrijkste onderdeel van. De 7 indicatoren zijn: gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden, % niet werkende werkzoekenden van de beroepsbevolking, woonduur, verhuiscapaciteit, oordeel over de wijk (achteruit, vooruit, gelijk), rapportcijfer omgang buurtbewoners en veiligheidsprestatie-index.

Van deze 7 indicatoren zijn de eerste vier hierboven genoemde niet echt via korte termijn activiteiten en interventies beïnvloedbaar. Alleen een pakket van met name structurele wijzigingen in en toevoegingen aan de woningvoorraad en sociale stimuleringsmaatregelen leiden tot een andere bevolkingspopulatie en daarmee tot een substantiële beïnvloeding van deze 4 indicatoren.

De indicator "oordeel over de wijk (achteruit, vooruit, gelijk)" is een indicator die, zo leert de ervaring, erg gevoelig is voor alles wat er dagelijks in de wijk gebeurt (en vooral hoe het in de publiciteit komt). Dat maakt hem minder bruikbaar als tussentijds meetinstrument.

De indicatoren die de komende jaren daarom het meest relevant en bruikbaar zijn voor het tussentijds meten en volgen van de resultaten van de wijkaanpak zijn het "rapportcijfer omgang buurtbewoners" en de "veiligheidsprestatie-index". De andere 5 indicatoren zijn vooral relevant voor de begin- en eindmetingen, dus over langere tijd.

Om het tussentijds monitoren van de wijkaanpak te verbeteren zal er verder gestart worden met een pilot van een verfijnder volgsysteem, de "sociale index".

De andere twee doelen die met de 6-wijkaanpak bereikt moeten worden, vloeien niet direct voort uit het MOP, maar zijn doelen die gemeente en de corporaties, zichzelf gesteld hebben. Beide willen via de 6 wijkaanpak, een methode en aanpak uitgewerkt zien die op termijn ook toepasbaar is in

andere wijken. Het gaat om het vinden van een meer efficiënte en effectieve wijkaanpak, waarbij een betere onderlinge samenwerking een belangrijke sleutels tot winst is, maar niet de enige. Een ander gemeentelijk en corporatief doel is dat er methodes van (samen)werken gevonden en toegepast worden in de 6 wijkenaanpak waardoor de bewoners meer bij de wijk betrokken worden.

1.3 Samenwerking

Gemeente en de corporaties WoonFriesland en Elkien werken samen in de 6 wijkenaanpak. De drie partners hebben gezamenlijk de verantwoordelijkheid genomen om de wijkactieplannen op te stellen. Dit uit zich in een gezamenlijke stuurgroep en een gezamenlijke algemene projectleiding.

Per wijk is namens de 6 wijken aanpak een projectleider aangewezen, zodanig dat elke partner 2 wijken onder zich heeft. Deze wijkprojectleider is voorzitter van de wijkprojectgroep, waarin verder zitting hebben:

- (leden van) het wijkpanel
- Ambtenaren uit de terreinen welzijn en veiligheid
- Vertegenwoordigers van beide corporaties (indien beide bezit hebben in de wijk)
- Vertegenwoordigers van externe organisaties in de wijk, zoals bijvoorbeeld scholen, zorginstellingen, ondernemers etc.

Belangrijk uitgangspunt van de werkwijze in de uitvoering is de gebiedsgerichte samenwerking van gemeente en corporaties. Afzonderlijk werken de partijen al een aantal jaren gebiedsgericht, in de wijkaanpak wijken zullen we steeds meer met elkaar gaan afstemmen in de uitvoering en in de ontwikkeling van plannen. Daarbij is het nodig om per wijk één partij aan te stellen als aanjager. Zo wordt meer dan voorheen, efficiënter omgegaan met mensen en middelen.

Deze manier van werken wordt de komende jaren meer en meer verankerd in de interne organisaties van gemeente en corporaties en ook inhoudelijk zijn de plannen voor de middellange termijn en lange termijn verankerd in het strategisch (voorraad) beleid. Gezamenlijk werken de drie partijen aan prestatieafspraken zodat de wijkplannen ingebed zijn in de gezamenlijke ambitie voor en visie op de stad

Om zoveel mogelijk draagvlak binnen de wijk te krijgen, zijn daarnaast nog klankbordgroepen opgericht, waarin diverse bewoners zitting konden nemen. Wijkprojectteam en klankbordgroep hebben vervolgens gezamenlijk het Wijk Actie Plan (WAP) opgesteld.

1.4 Financiering

De 6-wijkenaanpak moet er niet alleen toe leiden dat deze 6 wijken goed blijven of worden. Zij moet er ook toe leiden dat de werkwijzen van gemeente en corporaties richting wijken beter op elkaar afgestemd en ingebed worden. Hier moeten op termijn ook de andere wijken in Leeuwarden profijt van hebben. Dit is des te dwingender geworden nu er een situatie aankomt dat stedelijke vernieuwing weer een puur lokale aangelegenheid wordt, omdat het Rijk, vanwege bezuinigingen op bijvoorbeeld ISV-4 vanaf 2015, zich terugtrekt.

Gemeente en corporaties betalen de hoofdmoot van de werkzaamheden in de 6 wijken, die tot hun verantwoordelijkheid behoren, uit hun reguliere middelen. Dit geldt voor veel van de sociale en fysieke maatregelen in de buurten. Ook een deel van de extra's in de 6 wijken zal afkomstig zijn uit de reguliere middelen en organisaties van gemeente en corporaties, vanwege bijv. speciale projecten. Zo is er bijv. in 3 van de 6 wijken in 2011 het project Wijkidee van de gemeente Leeuwarden, en is er voor 2 van de 6 wijken geld beschikbaar voor community art.

Daarnaast is er een tweetal extra financieringsbronnen de komende 4 jaar voor de 6 wijken. Zo hebben beide corporaties extra middelen gereserveerd voor de 6 wijken. WoonFriesland zal onder de noemer "Werken aan Wijken" extra leefbaarheidsbudget inzetten. Elkien heeft voor de wijken een extra leefbaarheidsbudget opgenomen.

De wijze waarop deze extra leefbaarheidsbudgetten ingezet gaat worden in 2011 wordt bepaald door wat nu in de wijkactieplannen staat en wat op korte termijn wenselijk en uitvoerbaar is. De corporaties

beslissen nog met bewoners over wat voor zaken zijn. Na 2011 zullen gemeente en corporaties samen spelregels bedenken voor de inzet van de leefbaarheidsbudgetten.

Belangrijkste bron van extra middelen en mogelijkheden in de 6 wijken de komende 4 jaar is Rijkssubsidie uit het zogenaamde I.S.V.-budget wat staat voor Investerings subsidie Stedelijke Vernieuwing. Dit is geld van de rijksoverheid dat ingezet moet worden voor fysieke verbetering van de wijken en verbetering van de kwaliteit van de woningvoorraad. Het is niet de bedoeling dat met dit geld de maatregelen helemaal betaald kunnen worden, het is stimuleringsgeld dat andere investeringen op kan leveren. Zo moet bij bijv. een herstructurering van corporatiewoningen de investering aan de woningen betaald worden door de corporatie en het verbeteren van de straten en verlichting kan uit ISV geld.

Het ligt in Leeuwarden in de bedoeling € 12.8 miljoen ISV-3 geld van de Rijksoverheid in de wijken te investeren tot en met eind 2014.

Aan de 6 wijken wordt voor investeringen in "schoon, heel, veilig en vriendelijk voor de periode tot 2015 per wijk een bedrag van € 500.000,= beschikbaar gesteld. In totaal is dit dus € 3.000.000,=.

Het tweede onderdeel gaat om de aanpak van de particuliere woningvoorraad, in het bijzonder duurzaamheid en energiebesparing, en aanpak woonoverlast en slecht functionerende panden. Hiervoor wordt in totaal € 2.000.000,= beschikbaar gesteld.

Voor grotere projecten en studiegebieden wordt €7.000.000 beschikbaar gesteld. De prioriteit ligt dan bij het stimuleren van herstructureringsprojecten van de corporaties en het investeren in openbare ruimte ten behoeve van de woonomgeving van corporatiewoningen. Binnen de 6-wijkenaanpak wordt nog een strategie uitgewerkt op basis waarvan bepaald zal worden aan welke projecten dit geld uitgegeven gaat worden.

De gemeenteraad van Leeuwarden heeft besloten dat het ISV-geld in de 6-wijkaanpak wordt ingezet voor stimulering of lostrekken van grote projecten waaronder herstructureringsprojecten (7 miljoen) , innovatieve investeringen in particulier bezit (2 miljoen) en uitvoering van de kleinere zaken uit de wijkactieplannen (3 miljoen). Wat dit laatste betreft krijgt iedere wijk een basis bedrag van € 500.000,-. Dit bedrag kan tussen nu en 2015 ingezet worden om zaken uit het wijkactieplan te realiseren.

Daarnaast hebben de beide corporaties aangegeven wat zij vanuit hun Strategisch Voorraadbeleid de komende jaren in de wijken zullen investeren.

Op sociaal gebied is in het collegeprogramma 2010-2014 opgenomen, dat de sociale middelen primair in de aandachtswijken (waaronder de 6 ISV-wijken) ingezet worden.

1.5 Opgave in de 6 wijken.

De 6 wijken waar we de komende jaren aan de slag gaan, zijn geen achterstandswijken. Het zijn wijken waar we extra aandacht aan willen besteden omdat ze anders in een neerwaartse spiraal terecht kunnen gaan komen. Dit is terug te zien in de analyses van de wijk en de oplossingen waarvoor gekozen is. In de wijkactieplannen staan veel kleinere zaken, slechts in een aantal gevallen is sprake van grote ingrepen. Door op de korte termijn in te grijpen in de kleine problemen en ergernissen willen we het vertrouwen van bewoners in en hun betrokkenheid bij de wijk vergroten. De grotere ingrepen moeten leiden tot een kwaliteitsimpuls voor de wijk.

De wijken hebben overeenkomsten, maar zijn tegelijkertijd ook heel verschillend; in karakter, opbouw en geschiedenis. Dat vraagt, naast een 'algemene' aanpak, ook om een specifieke aanpak per wijk. De 6 wijken aanpak biedt hier ruimte voor.

Voor iedere wijk is een keuze gemaakt voor de lange termijn; welke ontwikkelingsrichting zien we voor de wijk en hoe gaan we daar in sturen? Deze richting is vooraf niet besproken met de wijken omdat van de huidige bewoners niet verwacht mag worden dat zij stads breed en over een termijn van minimaal 50 jaar, een uitspraak kunnen doen over de lange termijnontwikkeling van hun wijk. We realiseren ons dat die richting dan ook niet altijd overeenkomt met het beeld en de wens van de huidige bewoners. Bij het opstellen van de WAP's zijn we de discussie aangegaan en is in een aantal gevallen gekozen om voor een deel van de wijk af te wijken van de lange termijnrichting. In de WAP's

is vanuit de lange termijn terug geredeneerd naar de middellange termijn en zijn ontwikkelingen benoemd. Deze ontwikkelingen vinden plaats na 2012 en moeten veelal nog uitgewerkt worden. Dit past in het groeiemodel zoals hiervoor besproken en geeft ruimte aan bewonersparticipatie en initiatieven.

Gezien de gekozen doelen in het MOP/ISV, de verdere ambities, maar ook de overeenkomsten en verschillen tussen de zes wijken kent elk wijkactieplan drie hoofdlijnen die terugkomen, zij het in verschillende mengingen en met verschillende accenten.

Lijn één is dat in alle 6 de wijken de kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad (particulier en corporatief) op peil moet blijven en waar nodig en mogelijk verbeterd. De tijdshorizon die hiervoor aangehouden wordt is ongeveer tien jaar. Het gaat hier vooral om de “wijk van straks”.

De manier waarop dit gaat gebeuren is via directe ingrepen in de woningvoorraad (nieuwbouw, herstructurering) of eventueel via indirecte ingrepen (in voorzieningen of in grootschalige ingrepen in de openbare ruimte) waardoor veranderingen in de differentiatie van de woningvoorraad ontlokt worden. Voor het hoe zie paragraaf 5 van deze raadsbrief.

Lijn twee is dat er veel aandacht, tijd en organisatie gericht wordt op de dagelijkse zaken in de wijken. Centraal staan hier de begrippenparen “schoon en heel” en “veilig en vriendelijk”. De tijdshorizon die hiervoor aangehouden wordt is ongeveer een tot vier jaar. Het gaat hier om de “wijk van nu”. Kernbegrippen van dit deel van de aanpak zijn betrekken burger bij zijn wijk, en “van onderop”-benadering.

Lijn drie in de wijkaanpak is de sociale aanpak met bijzondere aandacht voor de sociale stijging van de bewoners en de sociale versterking van de wijken. Ook hier gaat het vooral om de “wijk van nu” en de tijdshorizon van een tot vier jaar.

De invulling van de lijnen twee en drie gebeurt voor een belangrijk deel via gebaande wegen. Voor een deel worden er nieuwe wegen ingeslagen. Niet in het minst omdat er veel minder geld per wijk is dan bij vorige wijkvernieuwingen in Leeuwarden en er op termijn ook geen extra (rijks)geld meer komt. Dat betekent dat extra's, zowel financieel als in menskracht, veelal binnen bestaande organisaties en geldstromen moeten worden gezocht. De algemene lijn bij zowel gemeente als corporaties is dat de (extra) benodigde aandacht en middelen voor de aandachtswijken zoveel mogelijk binnen het reguliere beleid opgepakt en opgelost moet worden. Wanneer het moet per wijk, maar gezien de schaal van Leeuwarden zijn vaak (betere) stedelijke oplossingen te prefereren.

Een andere opgave voor (ook) de 6 wijkenaanpak is de inzet van bewoners en betrokkenheid bij hun wijk, buurt of straat te vergroten. In de praktijk van de stedelijke vernieuwing is dit eigenlijk niet alleen een wens, het is ook een must gebleken. Niet alleen vanuit het negatieve, omdat mensen anders de hakken in het zand zetten en zich vooral als consument gaan opstellen, maar juist vanuit het positieve. Als het lukt bewoners in een of andere vorm te mobiliseren, zaken ook vanuit andermans invalshoek te willen bekijken en idealiter zelf zaken in hun wijk weer te gaan regelen, ontstaat ook vaak weer een beter beeld van de eigen wijk en worden veel problemen ook makkelijker opgelost en voorkomen. Hier vorm aan te geven wordt een belangrijke opgave, die gemeente en corporaties, zichzelf gesteld hebben.

1.6 Aanpak tot nu toe.

Na het aanwijzen van de zes wijken op basis van de indicatoren is met iedere wijk contact geweest door bestuurders en directie van gemeente en corporaties. Er is toen aan de wijkpanels uitgelegd waarom hun wijk aangewezen was als aandachtswijk en wat dat voor de komende jaren zou betekenen.

Daarna hebben gemeente en corporaties de analyses en uitgangspunten van de gezamenlijke aanpak verder uitgewerkt en hebben de corporaties hun Strategisch Vastgoedbeleid voor de wijken herijkt. Aan de bewoners van de wijken, in het bijzonder de wijkpanels is gevraagd, of zij wilden uitwerken wat hun visie op hun wijk was en wat daarvoor gebeuren moest. Een deel van de wijken had dit al gedaan of was er mee bezig. Uiteindelijk hebben 5 van de 6 wijken dit gedaan. Veel input vanuit de wijken en hun bewoners in de wijkactieplannen is hieruit afkomstig.

Aanpak 6 ISV - wijken

De wijkprojectgroepen hebben in de afgelopen maanden in een intensief traject de wijkactieplannen opgesteld. Naast de wijkprojectgroep is er per wijk een klankbordgroep ingesteld waarin bewoners, op persoonlijke titel zaten en in een aantal gevallen leden van andere organisaties. Voor een paar onderwerpen, waar een bovenwijkse aanpak vereist is, zijn denktanks ingesteld. De onderwerpen zijn niet op het niveau van de wijken of binnen het bestaande beleid van gemeente en corporaties op te lossen, daarom is voor deze werkwijze gekozen. Vooralsnog zijn de onderwerpen duurzaamheid en Huisjesmelkers en Overlast (Particuliere Woningverbetering) in de denktank formule behandeld. De denktanks bestaan uit medewerkers van gemeente en corporaties, maar ook ondernemers, makelaars of mensen van maatschappelijke organisaties. Per onderwerp is er naar gestreefd om creatieve oplossingen te benoemen die in de vorm van een pilot in één van de zes wijken uitgezet kunnen worden. Het was nadrukkelijk niet de bedoeling om nieuw beleid te maken.

Het resultaat is bijgevoegd: van iedere wijk een kort wijkactieplan, waarin gefocust wordt op een beperkt aantal speerpunten. De basislijn is dat de wijk de wijk schoon en heel en veilig en vriendelijk moet blijven of worden. Vanuit communicatief oogpunt met wat je bereiken wilt in deze 6 wijken is het woord "vriendelijke wijken" toegevoegd.

Er ligt een vrij concreet programma dat dit jaar en komend jaar uitgevoerd moet worden grotendeels.

Het wijkactieplan laat verder veel ruimte voor de middellange termijn (2 – 4 jaar).

Dat geeft ruimte om in de komende jaren de zaken goed uit te werken, waarin bewoners een belangrijke rol krijgen.

Ook geven we in de wijkactieplannen een doorkijk naar de lange termijn ontwikkeling van de wijk.

Hoofdstuk 2: Schakelen tussen wijk en stad

2.1 totaalplan voor de wijk

De wijkactieplannen vormen een totaalplan voor de wijken. Fysiek is het beheer en de beheersbaarheid van de openbare ruimte in ieder plan nadrukkelijk aanwezig. Vaak hebben de fysieke zaken een (negatief) effect op de beleving van mensen bij hun woonomgeving en zijn om die reden verbonden met het sociale domein. In het MOP is niet voor niets opgenomen, dat fysieke investeringen moeten leiden tot sociale stijging. Waar bewoners intensief betrokken worden bij fysieke projecten ontstaan gunstige sociale effecten (sociale cohesie, zelf organiserend vermogen, versterken eigen verantwoordelijkheid voor de leefomgeving).

Voor alle wijken is een wijkprogramma opgesteld voor de korte termijn (2011 en 2012). Hierin zijn de projecten benoemd die voor de bewoners prioriteit hebben en die op de korte termijn gerealiseerd kunnen worden. Een aantal thema's keert in iedere wijk terug, het betreft fysieke en sociale thema's, We zullen dus steeds meer gaan schakelen tussen stedelijk niveau en wijkniveau; we organiseren stedelijke structuren waar mogelijk en zijn zichtbaar in de wijk waar nodig. Onderwerpen als veiligheid en werkgelegenheid zijn hiervan goede voorbeelden.

Voor de langere termijn is in de WAP's de nodige aandacht voor de woonmilieus, deze vormen een onderbouwing voor de keuzes die gemaakt zijn ten aanzien van de woningvoorraad en voorzieningen. Ook heeft ieder plan een sociale paragraaf. Daarin wordt gekeken naar de collectieve aspecten, zoals de organisatiegraad binnen de wijk, en de meer individuele zaken die achter de voordeur spelen.

Uit de wijkactieplannen komen veel dezelfde onderwerpen naar voren. In dit hoofdstuk hebben we die zaken gegroepeerd en geven we aan, wat de wijze van aanpak de komende jaren wordt. Kort wordt beschreven wat er aan problemen en acties is geformuleerd in de Wijkactieplannen, wat de voorgestane aanpak in de 6 wijken wordt en wat de financieringskaders zijn.

2.2 Kleinere fysieke zaken in de openbare ruimte en in en rond corporatiewoningen

In de Wijkactieplannen van alle 6 wijken staat een brede reeks van vaak fysieke onderwerpen waarvoor aandacht gevraagd wordt of waarvan gevraagd wordt het beter of anders te doen dan nu. Veel van die onderwerpen zijn wijkgebonden (vaak een stukje wijk of straat). Dat geldt voor zaken in en rond corporatiewoningen, verloederde kleine stukjes openbare ruimte, braakliggend particulier terrein, parkeerproblemen, hondenpoep, speelvoorzieningen, wensen rond het groen etc.

Aanpak

Elk jaar zal de wijkprojectgroep deze fysieke punten en zorgen opnemen (al dan niet gesystematiseerd via schouwen). De basislijn van aanpak is opnemen in jaarprogramma's, in ieder geval aandacht aan besteden, zoveel mogelijk proberen op te lossen met per definitie daarin een rol voor bewoners uit de directe omgeving. Indien ingrepen mogelijk en gewenst zo snel mogelijk uitvoeren.

Bij 2 wijken namelijk de Schepenbuurt (hele wijk) en Nijlân (gebied hart van de wijk, rond waterpartijen) is er sprake van een dusdanige optelsom van kleinere en grotere zaken in de openbare ruimte dat hier een meer integrale aanpak en uitwerking de voorkeur heeft (al kan er wel al met sommige partjes begonnen worden); daar zullen bewoners zeer nauw betrokken worden bij het ontwerp; belangrijk subdoel daarvan is het versterken van de (sociale) betrokkenheid bij de wijk. De meer integrale uitwerking zal eerst onderzocht worden. Datzelfde geldt ook voor de gevraagde herinrichting van delen van het Noord- en Zuidvliet.

Financieringskaders

- zoveel mogelijk oplossen via reguliere beleid en reguliere financiering van gemeente en corporaties.
- eventuele extra uit ISV 3 mogelijk: Ja, uit het "Basisbudget € 500.000,- per wijk "voor vooral schoon en heel, veilig en vriendelijk.

Wat betreft grote openbare ruimte-ingrepen zoals genoemd in Schepenbuurt, Nijlân en 't Vliet is het misschien mogelijk een beroep te doen op de ISV- lijn grotere projecten en versterking woningvoorraad.

Van toepassing op welke wijken
Van toepassing op alle 6 wijken.

2.3 Afval en zwerfvuil

Ook voor dit onderwerp wordt in alle 6 wijkactieplannen veel aandacht gevraagd. Per wijk zijn er minstens 3 punten aangegeven waar er problemen met afval en zwerfvuil te vinden zijn. In een aantal wijken is dit vrij systematisch in kaart gebracht, andere minder. Problemen die aangegeven worden zijn verschillend van aard en hebben verschillende oorzaken. Vrijwel altijd zijn gedragsproblemen een deel van het probleem. Wel valt te constateren tot er rond veel verzamelplaatsen (cocons, ondergrondse containers, bij corporatiehoogbouw) en rond momenten van afvalverzameling (afvalbak verzamelplekken, frequentie van ophalen) zich veel extra vuil ophoopt. Ook liggen er wensen in verschillende wijken (vooral in Oud-Oost) om van afvalverzamelstelsel te veranderen: van cocons naar ondergrondse containers, in plaats van groene en zwarte afvalbakken ondergrondse containers. Meest geplaatste opmerkingen zijn er over de frequentie van het ophalen van grof vuil, die veel wijken hoger willen. Zwerfvuil is deels een apart probleem, deels overlappend met het voorgaande. Ook hier zijn er nodige plekken aangewezen waar zich zwerfvuil ophoopt.

Aanpak

Elk jaar zal de wijkprojectgroep de afvalproblematiek opnemen (al dan niet gesystematiseerd via schouwen). De aanpak van het afval is wijkoverstijgend. Zo heeft de gemeente bijv. uitgangspunten geformuleerd waar wel en niet ondergrondse afvalcontainers mogen komen en is er een financieel kader dat bepaald wordt door zaken als contracten met Omrin, hoogte afvalstoffenheffing ed. Er zijn verder frequent onderzoeken en pilots, zoals nu het project "Bijzet" en een pilot in Heechterp-Schieringen met een hogere frequentie van ophalen. Ook zijn er publieksacties om gedrag te beïnvloeden (bijv. wijkwedenschappen).

De aanpak in de 6 wijken zal aansluiten bij de bestaande kaders. Extra inspanningen zullen er zijn op het gebied van herinrichtingen rond verzamelpunten en openbare en corporatieve plekken met zwerfvuil en ook particuliere stukken met zwerfvuil. Er wordt doorgedaan met pilots en experimenten bij voorkeur in 1 of meer van de 6 wijken. Extra inspanningen bovenop de bestaande inspanningen (bijv. vaker ophalen grof vuil) zijn mogelijk maar zullen een tijdelijk karakter hebben, bij voorkeur als onderdeel van een pilot die bijv. samenhangt met gedragsbeïnvloeding.

Financieringskaders

- zoveel mogelijk oplossen via reguliere beleid en reguliere financiering van gemeente en corporaties
- eventuele extra uit ISV 3 mogelijk: Ja, uit het "Basisbudget € 500.000,- per wijk "voor vooral schoon en heel, veilig en vriendelijk.

Van toepassing op welke wijken
Van toepassing op alle 6 wijken.

2.4 Particulier bezit: overlast en slecht onderhoud.

Hoewel ongeveer de helft van de woningen in de 6 wijken uit particuliere woningen bestaat, staan er in de meeste wijkactieplannen relatief weinig concrete gebieden of stukken waarvoor hier de aandacht wordt gevraagd. Wel wordt in het algemeen de zorg uitgesproken over verloederende panden en straatdelen, waarvoor verschillende oorzaken aangevoerd worden. Op het niveau van panden en deelgebieden zijn er een aantal wijken waarin concreet aangewezen wordt waar aandacht nodig is. Dat geldt vooral 2 zaken: huisjesmelkers en daarnaast een reeks van panden en delen grondgebied waar zorgen om zijn. In totaal gaat het in het laatste geval om zo'n 15 panden, waaronder panden die al jarenlang een doorn in het oog zijn. Vooral in het wijkactieplan 't Vliet worden de problemen rond huisjesmelkers en slechte panden genoemd. Daarnaast wordt er in een aantal wijkactieplannen gevraagd om een inventarisatie van panden en VVE's met overlast en slecht onderhoud. Het achterstallig onderhoud bij particuliere bewoners is soms het resultaat van sociaaleconomische of psychische problemen. Vandaar dat maatwerk nodig is, waarbij zo nodig ook sociale ondersteuning wordt aangeboden.

Aanpak

Elk jaar zal de wijkprojectgroep de problematiek van overlast en slecht onderhouden particulier bezit in kaart brengen (al dan niet gesystematiseerd via een inventarisatie). De aanpak van het particulier bezit met overlast en slecht onderhoud is deels wijkoverstijgend. Het gaat daarbij vooral om handhaving van slecht onderhouden particulier bezit. De aanpak in de 6 wijken zal aansluiten bij bestaande kaders. Extra inspanningen op het gebied van particuliere woningverbetering waren er de afgelopen jaren wel, onder andere in 't Vliet. Deze zullen in de 6 wijkenaanpak niet zo maar gecontinueerd worden.

De extra inspanningen in de 6 wijken zullen zich de komende tijd op de volgende zaken concentreren:

- * een pilot in 't Vliet voor een meer op handhaving gerichte aanpak van de belangrijkste groep overlastpanden en huisjesmelkers. Deze is ondertussen gestart.
- * Onderzoek naar de haalbaarheid van een gemeentelijk servicepunt voor particuliere huisverhuurders waarbij uitgegaan wordt van een positieve benadering van particuliere verhuurders. Wellicht kan dit leiden tot certificering van verhuurders die hun zaken goed op orde hebben. .
- * Een individuele pandgewijze aanpak van de aangewezen panden de komende 4 jaar. De aanpak wordt van geval tot geval bekeken.
- * het uitwerken van een VVE ondersteuning met de beide corporaties, waarbij de corporaties ook de mogelijkheid van een commerciële exploitatie hiervan willen beproeven.
- * In straten of straatdelen met slecht onderhoud van panden en tuinen wordt contact gezocht met bewoners en gekeken of er samenwerkingsconstructies, bijvoorbeeld met groenopleidingen, georganiseerd kunnen worden voor een betere uitstraling van de woningen en tuinen. Deze constructies kunnen financieel ondersteund worden.
- * Het inzetten op betere voorlichting aan huurders van particuliere verhuurders en het bieden van ondersteuning in de vorm van huurteams. Dit kan in samenwerking met de hogescholen georganiseerd worden.

Financieringskaders

- zoveel mogelijk oplossen via reguliere beleid en reguliere financiering van gemeente en corporaties
- eventuele extra uit ISV 3 mogelijk: Ja, uit het "Budget innovatieve aanpak particulier bezit "van € 2 miljoen.

Van toepassing op welke wijken

inventarisatie: Oldegalileën

huisjesmelkers: 't Vliet

Pandgerichte aanpak: Oud Oost, Valerius

VVE ondersteuning: alle 6

Samenwerkingsconstructies: Oud Oost.

Huurteams: stadsbreed, met focus op zes aandachtswijken.

2.5 Particulier en corporatief bezit: energiebesparing

In de wijkactieplannen is een aantal acties te vinden die zich richten op het verbeteren van de duurzaamheid en energiebesparing in de betreffende wijken. De belangrijkste initiatieven liggen bij de corporaties die doorgaan met het beleid om bij renovaties in de 6 wijken veelal ook de isolatie te verbeteren en andere maatregelen te nemen om het energieverbruik terug te dringen. Dit is wijkoverstijgend beleid. Ook bij de gemeente is het streven naar energiebesparing en energieneutraliteit wijkoverstijgend beleid. Energiebesparing leidt niet alleen tot positieve milieueffecten, maar ook tot gunstige effecten op de woonlasten en daarmee op de huishoudportemonnee van bewoners in deze aandachtswijken, waar de gemiddelde inkomens relatief laag zijn.

Aanpak

De aanpak in de 6 wijken zal aansluiten bij de bestaande kaders van gemeente en corporaties. Extra inspanningen op het punt van energiebesparing waren er de afgelopen jaren al in het Vliet. Ook in deze wijken zullen particulieren (en corporaties) gebruik hebben gemaakt van de rijks- en provinciale subsidieregelingen op het punt van energiebesparende maatregelen (van zonnepanelen tot labelwinst regelingen). De meeste brede subsidieregelingen zijn of worden afgeschaft. Deze zullen in de 6 wijkenaanpak niet zo maar weer opgepakt worden.

De extra inspanningen in de 6 wijken zullen zich de komende tijd op de volgende zaken concentreren:

* stimuleren dat bewoners gezamenlijk initiatieven nemen voor energiebesparing (qua gedrag of door fysieke aanpassingen), bij voorkeur in samenwerkingsconstructies, waarbij deze constructies of initiatieven financieel ondersteund kunnen worden.

* bestaande initiatieven op het punt van energiebesparing in de wijken worden breder uitgedragen. In het bijzonder wordt daarbij gedacht aan corporatieve renovaties, waarbij ingezet gaat worden op betere informatie (en gedragsverandering) bij huurders. Als project zullen ook particulier woningen in de omgeving hierbij betrokken gaan worden. Dit soort projecten is in navolging van voorbeelden uit de provincie en Heechterp-Schieringen.

* Aansluitend bij het voorgaande zullen een 12 tal particuliere woningen die in de verkoop zijn voorzien worden van een hoger energielabel met subsidie. Daartoe zullen consortia van ondernemingen uitgenodigd worden. Deze woningen dienen als voorbeeldwoningen in de wijken, van waaruit particulieren in de omgeving betrokken worden.

Financieringskaders

- zoveel mogelijk oplossen via reguliere beleid en reguliere financiering van gemeente en corporaties
- eventuele extra uit ISV 3 mogelijk: Ja, uit het "Budget innovatieve aanpak particulier bezit" van € 2 miljoen.

Van toepassing op welke wijken

Stimuleren bewonersinitiatieven: van toepassing op alle 6 wijken.

Pilot uitdragen corporatieve energiebesparing: Oldegalileën, 't Vliet.

Consortia en voorbeeldwoningen in de verkoop: Nijlân, Oud-Oost.

2.6 Verkeersmaatregelen en parkeren

In alle 6 wijkactieplannen zijn er situaties aangegeven waar de verkeersveiligheid en het parkeren verbetering behoeft. Bij de verkeersveiligheid gaat het om te snel rijden, situaties rond scholen vooral bij het brengen en halen van kinderen, oversteekplaatsen, sluijverkeer en invoegen op grote wegen. Bij het parkeren veelal om te weinig parkeerplaatsen of te weinig parkeerplaatsen dicht in de buurt van de woning. Daarnaast is er tijdelijk gebrek aan parkeerplaatsen bijv. vanwege verdringing van parkeerruimte door derden (winkelen).

Aanpak

Ook voor dit onderdeel geldt dat er deels sprake is van een wijkoverstijgende aanpak, waarbij de 6 wijkeraanpak zal aansluiten. Dat geldt voor het parkeren in blauwe zones (die bewoners zelf kunnen aanvragen) en diverse verkeersmaatregelen (zebra's, wanneer verkeersremmers etc.) . Voor het parkeren is een onoplosbaar gegeven dat de hoeveelheid parkeerruimte in vooral Oud-Oost definitie afgeperkt is en dat meer parkeerruimte per dus altijd ten koste gaat van een ander belang (veelal groen, spelen).

Extra inspanningen:

* Elk jaar zal de wijkprojectgroep deze fysieke punten en zorgen opnemen (al dan niet gesystematiseerd via schouwen). De basislijn is verder: opnemen in jaarprogramma's, in ieder geval aandacht aan besteden, zoveel mogelijk proberen op te lossen met altijd daarin een rol voor bewoners uit de directe omgeving. Waar mogelijk worden ook scholen en ondernemers uit de wijk bij dit onderwerp betrokken. Indien ingrepen mogelijk en gewenst zo snel mogelijk uitvoeren.

* In 4 van de 6 wijken staat er de komende 10 – 15 jaar (vooral na 2015) een omvangrijke vervanging van het riool op de agenda. Hierbij wordt per definitie aandacht besteed aan de herinrichting van de straten waaronder parkeren en verkeersveiligheid. Wanneer er voor een wijk belangrijke aanvullende of grote voordelen te behalen zijn, kan deze rioolvervanging vervroegd worden.

Financieringskaders

- zoveel mogelijk oplossen via reguliere beleid en reguliere financiering van gemeente en corporaties
- eventuele extra uit ISV 3 mogelijk: Ja, uit het "Basisbudget € 500.000,- per wijk" voor vooral schoon en heel, veilig en vriendelijk.

Van toepassing op welke wijken

Elk jaar inventariseren en waar mogelijk aanpakken: Alle 6

Vervroegde rioolvervanging mogelijk: Nijlân, Oud-oost

2.7 Beheer

In alle wijkactieplannen is aandacht gevraagd voor zaken die direct of indirect te maken met het beheer van de openbare ruimte en het beheer van de woningen en tuinen, zowel particulier als corporatief. De meeste van deze onderwerpen komen terug onder de kopjes van 2, 3, 4 en 8. In een aantal wijkactieplannen wordt verder gevraagd om buurtconciërges. Ook vragen 3 van de 6 wijkactieplannen om het oprichten van een buurtservicepunt in hun wijk.

Aanpak

Zowel voor de gemeente als de corporaties is het beheer van de openbare ruimte en de woningen georganiseerd in een wijk overstijgende aanpak. Met ingang van begin 2011 is de gemeente in zijn organisatie van het beheer weer terug gegaan naar vaste teams per stadsdeel die zorg dragen voor een meer integrale aanpak van het beheer in de wijken. De 6 wijkanaanpak zal aansluiten bij deze bestaande kaders van gemeente en corporaties.

De extra inspanningen in de 6 wijken zullen zich de komende tijd op de volgende zaken concentreren:
* stimuleren dat bewoners gezamenlijk initiatieven nemen voor beter beheer in hun wijken (qua gedrag of door fysieke aanpassingen), bij voorkeur in samenwerkingsconstructies, waarbij deze constructies of initiatieven financieel ondersteund kunnen worden. In Oldegalileën zal dit onderdeel uitmaken van de "werken aan de wijken" aanpak.

* De oprichting van minimaal 3 buurtservicepunten. Deze buurtservicepunten zijn mede gericht op het ondersteunen en informeren van wijkbewoners in hun contact met instanties.

* Het systeem van buurtconciërges zal nog tot in ieder geval eind 2012 gehandhaafd blijven door gemeente en corporaties. Er wordt gewerkt met een pool van drie buurtconciërges die inzetbaar zijn in de zes wijken. Aan de buurtconciërges worden vrijwilligers, al dan niet met behoud van uitkering, gekoppeld. In de loop van 2012 zal het systeem van buurtconciërges geëvalueerd worden.

Financieringskaders

- zoveel mogelijk oplossen via reguliere beleid en reguliere financiering van gemeente en corporaties
- eventuele extra uit ISV 3 mogelijk: Ja, uit het "Basisbudget € 500.000,- per wijk "voor vooral schoon en heel, veilig en vriendelijk.

Van toepassing op welke wijken

Stimuleren meer eigen beheer door en met bewoners: alle 6.

Beheer in "Werken aan de wijken": Oldegalileën.

Buurtservicepunten: in alle wijken moeten bewoners op redelijke loopafstand een buurtservicepunt kunnen bereiken.

Buurtconciërges: Pool van 3 buurtconciërges, wisselend inzetbaar in de 6 wijken.

2.8 Veiligheid

De gevraagde aandacht in de wijkactieplannen spitst zich fysiek toe op specifieke extra's voor kleinere en grotere ingrepen in de openbare ruimte en in en rond corporatiewoningen (zie ook 1). Ook de gevraagde aandacht voor overlast en huisjesmelkerij kent een veiligheidselement. In de wijkactieplannen is veiligheid krijgen en behouden een van de belangrijkste doelen. Alleen in het wijkactieplan Nijlân is aandacht gevraagd voor een wat grotere concrete actie. Naar aanleiding van een serie inbraken (in garageboxen) is er het voorstel op grote schaal inbraakstrips onder particuliere woningen uit te zetten.

Aanpak

Overlastbestrijding is een speerpunt in de wijken. Daarom wordt onder regie van de Taskforce jeugdoverlast in 2011 nog stevig ingezet op toezicht en handhaving door de stichting aanpak overlast Leeuwarden. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de buurtagenten.

*De wijken waar overlastgevendende jeugdgroepen rondhangen hebben hoge prioriteit bij politie en Gemeente Leeuwarden. Het toezicht vindt plaats op tijdstippen dat de jongeren actief zijn en is dus flexibel inzetbaar.

*Mocht de handhaving bij jongeren geen effect hebben dan worden interventies gepleegd in de gezinnen van die specifieke de jongeren. Eventuele vervolgmaatregelen worden vanuit het sociaal wijkteam, of bij ernstige feiten vanuit het veiligheidshuis gecoördineerd. Soms is enige drang en dwang nodig om de overlast te doen stoppen. Jeugdige criminelen worden sowieso allemaal

besproken in het veiligheidshuis in een casusoverleg. De zorgcomponent van de integrale aanpak is geborgd bij de dienst Welzijn in Amaryllis¹ jeugd.

*De overlast van verslaafde dak- en thuislozen is de laatste jaren fors afgenomen mede door de komst van goede voorzieningen. Toch kan het zijn dat er overlast ontstaat. Het outreachend werk van Verslavingszorg Noord Nederland zet samen met politie, de buurtagent, in op toezicht en handhaving op deze categorie Leeuwarders. Ook deze personen worden in het Veiligheidshuis besproken en voor elke persoon wordt een traject opgezet.

* Voor alle overlastgevende personen in de openbare ruimte (jong en oud) geldt dat als de aangeboden hulp en begeleiding niet helpt, de burgemeester ertoe kan overgaan een gebieds- of groepsverbod op te leggen om dit gebied te vrijwaren van overlast.

* Bij woonoverlast is melding bij het Meldpunt overlast of bij de Politie in ernstige gevallen de eerste stap en als woonoverlast nog in het beginstadium is dan kan buurtbemiddeling ingezet worden om de situatie weer te normaliseren. Soms is dit niet meer mogelijk en moet met harde hand opgetreden worden. Gemeente Leeuwarden en de corporaties werken hierin nauw samen.

* Als er in een straat veel woninginbraken plaatsvinden, of inbraken in kelderboxen dan is het belangrijk om het "hang- en sluitwerk" eens goed onder de loep te nemen. Politie heeft in 2011 een woning inbrakenteam klaar staan om daders op te sporen, echter de preventie maatregelen moeten ook goed op orde zijn.

* Wat betreft de 6-wijkenaanpak is er de lijn dat deze prioriteit zullen hebben bij extra's, pilots en aanpak. Het is overigens realistisch onder ogen te zien dat vanaf 2012 er om financiële redenen grote druk zal komen op de stedelijke infrastructuur rond veiligheid. De aandacht zal er daarom dit jaar op gericht zijn te komen tot een aanpak, waardoor zo veel mogelijk noodzakelijke zaken voor de 6 wijken zo lang mogelijk behouden blijven.

* Elk jaar zal de wijkprojectgroep de onveiligheid (fysieke punten en zorgen) in kaart brengen. De basislijn is verder: opnemen in jaarprogramma's, in ieder geval aandacht aan besteden, zoveel mogelijk proberen op te lossen met altijd daarin een rol voor bewoners uit de directe omgeving of anderszins betrokken. Indien ingrepen mogelijk en gewenst zo snel mogelijk uitvoeren.

Financieringskaders

- zoveel mogelijk oplossen via reguliere beleid en reguliere financiering van gemeente en corporaties
- eventuele extra uit ISV 3 mogelijk: Ja, uit het "Basisbudget € 500.000,- per wijk "voor vooral schoon en heel, veilig en vriendelijk en in geval van particuliere woningen uit het "Budget innovatieve aanpak particulier bezit "van € 2 miljoen.

Van toepassing op welke wijken

Elk jaar inventariseren en waar mogelijk aanpakken: Alle 6

Pilot politiekeurmerk of onderdelen daaruit: Nijlân

2.9 Woonservicezones en ouderenhuisvesting

In de wijkactieplannen wordt nog steeds uitgegaan in 2 wijken van de eventuele komst van een woonservicezone. Het gaat om het verzorgingsgebied Nijlân (mogelijke locatie Nijlânsdijk 122) en verzorgingsgebied Oud Oost (mogelijke locatie Cambuurplein). Beide ontwikkelingen staan sterk onder druk vanwege financiële onzekerheid bij ontwikkelende partijen en in het geval van Nijlân ook omdat er redelijk tot heel dichtbij al 2 woonservicezones gepland zijn. In verschillende wijken zien we bovendien, dat bestaande ouderenvoorzieningen een sterkere rol naar bewoners in de wijk willen gaan spelen bij het aanbieden van diensten aan de buurt: Schepenbuurt (Greunshiem), Oldegaliëën (Sint Jozef), Nijlân (Nijlânstate), Valerius (Swettehiem). Bij het opstellen van de wijkactieplannen is dit nog eens nadrukkelijk door een aantal van deze organisaties beklemtoond.

Een tweede zaak rond ouderenhuisvesting die vanuit de wijkactieplannen speelt is de discussie over de mate waarin een wijk (verder) zou mogen vergrijzen. Dit geldt vooral voor Nijlân. Het is een enigszins vergelijkbare discussie, die ook rond studentenhuisvesting of breder jongerenhuisvesting, speelt. De wijk wil iets liever niet (ouderen of studenten), terwijl de woningvoorraad van een wijk, marktontwikkelingen en bevolkingsontwikkelingen er op wijzen dat juist deze groepen zich in (delen

¹ Een plan, een hulpverlener voor elke jongere

van) de wijk zullen gaan en blijven vestigen. Bij Nijlân is dat in het geval van ouderen bovendien vaak een positieve keuze, mede ingegeven door de kwaliteiten van de wijk voor ouderen. Een dergelijke keuze geeft ook de mogelijkheid om voorzieningen voor ouderen gericht in te zetten.

Aanpak

* Vanuit de 6 wijkenaanpak wordt in ieder geval extra ingezet op het versterken van de rol van de bestaande ouderenvoorzieningen in de wijken naar bewoners in de wijk. De haalbaarheid van de 2 woonservicezones zal verder onderwerp van onderzoek blijven.

* Vanuit de 6 wijkenaanpak wordt ingezet op bevordering van de samenwerking van organisaties bij het aanbod van diensten in de wijken.

* Er wordt geen specifiek ouderenhuisvestingsbeleid gevoerd vanuit de 6 wijkenaanpak, uitgezonderd mogelijk Nijlân. Gezien de snelle vergrijzing in Leeuwarden (de komende 15 jaar komen er zo'n 6.000 senioren bij, dat is 50% meer dan nu) komt er meer behoefte aan woningen, die geschikt zijn voor ouderen en die levensloopbestendig zijn. Hier ligt een stedelijk opgave voor vooral de woningbouwcorporaties, waarschijnlijk het beste te realiseren door de bestaande woningvoorraad geschikter te maken. In Nijlân zullen gemeente en corporaties, in samenwerking met het wijkpanel, voor 2013 onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor een specifiek ouderenmilieu rond het centrum van de wijk (rond de vijvers).

* Vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) is de ontwikkeling ingezet om de zorg meer naar de mensen toe te brengen, zodat zij langer in hun eigen huis kunnen blijven wonen. Dit is niet exclusief voor de 6 wijken, maar pilots zullen hier bij voorkeur plaatsvinden.

Financieringskaders

- zoveel mogelijk oplossen via reguliere beleid en reguliere financiering van gemeente en corporaties
- eventuele extra uit ISV 3 mogelijk: Misschien, maar dan waarschijnlijk als onderdeel van een groter ontwikkelingsproject uit het "Budget structurele verbetering woningvoorraad/grote projecten".

Van toepassing op welke wijken

- versterken rol van bestaande voorzieningen: Oldegalileën, Schepenbuurt, Nijlân en Valerius
- onderzoek/pilot ouderenmilieu: Nijlân
- pilots zorg naar mensen: alle 6 mogelijk

2.10 Buurthuizen en andere ontmoetingsplaatsen.

In vrijwel alle wijkactieplannen is er aandacht gevraagd voor buurthuizen of andere plekken voor activiteiten en ontmoeting. Van de 6 wijken is 1 wijk op dit moment het buurthuis dicht vanwege onvoldoende vrijwilliger (Oldigalileën), 1 wijk heeft er drie ('t Vliet), en 1 wijk (Nijlân) is op zoek naar een nieuw pand omdat het bestaande pand te slecht is/aan groot onderhoud toe is. Bij de 3 andere wijken functioneren de buurthuizen redelijk al spelen er in en rond elk buurthuis wel verschillende zaken die de aandacht vragen.

Aanpak

Het beleid t.a.v. buurthuizen en ander maatschappelijk vastgoed wordt stedelijk vastgelegd, de 6 wijkenaanpak is daarin volgend. Het ligt in de bedoeling de komende tijd 2011- 2013 stedelijk te komen tot een nieuwe gemeentelijke koers voor de financiering van de buurthuizen en de activiteiten in de wijken; daarbij wordt ook uitdrukkelijk gekeken naar alternatieve locaties voor wijkgerichte activiteiten. Dit wordt per wijk of gebied onderzocht, ook in de meeste van de 6 wijken. Dit onderzoek staat in de Wijkactieplannen vermeld.

Wat betreft extra inspanningen in de 6 wijken rond buurthuizen en andere ontmoetingsplaatsen zal dit de komende periode beperkt zijn in afwachting van die nieuwe stedelijke koers. Ook zal eerst duidelijker moeten worden wat er waar aan grote ontwikkelingen mogelijk is in sommige wijken rond Brede School (Oud-Oost) en Woonservicezones (zie ook 2.9).

Financieringskaders

- zoveel mogelijk oplossen via reguliere beleid en reguliere financiering van gemeente en corporaties
- eventuele extra uit ISV 3 mogelijk: Misschien, maar dan waarschijnlijk als onderdeel van een groter ontwikkelingsproject uit het "Budget structurele verbetering woningvoorraad/grote projecten"

Van toepassing op welke wijken

Onderzoek buurthuizen: Oud-Oost

2.11 Studentenhuisvesting

In een aantal wijkactieplannen wordt de overlast door te veel studentenhuisvesting in de wijk genoemd. Ook komt aan de orde dat studenten vaak weinig betrokken zijn bij de wijk waarin ze wonen. De overlast heeft in de oudere stadswijken vooral te maken met de particuliere verhuurders, zij kopen woningen op en verhuren ze aan studenten. Onder 2.4 particulier bezit is voor de overlastgevende panden een aantal maatregelen genoemd. Daar waar studenten wonen in corporatiebezit wordt meer het gebrek aan betrokkenheid bij de wijk aangegeven. Belangrijk aandachtspunt is dat een deel van de ervaren problemen is terug te voeren op verschillen in leefstijl.

Aanpak

Het verhogen van de kwaliteit en uitbreiden van de huisvesting van studenten is momenteel onderwerp van studie. Beide corporaties en de gemeente zijn op dit moment bezig met het ontwikkelen van een visie, waar wel en niet het beste studentenhuisvesting kan komen of blijven in Leeuwarden. Eind 2011, begin 2012 zal dit afgerond worden. De gemeente is voornemens om studentenhuisvesting meer te concentreren in de binnenstad en nabij de kenniscentra

Extra-inspanningen in de 6 wijken:

- * in Het Valeriuskwartier en de Schepenbuurt wordt ingezet op het betrekken van studenten bij de wijk. Studenten worden betrokken bij het beheer rond de complexen maar wordt ook gevraagd, in overleg met de Opleidingsinstituten of zij een bijdrage kunnen leveren aan het vergroten van het toekomstperspectief van de andere wijkbewoners; bijvoorbeeld taallessen voor studiepunten.
- * In het Valeriuskwartier wordt onderzocht of het instellen van een (corporatief) woonmilieu voor studenten haalbaar is. Woningen, omgeving en beheer worden in een bepaald complex afgestemd op bewoning door studenten, als pilot.
- * Uit de stedelijke visie op studentenhuisvesting zal een beeld ontstaan van de gebieden die geschikt zijn voor studenten en welke dat niet zijn en hoe daar op gestuurd gaat worden. In een latere fase wordt dit meegenomen in de 6 wijkanaanpak.

Financieringskaders

- zoveel mogelijk oplossen via reguliere beleid en reguliere financiering van gemeente en corporaties
- eventuele extra uit ISV 3 mogelijk: Ja, uit het "Basisbudget € 500.000,- per wijk "voor vooral schoon en heel, veilig en vriendelijk".

Van toepassing op welke wijken

- Pilots betrekken studenten bij de wijk: Valeriuskwartier en Schepenbuurt
- Pilot corporatief woonmilieu voor studenten: Valeriuskwartier

2.12 Woningtoewijzing

In een aantal wijken is aan de orde gekomen dat men vindt dat de corporaties meer zouden moeten sturen in de toewijzing van woningen. Beide corporaties respecteren nu, conform landelijke wetgeving, dat er in de woningtoewijzing geen selectie mag plaatsvinden naar inkomen (binnen de grens van € 33.614,-), huishoudensgrootte en huishoudsamenstelling. Wel zijn in de stad complexen gelabeld voor senioren en studenten. Het 'directief' toewijzen van bewoners aan complexen is feitelijk niet mogelijk, waardoor het spoor gericht is op verleiding.

Aanpak

Bij de aanpak in de 6 wijken zullen de corporaties dit landelijke en dus ook lokale beleid blijven volgen. Met het concept "woonmilieu" wordt wel een pilot gestart in het Valeriuskwartier, waardoor beïnvloeding /versterking plaatsvindt van de aantrekkelijkheid van een complex of deel van de wijk voor vooral een bepaalde groep bewoners. Het betreft een mix van marketing en van fysieke ingrepen. Daarmee worden samenhangende leefstijlen meer bij elkaar gebracht en ontstaat een grotere fysieke scheiding tussen botsende leefstijlen.

2.13 Grotere projecten

In de wijkactieplannen is een reeks van potentieel grotere projecten (> € 250.000,-) te vinden, die van groot belang is voor structuurversterkingen van de betreffende wijken op het punt van de

woningvoorraad, openbare ruimte en voorzieningen. Voor een deel gaat het om projecten die al langere tijd bekend zijn. De (2) Woonservicezones zijn al genoemd (zie 2.9). Hier kan de Brede School in Oud-Oost aan toegevoegd worden. Ook projecten als sloop en nieuwbouw Greunshiem (Schepenbuurt), herontwikkeling Cambuur (Tjerk-Hiddes, t Vliet) en herontwikkeling Dokkumer EE – zone en de Terp zijn al langere tijd bekend.

Vanuit het Strategisch Vastgoedbeleid van de corporaties zijn daar nog een aantal deelgebieden in de 6 wijken aan toegevoegd namelijk voor de kortere termijn de West-Indische buurt in Nijlân en de Indische buurt in 't Vliet. Voor de langere termijn het Valeriuskwartier en de huurwoningen rond de vijverpartijen in Nijlân.

Vanuit de wijkprojectgroepen is daar nog een 3 –tal potentieel grotere herinrichtingen van de openbare ruimte aan toegevoegd – zie 2.1 ('t Vliet, Schepenbuurt en Nijlân).

Aanpak

Vanuit de 6 –wijkenaanpak worden deze grote(re) structuurversterkende projecten als een belangrijke pijler gezien voor de langere termijn voor de wijken (en het halen van de MOP-doelen).

* De prioriteit ligt bij versterking of uitbreiding van de woningvoorraad.

* Bij de projecten waarvan de grond niet in het bezit is van de gemeente of corporaties (Greunshiem, Cambuur, Dokkumer Ee zone) zal bij de huidige marktomstandigheden, als uitloop van de crisis, voorlopig een terughoudende rol betracht worden. Wel zal bij deze projecten onderzocht worden, of braak liggende of braak komende terreinen en gebouwen zodanig gebruikt of ingericht kunnen worden dat er geen verloederende uitstraling van uit gaat. Dit in goed overleg met de eigenaar.

* De corporaties hebben of zullen in goed overleg met de huurders gaan uitzoeken wat het beste met de aangewezen complexen en gebieden kan gebeuren. In de wijkactieplannen is dit aangeduid met "studiegebieden". Bij deze projecten ligt de prioriteit. Omdat er voor een wijk belangrijke aanvullende of grote structuurvoordelen te behalen zijn, kan bij deze projecten rioolvervanging vervroegd worden.

Financieringskaders

- zoveel mogelijk oplossen via regulier beleid en reguliere financiering van gemeente en corporaties
- eventuele extra uit ISV 3 mogelijk: ja, uit het "Budget structurele verbetering woningvoorraad/grote projecten"

2.14 Woningverbetering

Naast de studiegebieden van de corporaties wordt ook in een aantal complexen woningverbetering uitgevoerd. Dit houdt in dat de woningen groot onderhoud krijgen en dat energiemaatregelen worden toegepast. De woningen krijgen met deze ingreep een levensduur verlenging van 25 jaar. De woningverbeteringen worden voorbereid en uitgevoerd in nauw overleg met de bewoners. Beide corporaties hebben hiervoor in een protocol de afspraken vastgelegd met hun bewonersorganisaties. Bij woningverbetering wordt ook aandacht besteed aan de woonomgeving.

Aanpak

De woningverbeteringen vormen een grote kwaliteitsimpuls voor de wijken en zijn tegelijk ook een aanleiding om in gesprek te komen met (individuele) bewoners. In de ISV3 periode gaat Elkien de volgende woningverbetering uitvoeren

* De Schepenbuurt in de 42 eengezinswoningen in 2011 en 2012

* de verbeteringen in de Saskiastraat worden afgerond in 2011

* de woningverbetering van 135 woningen in de Bloemenbuurt wordt in 2011 en 2012 uitgevoerd

* de woningverbetering van 80 woningen in de Oude Indische buurt start in 2012

* In 2011 start de verbetering van 115 woningen aan het Cambuursterpad

* in 2011 worden 39 woningen in de J. Binckestraat verbeterd

* in 2012 worden 68 woningen aan het Cambuursterpad verbeterd

* in 2013 start woningverbetering in de Ramstraat en de Schapenstraat

*WoonFriesland gaat vanaf 2012 onderzoek doen naar mogelijkheden voor levensduurverlenging voor de 450 portiekflatwoningen in Nijlân, rondom de groene long. Daarbij wordt rekening gehouden met de lange termijn visie voor Nijlân.

* In Oldegalileë/Bloemenbuurt gaat WoonFriesland bij de portiekflatwoningen aan de Gerbrandyweg en mogelijk op andere plaatsen binnen de wijk het energielabel verbeteren tot label B.

2.15 Sociale aanpak

In het meerjarenontwikkelingsprogramma (MOP) is voor de zes ISV-wijken aangegeven, dat een integrale fysiek-sociale aanpak noodzakelijk is. Fysieke investeringen leiden zoveel mogelijk tot sociale versterking van de wijk. We zien dit ook terug bij veel van de fysieke projecten in de wijkactieplannen.

Sociale problematiek vinden we in alle zes wijken; dat is logisch, omdat het niet voor niets om aandachtswijken gaat. De accenten verschillen wel per wijk.

Ook in de ISV-wijken is vanzelfsprekend het normale gemeentelijk sociale beleid van toepassing. Voor de planperiode van het wijkactieplan is het collegeprogramma 2010-2014 van belang. Op sociaal gebied gaat het dan bijvoorbeeld om:

- "van generiek naar specifiek": we maken keuzes, waar we wel en niet inzet plegen,
- het versterken van de rol van burgers en (wijk)organisaties bij het aanpakken van hun leefomgeving (burgerschap),
- een mogelijke heroriëntatie op de gemeentelijke rol bij maatschappelijk vastgoed; efficiënter gebruik van voorzieningen,
- aanpak van overlast, maar ook een beroep doen op de eigen verantwoordelijkheid van burgers,
- verstevigen van werkgelegenheid en bestrijden van werkloosheid,
- een vernieuwende inzet van welzijnswerk (1 huishouden, 1 plan, 1 hulpverlener) uitgaand van de eigen kracht van burgers,
- verdere ontwikkeling van brede scholen,
- alle jongeren dienen een startkwalificatie te halen,
- armoedebeleid is gericht op het activeren van burgers; prioriteit hebben gezinnen met kinderen,
- mensen moeten meedoen (participatie), bij voorkeur via betaald werk; indien dat (nog) niet mogelijk is via vrijwilligerswerk; dat geldt voor autochtonen en allochtonen.

Dit is dus de normale sociale aanpak, die voor alle wijken geldt. In de wijkactieplannen beschrijven we de sociale speerpunten, die –bovenop die normale aanpak- extra aandacht moeten krijgen.

Aanpak

In de zes wijken geldt dat we inzetten op het versterken van het zelf organiserend vermogen van de wijk. Dit doen we door, waar nodig, het bestaande kader te versterken en te ondersteunen. Dit is ingegeven door de gedachte dat wijken en buurten minder afhankelijk zijn van instanties als zij zelf in staan zijn om in de dagelijkse zaken oplossingen te organiseren.

Daarnaast kiezen we voor specifieke interventies in de wijk. De onderwerpen daarvoor zijn per wijk verschillend en zijn benoemd in de WAP's. Deze interventies worden uitgevoerd vanuit de Amaryllisgedachte van 1 hulpverlener met 1 plan per huishouden.

In vier van de zes wijken wordt de sociale aanpak uitgevoerd door een sociaal wijkteam:

Schepenbuurt wordt bediend door sociaal wijkteam Nieuw Oost, Oldegalileën/Bloemenbuurt, TjerkHiddes/Cambuursterhoek en Vlietzone door sociaal wijkteam Oud Oost. De sociale wijkteams komen voort uit de Amaryllis-ontwikkeling en bestaan uit professionals van verschillende welzijns- en hulpverleningsorganisaties. Zij moeten nauwe verbindingen leggen met bewoners en met andere in de wijk actieve organisaties (scholen, woningbouwcorporaties, wijkagent e.d.).

In Valerius en Nijlân wordt (nog) geen sociaal wijkteam ingezet; daar is het stedelijke team vanuit de welzijnsorganisatie de uitvoerder.

De sociale speerpunten uit de wijkactieplannen zijn een opdracht voor de teams, naast hun reguliere taken.

Financieringskaders

De sociale wijkteams en het stedelijk team worden gefinancierd uit reguliere gemeentelijke middelen.

Van toepassing op welke wijken

Van toepassing op alle 6 wijken.

Hoofdstuk 3: De belangrijkste uitvoeringszaken

3.1 Er komen wijkprojectteams

Voor de uitvoering van de Wijkactieplannen stellen gemeente en corporaties per wijk een wijkteam in voor de komende jaren.

Hun taak bestaat uit 3 zaken:

- 1) Verder uitwerken en organiseren van de uit te voeren plannen en projecten en nagaan of dit naar tevredenheid is uitgevoerd. De wijkteams doen dit bij voorkeur niet zelf, maar zorgen voor een goede afstemming tussen de verschillende partijen en bewaken de planning. De reguliere organisaties van gemeente en corporaties blijven het hoofddeel van het werk uitvoeren en organiseren.
- 2) De wijkteams hebben een signalerende functie. Zij zullen in de gaten houden wat waar in de wijk speelt. Bij voorkeur via jaarlijks op te stellen inventarisaties en programma's (zoals nu ook al voor alle wijken gebeurt), maar ook tussendoor kan de wijkprojectgroep zaken aankaarten en aanpakken.
- 3) Tot slot zorgt het wijkteam er voor dat bewoners betrokken worden bij het uitwerken en uitvoeren van de plannen uit het wijkactieplan. Zij verzorgt ook de contacten over het WAP en de jaarprogramma's met de bestaande bewonersorganisaties. Bewoners die zelf (andere) initiatieven hebben kunnen dit met het wijkteam opnemen.

In de basis bestaat ieder professioneel wijkteam uit een aanjager (van gemeente of corporatie) en van de twee overige partijen een vertegenwoordiger. Daarnaast heeft ieder wijkteam een sociale vertegenwoordiger (uit bij voorkeur het sociale team van het betreffende stadsdeel).

Elk wijkteam zelf zal bekijken of en welke uitbreiding van het wijkteam nodig en wenselijk is. Het systeem van nu ingestelde wijkteams zal begin 2013 geëvalueerd worden.

Verdeling wijkprojectaanjagers:

WoonFriesland: Oldegalileën; Nijlân
Elkien: Schepenbuurt; Valeriuskwartier
Gemeente: Tjerk-Hiddes; 't Vliet

De corporaties en de gemeente blijven dus in de wijken doen wat tot hun verantwoordelijkheid behoort. In de uitvoering van het WAP pakken zij ook datgene op dat daarbij hoort. Door het werk en de planvorming beter af te stemmen met elkaar ontstaat de meerwaarde. Voor initiatieven van overige (maatschappelijke) organisaties geldt het bovenstaande ook, blijven doen wat je doet en de afstemming zoeken met elkaar.

3.2 "Onze wijk": de rol van bewoners

In deze wijkaanpak hebben bewoners een belangrijke rol. Zij hebben hun bijdrage geleverd bij het opstellen van het wijkactieplan, worden betrokken bij de uitwerking van plannen en zoveel mogelijk ook bij de uitvoering van plannen. Bewoners zijn mede verantwoordelijk voor het slagen van de wijkaanpak. Verandering zijn alleen effectief als zij ook gedragen worden door de wijk. Omgekeerd kan dus ook voorkomen dat een maatregel benoemd in het WAP uiteindelijk niet wordt uitgevoerd wegens gebrek aan draagvlak in de wijk. De wijkaanjager speelt hier een belangrijke rol in.

Naast de bewoners willen we andere belanghebbenden bij de wijk betrekken. In een aantal klankbordgroepen is al meegedacht en gepraat door bijvoorbeeld aanbieders van zorg die actief zijn in de wijk, scholen of bedrijven. We zoeken deze partners in de uitwerking en uitvoering van plannen op omdat zij belangen hebben in de wijk en een bijdrage kunnen leveren aan de versterking er van.

Daarnaast gaan we proberen ook andere, niet direct aan de wijk gebonden, organisaties te betrekken bij de wijkaanpak. Op deze manier wordt de wijkaanpak ook op stedelijk niveau verankerd in de stad.

Het betrekken van de bewoners gebeurt allereerst op de (vaak afgesproken) manieren zoals altijd. Zo blijven de corporaties hun huurders(vereniging) net als altijd bijv. woningverbetering betrekken en is het wijkpanel een belangrijke partij voor veel onderwerpen. Daarnaast is het de bedoeling om bewoners vaker en zo nodig anders bij de wijk, andere wijkbewoners en activiteiten in de wijk te betrekken. Per situatie wordt gekeken op welke manier wijkbewoners het beste betrokken kunnen

Aanpak 6 ISV - wijken

worden bij de wijkaanpak. Niet iedere bewoner wil deelnemen aan vergaderingen of voor lange tijd betrokken zijn. Er zal dan ook vooral gezocht worden naar mensen die eenmalig of voor een klein deelproject willen meedenken of meedoen. Er worden verschillende communicatiemiddelen ingezet om contact te krijgen en te houden met de wijk, variërend van nieuwsbrieven tot sociale media. Tot slot wil de 6 wijkeaanpak stimuleren dat bewoners meer initiatieven in en voor hun wijk zelf gaan opzetten en ondernemen, alleen (“ambassadeurs”) maar liever samen, omdat dit vaker meer resultaat oplevert. Voor zaken rond veiligheid en overlast, beheer, duurzaamheid en energiebesparing kunnen dit soort initiatieven ook financieel ondersteund worden uit bijv. ISV-middelen.

Hoofdstuk 4: Samenvattingen wijkactieplannen

Samenvatting Wijkactieplan Nijlân

Analyse van de wijk

Tussen het Van Harinxmakanaal aan de zuidkant en de Julianalaan aan de noordkant ligt de wijk Nijlân. Nijlân is de meest zuidelijke wijk in het Leeuwarder stadsgebied. De wijk wordt ontsloten door aantakkingen op de stadsrondweg en ligt op fietsafstand van het historische stadscentrum.

Het totale woningaanbod was per 1 januari 2009 2.348 woningen. Ruim 70% daarvan (1.748) zijn appartementen (met/zonder lift) met een gemiddeld woonoppervlak van rond de 60 m². De laagbouwoningen, die 30% van het totale woningaanbod uitmaken hebben een gemiddelde woonoppervlakte van 120 – 140 m². Van de laagbouwoningen bestaat 75% uit rijtjeswoningen, die in blokken zijn gebouwd, omringd door veel groen en parkeergelegenheid.

40% van de woningen in de wijk is eigendom van de beide woningcorporaties, die in de stad actief zijn. Het gaat hierbij vooral om de appartementencomplexen in het midden van de wijk en de grondgebonden woningen in de West-Indische buurt. Het totale particuliere woningbezit in de wijk is 60%. De woningen hebben een gemiddelde waarde tussen de € 110.000,- en € 150.000,--. Het westelijk deel van de wijk maakt in positieve zin een uitzondering. Hier gaat het veelal om vrijstaande woningen met een waarde boven de € 250.000,--.

Nijlân kan niet worden gekenschetst als een jonge wijk. Bijna 14% van de bewoners zit in de leeftijdscategorie van 0 – 19 jaar. Dit in tegenstelling tot de groep bewoners boven de 65 jaar; zij maken 25,5% van de bewoners uit. Kortom, de wijk is aan een duidelijke vorm van vergrijzing onderhevig. Verreweg de grootste groep wijkbewoners is alleenstaand, namelijk meer dan dan 51% van de wijkbewoners.

De wijk heeft veel voorzieningen in de sociale infrastructuur: wijkcentrum, ouderenhuisvesting (Nijlânstate), basisschool, kinderopvang, speelgelegenheid, 2 winkelcentra. Naast de wijk ligt een sportconcentratiegebied. Sinds 2010 is er geen openbaar primair onderwijs meer in de wijk. Opvallend in de wijk is het grote aandeel bovenwijkse onderwijsvoorzieningen: Friesland College (ROC), Piter Jelles Ynsicht (VMBO), Johannes Bogermanschool (gereformeerd vrijgemaakt BO) en mogelijk op termijn Gomarus (gereformeerd vrijgemaakt VO). Het wijkcentrum draait goed, maar het gebouw is hard aan vervanging toe.

Lange Termijn Richting

Het algemene doel is het verbeteren van de wijk, en de samenstelling van de bevolking te differentiëren. Van de groene omgeving, willen we beter gebruik van dat wat al aanwezig is. Dit betekent een kwaliteitsslag voor de openbare ruimte. Hiervoor hebben we maatregelen opgenomen voor zowel de korte als de middellange termijn. We hebben deze doelen samengesteld uit de visie van het wijkpanel, de uitkomsten van de klankbordgroep, de wijkanalyse van WoonFriesland en de visie van Elkien en de Gemeente Leeuwarden.

Middellange termijn

Schoon en heel

Zwerfvuil komt in de wijk het meest voor bij W.A. plein en de scholen voortgezet onderwijs. Het tuinonderhoud van voornamelijk de huurwoningen laat hier en daar te wensen over. De kwaliteit van de openbare ruimte kan beter om de wijk meer smoel te geven. Het uitvoeringsniveau van het openbare groen wordt verhoogd, extra inzet is gewenst.

Vriendelijk en veilig.

- Drugsoverlast doet zich voor rond het Friesland college en in mindere mate in de huurwoningen van de beide corporaties.
- Ook hebben de bewoners het signaal afgegeven dat ze zich onveilig voelen in stegen achter woningen door het ontbreken van goede verlichting.
- Daarnaast zien we een toename van het aantal inbraken in bergingen en garageboxen onder de appartementen complexen.

- de toename van auto's en de daarbij behorende problematiek. Denk hierbij aan te snel rijden in de wijk, sluiptverkeer, en extra parkeerdruk door met name studenten.

De resultaten van het onderzoek na de aanpak van drugsoverlast zal aanknopingspunten geven om in de toekomst in te grijpen. Welke maatregelen dit zullen zijn is op dit moment niet duidelijk.

Leefbaarheid en sociale cohesie.

De wijk kent een bevolkingsopbouw met veel senioren, er is duidelijk sprake van vergrijzing. Deze groep zal in de toekomst groter worden. De voorzieningen voor deze groep zijn over het algemeen goed op orde in de wijk Nijlân. Er zijn een aantal zaken waarvan de bewoners aangeven die ze graag willen verbeteren. Zo willen ze graag meer aansluiten bij Nijlânstate, willen ze meer samen doen en een goede plek om samen te komen. De 55+ bewoner van Nijlân geeft aan graag meer eerste lijns zorg in de wijk te willen hebben. Ze missen bijv. apotheek en dokterspost.

Op dit moment is er geen wijkbreed medium zoals een wijkkrant. Dit kan te maken hebben met de digitale tijd waarin we leven en wordt er veel via internet en email uitgewisseld. Maar op deze wijze wordt niet iedere wijkbewoner bereikt, niet iedereen is digitaal vaardig. Daarom zullen we zoeken naar de mogelijkheden en het draagvlak voor het oprichten van een wijkkrant.

Fysiek

Nijlân kent een aantal fysieke "krachten" en ook "zwakheden". Grote kracht van de wijk is de groene long. Hier is ruimte voor jong en oud uit de wijk, maar deze plek kan beter benut worden dan nu het geval is. Ook de aanwezigheid van het Van Harinxmakanaal kunnen we omschrijven als een pluspunt. Hier zijn nog voldoende kansen die we kunnen benutten om tegemoet te komen aan de wensen van wijkbewoners.

Daarnaast biedt het winkelcentrum Willem Alexanderplein een gevarieerd aanbod wat prima aansluit bij de behoefte van de wijkbewoners. Het winkelcentrum aan de Marowijenstraat is verouderd en gedateerd en maakt een magere indruk.

Korte termijn

In 2011 zullen we de volgende acties uitvoeren:

- Inbraakbeveiliging aanbieden bij ca. 500 gestapelde woningen (zowel particulier als corporatiebezit) in de wijk
 - Het laten aanbrengen van extra verlichting in de stegen achter de woningen en andere enge plekken.
 - Het oprichten van een officiële Wijkkrant Nijlân als communicatiemiddel voor de wijkbewoners uit het oogpunt van leefbaarheid.
 - Het herstraten en aanleggen van putten in stegen achter woningen.
 - Het plaatsen van demontabele speelvoorzieningen met een tijdelijk karakter. Het beheer / toezicht op de speelvoorzieningen zou onder regie van het wijkpanel Nijlân kunnen.
- Nb. Tijdelijk, zodat bij de aanpak en herinrichting /invulling van de "groene long" deze speelvoorzieningen uiteindelijk hier of elders in de wijk hun definitieve plek kunnen krijgen.
- Het aanbrengen van een water -valbeveiliging aan de walkant van de vijverpartij bij de groene long.
- Gedacht wordt aan het aanbrengen van gasnetten o.i.d.

Samenvatting Wijkactieplan Valeriuskwartier

Analyse van de wijk

Valeriuskwartier is een kleine wijk die ingeklemd ligt tussen de rondweg en de (koop) wijk Westeinde. De wijk bestaat voor een groot deel uit portiekflatwoningen (ruim 500) en een kleiner deel eengezinswoningen (koop en huur). In de wijk is sprake van verschillende buurten: de eengezins huurwoningen, de koopwoningen en de portiekflats. De woningvoorraad in de wijk is nogal eenzijdig, tweederde van de woningen is in bezit van woningcorporatie Elkien. Van de koopwoningen zit 80% in de prijsklasse tot €110.000,= tegenover een Leeuwarder gemiddelde van 37%.

De wijk is groen en heeft redelijk veel voorzieningen in de sociale infrastructuur: wijkcentrum, 2 basisscholen (openbaar en bijzonder; beide geen brede scholen), school voor speciaal onderwijs, kerk, speelveld. Het wijkcentrum draait prima. De scholen zijn overigens overwegend bovenwijks. Er is een klein winkelcentrum en op loopafstand (Westeinde) zijn meer winkels.

Het gedeelte van de eengezinshuurwoningen is een typische volkswijk te noemen. Het aandeel gezinnen met kinderen en echtparen is kleiner dan gemiddeld. Valerius is een wijk met veel jonge bewoners, die daar ook relatief kort wonen; de wijk krijgt daarmee het karakter van een doorgangswijk. De binding in de wijk moet van de oudere bewoners komen.

De werkloosheid is niet hoog, maar voor een bepaalde groep wel hardnekkig. Het gemiddelde inkomen in de wijk is erg laag. Het is daarom belangrijk om goed de vinger aan de pols te houden (risico van schulden). Ook is in de wijk sprake van sociale problematiek achter de voordeur.

Lange Termijnrichting

In het MOP zijn de volgende doelen benoemd:

Zorgen dat het Valeriuskwartier de komende 10 jaar dichterbij het Leeuwarder gemiddelde komt (of haar betere positie handhaaft) wat betreft:

- * gemiddeld besteedbaar inkomen
- * gemiddelde woonduur
- * verhuiscapaciteit binnen 2 jaar
- * werkloosheid

Fysiek betekent dit dat een kwaliteitsslag gemaakt gaat worden in de woningvoorraad en dat de knelpunten in de openbare ruimte aangepakt worden. Sociaal wordt ingezet op het verbreden van het kader in de wijk en gerichte interventies op sociale problemen. Doel daarbij is dat het Valeriuskwartier een gevarieerde woonwijk zal blijven, waarbij aandacht is voor de sociale problematiek in de wijk. Er zal dus niet gestuurd worden op een andere samenstelling van de wijk. De groepen die er nu wonen, wonen prettig met elkaar in de buurt: een volkswijk met een relatief grote groep studenten. Wel willen we aandacht voor de sociale problemen van mensen en gezinnen, ook achter de voordeur.

Middellange en korte termijn

In het meerjarenontwikkelingsprogramma van de gemeente zijn de doelen voor de middellange termijn als volgt omschreven:

Zorgen dat het Valeriuskwartier de komende 5 jaar dichterbij het Leeuwarder gemiddelde komt (of haar voorsprong handhaaft) wat betreft:

- * oordeel over de wijk
- * veiligheidsprestatie –index
- * rapportcijfer omgang buurt

Schoon en heel

In het Valeriuskwartier stellen we voor de middellange en korte termijn een pakket aan maatregelen voor om de ervaren problemen en overlast in de woonomgeving op te lossen. Het belangrijkste punt is het verbeteren van de uitstraling van de wijk, met name bij de portiekflats. Er is sprake van fietsenoverlast bij de portiekflats aan de Telemannstraat en de flats van Elkien. De fietsen zorgen voor een rommelige uitstraling aan de randen en entree van de wijk. Ook bij de portiekflats is sprake van afvalproblemen bij de containers. Bij de flats aan de Valeriusstraat zorgen de struiken en entrees van de flats ook voor een rommelige aanblik. Een deel van de flats en de garages is in bezit van particulieren. Dit maakt het lastig om het gesprek aan te gaan over het verbeteren van de leefbaarheid. Het bewonersplatform heeft dit echter wel als prioriteit genoemd.

Veilig en vriendelijk

De wijk scoort relatief laag op de cijfers over omgang met de buurt en oordeel over de buurt. Ook de veiligheidscijfers zijn lager dan gemiddeld. Voor een deel is hier in de sociale paragraaf actie opgezet. De speciale aandacht voor de Multi-probleem gezinnen vormt hier een belangrijk onderdeel van omdat drank en drugs gerelateerde zaken voor nogal wat problemen zorgen op het gebied van veiligheid.

De verkeersveiligheid is de komende jaren een aandachtspunt, met name het beter organiseren van het verkeer voor halen en brengen rond de scholen. Voor de enge plek bij de Corellistraat/Telemannstraat willen we een herinrichtingsplan maken.

Een positieve sociale ontwikkeling in de wijk wordt verder bevorderd door de volgende fysieke maatregelen:

- verbetering, beheer en onderhoud van de openbare ruimte (groen, spelen, straten, afval)
- optimaliseren van fysieke voorziening voor wijkactiviteiten, informatie en hulp.

Leefbaarheid en sociale cohesie

We zien voor de middellange termijn de volgende acties

- verbreding en versterking van het wijkpanel
- oprichten en begeleiden van een bewonersgroep in het noordelijk deel van de wijk, gericht op het dragen van eigen verantwoordelijkheid
- verder betrekken van de scholen in de wijk bij de wijkontwikkelingen (structureel platform van scholen met welzijnswerk, wijkagent en Elkien)

Fysiek

Elkien heeft in haar SVB het Valeriuskwartier aangewezen als studiegebied. Omdat de woningvoorraad in de hele wijk verouderd en eenzijdig is, wordt een gefaseerd plan voorgesteld voor verbetering van de wijk. Vanaf 2013 gaat Elkien in gesprek met de bewoners van haar woningen en het bewonersplatform in gesprek. Het doel is dan om te verkennen wat de toekomstmogelijkheden zijn van de woningen. Eventuele maatregelen worden vanaf medio 2016 in gang gezet. De gemeente gaat in 2014 beginnen met de verbetering en herprofilering van de Valeriusstraat.

Sociaal korte termijn

Voor de korte termijn (2011/2012) zien we de volgende acties

- extra actie door Werkplein richting langdurig werklozen
- extra actie op het bewust van de risico's van schulden en het oplossen daarvan
- bekijken of er een buurtservicepunt ingericht kan worden; informatie en ondersteuning van bewoners bij contact met instanties
- bekijken, of er toch een sociaal wijkteam in Valerius ingezet moet worden; tot die tijd in ieder geval een Netwerk vormen van bewonersplatform, welzijnswerk, Elkien en gemeente
- speciale aandacht voor de kwetsbare bewoners in de particuliere woningen en voor multiprobleem gezinnen in de laagbouw

Samenvatting Wijkactieplan Oldegalileën/Bloemenbuurt

Analyse van de wijk

Tussen de Mr. P.J. Gerbrandyweg in het noorden, de Groningerstraatweg in het zuiden en de Dokkumer Ee in het westen ligt de wijk Oldegalileën/ Bloemenbuurt. In het oosten wordt de wijk begrensd door het Vrijheidsplein. Een vooroorlogse stadswijk met relatief smalle straten met veelal rijtjeswoningen. De wijk kent twee hoofdontsluitingen op de Gerbrandyweg en de Groningerstraatweg. Men is vandaar op korte afstand van de binnenstad. De wijk is in twee delen te spitsen: het oudere Oldegalileën en de relatief jongere Bloemenbuurt.

De wijk heeft een voorraad van 1.766 woningen, hoofdzakelijk rijtjeswoningen en hoogbouw. De woningcorporaties bezitten 43% van de totale woningvoorraad. Over het algemeen zijn het woningen in de prijsklasse tot € 110.000,- (60%, voor Leeuwarden is dat 37%). Iets meer dan een derde deel van de woningen bevinden zich in de prijsklasse tot € 170.000,-. In de wijk staat het wijkzorgcentrum St Jozef (Palet) met 38 verzorgingsplaatsen, 24 verpleeghuisplaatsen en 76 aanleunwoningen en in de wijk staat Opvang De Terp. Opvang De Terp is een woon- en opvangvoorziening voor mensen zonder dak of thuis.

Bevolkingsopbouw van de wijk is redelijk gemiddeld voor Leeuwarden. Opvallend is alleen het wat kleinere aandeel kinderen en (vooral) het fors hogere aandeel jongvolwassenen (25-34 jaar). Het gaat daarbij waarschijnlijk om starters én studenten. De indruk (het gevoel) is dat het aantal studenten in de wijk stijgt.

Het gemiddeld inkomen in de wijk is laag, 57 % van de huishoudens heeft een inkomen onder de € 1500,- per maand. Het grote aandeel studenten, bewoners van De Terp en St Jozef kan dit cijfer negatief beïnvloeden. 11% van de huishoudens heeft een uitkering (voor heel Leeuwarden is dat 6%). Van de beroepsbevolking is 6,6% werkloos (voor Leeuwarden is dat 9,5%). Met een percentage van 11% aan WWB uitkeringen is dat relatief hoog in deze wijk, voor Leeuwarden is dat 6%.

Lange termijn richting

De wijk is dicht bebouwd en de corporatiewoningen staan er relatief nog niet zo lang of staan er redelijk voor omdat er groot onderhoud of renovatie is uitgevoerd. In de bestaande voorraad ligt er daarom voor de langere termijn geen (grote) veranderopgave. Wel zijn er een aantal ontwikkellocaties (op dit moment braakliggend terrein) in de wijk die ook door de verschillende partijen en klankbordgroep als de grootste kans voor de wijk wordt gezien. Daar ligt tegelijkertijd ook de kans om de Dokkumer Ee meer te betrekken in de wijk.

In de particuliere voorraad is het van belang om het aantal studentenwoningen in met name de Bloemenbuurt in de gaten te houden. Dit deel van de wijk ziet er prima uit. De stadsbrede problematiek van huisjesmelkers speelt hier slechts op een enkele locatie en dat moet zo blijven voor de toekomst.

Middellange termijn

Schoon en heel

- In de Oldegalileën/ Bloemenbuurt geldt dat bij elke container regelmatig geconstateerd wordt dat er afval of huisraad naast de container staat. Verzoek vanuit de wijk is dan ook om de mogelijkheden van een andere manier van afvalophalen te onderzoeken. Ook bij acties om gedragsverandering bij bewoners te bewerkstelligen zal dit punt worden meegenomen.
- Buurtbeheer speelt een belangrijke rol in de uitstraling van de wijk. Op de middellange termijn zullen daarom een heel aantal acties hierop gericht zijn:
 - o zorgdragen voor een nette uitstraling door gelijke erfafscheidingen (kapotte erfafscheidingen zijn dan niet meer in beeld) bij bovengenoemd pleintje met als doel dit breder in de wijk door te trekken
 - o organiseren van tuindagen om een net en verzorgd beeld te realiseren (en, goed voorbeeld doet goed volgen)
 - o bewoners actief aanschrijven op tuinonderhoud om een net en verzorgd beeld te realiseren
 - o de voortuintjes van de flatwoningen Gerbrandyweg worden voorzien van nieuwe planten

Aanpak 6 ISV - wijken

- o onderzoek naar mogelijkheid plaatsing ondergrondse containers bij bezit Elkien in Bloemenbuurt zodat er geen containers meer in de voortuin staan
- o onderzoek naar de mogelijkheid van het instellen van een buurtconciërge
- o invoering van een gemeentelijk "fysiek wijkteam" (ook t.b.v. aanpak bij particulier bezit)

Veilig en vriendelijk

- veiligheid
 - o aanbrengen afscheiding braakliggende gronden ontwikkellocaties en grond saneren
- wijkvoorzieningen
 - o St Jozef gaat naar buiten communiceren welke activiteiten toegankelijk zijn voor bewoners uit de wijk
 - o St Jozef onderzoekt mogelijkheden om te anticiperen in buurthuis
 - o vanuit SWT verbreding en versterking wijkpanel
 - o hoe en waar kan sociaal wijkteam actief zijn vanuit de buurt (locatie Zuidvliet is voor deze wijk te ver)

Leefbaarheid en Sociale Cohesie

Door de diversiteit van de wijk, is er potentie aanwezig van een stevige eigen bewonersorganisatie. Zowel op wijkniveau als in delen van de wijk. Om de daaruit voortkomende initiatieven te faciliteren, zal fysieke ruimte beschikbaar moeten zijn. Op de middellange termijn zullen daarom de volgende acties worden ondernomen:

- verdere inbedding en ondersteuning van wijkpanel en wijkorganisatie
- mogelijk aanpassen van locatie voor wijkactiviteiten
- ontwikkeling van basisschool in relatie tot brede schoolontwikkeling Oud Oost in de gaten houden (zie ook wijkactieplan Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek)
- participeren in ontwikkeling Dokkumer Ee-zone als sociale ontwikkelingskans voor Oldegalileën/Bloemenbuurt
- opstellen en uitvoeren van gericht plan voor imagoverbetering

In de wijk als geheel is sociaal niet zoveel aan de hand. Er liggen echter wel risico's, waar gericht op ingezet moet kunnen worden. Acties zijn:

- uitvoeren van het plan van aanpak
- flexibel in kunnen spelen op actuele sociale problematiek in huishoudens
- alert zijn op ontwikkelingen in de wijk, waarop geïntervenieerd moet worden en snel inzetten van actie

Palet (Sint Jozef) kan een sterkere rol gaan spelen in de ondersteuning van ouderen in de wijk. Een sterke verbinding met het sociaal wijkteam is daarvoor van groot belang.

Fysiek

- diverse onderhoudswerkzaamheden aan corporatiewoningen (zie schema voor nadere uitwerking)
- aanbrengen glasvezelnetwerk door Reggefiber
- vernieuwen riolering door gemeente (Begoniastraat en Primulastraat, maar mogelijk speelt dit na 2015, planning nog onzeker)

Korte termijn

De volgende acties worden in 2011 ingezet:

- vervolg van werkzaamheden rondom pleintje /flat De Werf: fase 1 was pleintje Eestraat/Giekerkstraat, deze wordt nog afgemaakt. Het vervolg wordt meegenomen voor 2011. Het gaat dan om aanpassing van het pad, de zithoek (excelsior bankje) en aanpassen beplanting.

- ontwikkellocaties: Helder krijgen wat en wanneer er iets gaat gebeuren. Afhankelijk van de uitkomst of saneren + inrichten als groenplek/speelplek of omheinen + opknappen (bijv. mooie schilderijen door kinderen school)
- Hekje plaatsen aan einde steeg Mariahofje naar Oldegalileën i.p.v. paaltje
- Spiegel plaatsen bij uitgang steegje Hoekstersingel naar Oldegalileën
- Wijkkrant door laten gaan/eigen wijkkrant starten
- Inrichten buurtservicepunt, voorlopig bij St Jozef

Aanpak 6 ISV - wijken

- Aanpak veld, bijv. door plaatsten vissteiger/wateractiviteit
- Verkeersmaatregelen Goudenregenstraat/Oldegalileën

Samenvatting Wijkactieplan Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek

Analyse van de wijk

De wijk Tjerk Hiddes ligt ten noordoosten van de binnenstad en wordt daarom tot de zone oud-oost gerekend. De wijk is een stedelijke wijk met veel kleinere woningen en weinig groen. De wijk is voor het grootste deel tussen de beide wereldoorlogen, en deels vlak na de Tweede Wereldoorlog gebouwd. Maar het is een wijk met twee gezichten: de middenklassenbuurt rondom het Zamenhofpark en de herenhuizen direct rondom de Groningerstraatweg en de volksbuurten in de zuidelijke helft van de wijk.

Het overgrote deel (66%) daarvan is tussenwoning of hoekwoning, 17% is flatwoning, 9% is onder- of bovenwoning, 4% van de woningen is twee-onder-een-kap en 2 % van de woningen is vrijstaand. Op nieuwbouw van enkele complexen aan de rand van de wijk na (langs de Bleeklaan en de Archipelweg) is de voorraad niet veranderd.

Van de totale voorraad in de wijk is 29% sociale verhuur, de overige 71% is particulier bezit, waarvan een deel ook (particulier) verhuurd wordt.

In de leeftijdsopbouw zien we dat de groep jongeren en kinderen ongeveer een vijfde van de inwonerspopulatie uitmaakt. Ruim 25 % van de bewoners is ouder dan 54 jaar. De middengroep in de leeftijdscategorieën(25–54 jaar) vormt het grootste deel van de bewonerspopulatie. Dat betekent bijvoorbeeld voor het gedeelte Tjerk Hiddes dat er geen opvallend grote studentenpopulatie woont. De wijk lijkt daarmee niet een typische (qua omvang) studentenwijk te zijn.

Het aandeel gezinnen met kinderen, het aantal één oudergezinnen(7%), is hoger dan het Leeuwarder gemiddelde(6%). Op een totale populatie van 4386 inwoners zijn 1684 personen(39%) alleenstaand en dat mag een omvangrijke groep inwoners genoemd worden.

Een bovengemiddeld deel van de huishoudens heeft een inkomen tussen € 15.800 en € 31.900. De hogere inkomens zijn sterk ondervertegenwoordigd in de wijk.

Lange termijn richting

Vanuit het Meerjaren Ontwikkelingsprogramma wordt als doel geformuleerd dat de wijk Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek de komende 10 jaar dichterbij het Leeuwarder gemiddelde komt (of haar betere positie handhaaft) wat betreft:

- * gemiddeld besteedbaar inkomen
- * gemiddelde woonduur
- * verhuisgeneigdheid binnen 2 jaar
- * werkloosheid

De woningvoorraad in de wijk is heel divers. Er is een mix van verschillende type woningen. In deze mix zijn geen grote ingrepen te verwachten.

Vanwege het prijsniveau van de woningen liggen veel woningen binnen het bereik van starters. De wijk zal daarom een stedelijk startergebied zijn. Ook dit zal de komende jaren – omdat er geen grote ingrepen zijn te verwachten - niet veranderen

Het Cambuursterrein is een studiegebied. Dit is de enige plek in de wijk waar voorraad aan de wijk kan worden toegevoegd. Niet duidelijk is of- en op welke termijn bekend wordt of het stadion vrijkomt en wat er met de velden gaat gebeuren; hoe het terrein wordt ingevuld.

Op sociaal gebied moet worden ingezet op structurele verbetering van de sociale infrastructuur van geheel Oud-oost. De inzet van het Sociaal Wijkteam Oud Oost is erop gericht deze doelstelling te halen. De doelstellingen hierbij zijn:

- efficiënter en effectiever hulp bieden aan bewoners, door betrokken organisaties in de wijk beter te laten samenwerken. Belangrijk is de introductie van het één plan denken. Dit betekent dat gezinnen minder hulpverleners over de vloer krijgen. Op termijn is dan minder ambtelijke inzet nodig;
- het vergroten van het eigen vermogen en kracht van bewoners; het zelforganiserende vermogen van de bewoners vergroten;
- De inzet van een interventieteam leidt tot minder overlast voor omwonenden. Het interventieteam werkt nauw samen met het sociale wijkteam;
- Minder overlast van jongeren op de huidige overlast locaties

Aanpak 6 ISV - wijken

- Een preventieve aanpak in de schuldhulpverlening door onderlinge samenwerking van betrokken organisaties voorkomt veel problemen. Hierbij is er speciale aandacht voor Multi-probleem gezinnen.
- Daarnaast wordt ingezet op de ontwikkeling van het Brede Schoolconcept in de wijk. Het hoofddoel hiervan blijft het vergroten van de ontwikkelkansen voor kinderen uit de wijk.

Middellange termijn

Schoon en heel

Op de middellange termijn wordt ingezet op het verbeteren en goed houden van de sociale en fysieke kwaliteit van de wijk door het oplossen en aanpakken van de gesignaleerde knelpunten die in het Wijk Actie Plan zijn aangegeven. Hierbij wordt ingezet op de aanpak van groenplekken met achterstallig onderhoud.

Het dumpen van afval is niet een van de grootste problemen (meer). Toch wordt centraal een oplossing voor bedacht, die ook in de wijk gebruikt zou kunnen worden.

Veilig en Vriendelijk

De drugsoverlast is relatief nieuw in de wijk. Om deze overlast de komende jaren aan te pakken wordt voorgesteld dat gemeente, politie, MOL, bewoners en welzijnsorganisaties een structureel samenwerkingsverband Veiligheid voor het stadsdeel Oud Oost met elkaar aangaan.

Naast drugsoverlast is er het probleem van overlast door (hang)jongeren. Hierbij wordt ingezet op het beheersbaar maken van het hangen. In dat kader wordt het trapveldje dat in het park is aangelegd, maar vanwege de gebrekkige kwaliteit niet wordt gebruikt, aangepakt.

Leefbaarheid en sociale cohesie

Als sociale speerpunten worden voor de middellange termijn de volgende aspecten benoemd:

1. inzet sociaal wijkteam
2. de aanpak van overlast door kamerverhuur aan particulieren en studenten
3. de aanpak van drugsoverlast

Fysiek

Met de ontwikkeling van het brede schoolconcept, kan ook gekeken worden naar de mogelijkheid om een nieuw wijkgebouw te integreren in het concept. Dit zal de komende jaren onderwerp van studie zijn.

Korte termijn

Op de korte termijn zal eerst aandacht geschonken worden aan de problematiek rondom enkele groengebiedjes. Hiervoor zijn al enkele plekken geïnventariseerd zoals aan de Camminghastraat/Auke Stellingwerfstraat en de diverse groenplekken aan de Albert Schweitzerstraat met de diverse zijstraten.

Ook zal in 2011 het trapveldje in het Zamenhofpark aangepakt worden. Enerzijds moet het fysiek verbeterd worden, anderzijds wordt in samenspraak met de school getracht op deze manier de overlast van hangjongeren op en rond het trapveldje te verminderen.

Samenvatting Wijkactieplan Vlietzône

Analyse van de wijk

De Vlietzone bestaat uit vier buurten. Beginnend in het Noordwesten, met de klok mee: de Zeeheldenbuurt, de Indische buurt, Welgelegen en Molenpad. Het Vliet zelf vormt enerzijds een scheiding tussen de buurten ten noorden en ten zuiden van het voormalige water, maar anderzijds geeft de ontstane straat de wijk ook een gezicht.

De woningvoorraad bestaat overwegend uit kleine grondgebonden woningen met als gemeenschappelijk kenmerk dat zij weinig tot geen privé buitenruimte hebben. 34% van de voorraad is in handen van de corporaties; waarbij Elkien veruit het grootste deel in bezit heeft.

Opvallend is verder dat de 60% van de bevolking bestaat uit alleenstaanden. Hierbij zit een groot aandeel studenten. Dat zorgt enerzijds voor een levendige wijk, anderzijds wordt met name kamerverhuur met overlast (huisjesmelkers) als één van de grootste problemen in de wijk gezien op dit moment.

Lange termijn richting

De wijk is door de betaalbare woningen en de nabijheid van de binnenstad uitermate geschikt voor starters en jongere doelgroepen. De doorstroming bij deze groepen is vrij groot en zal dat ook blijven. Een goede mix van starters en blijvers, jongeren en ouderen zorgt ervoor dat de Vlietzone de levendige en leefbare wijk blijft die het nu is.

Een wijk als de Vlietzone is een populaire plek voor studenten om zich te huisvesten. Wel is het terecht dat de wijk “op slot” zit voor nieuwe kamerverhuur-panden: de gebeurtenissen van de afgelopen jaren maken duidelijk dat in grote delen van de wijk de grens aan het aantal kamerverhuurpanden ruimschoots is bereikt.

De huisvesting in de wijk die het meest geschikt is voor ouderen bevindt zich vooral aan de rand van de wijk, bij de rondweg. geen directe aanleiding voor extra ouderenhuisvesting, maar wel mooie kansen in directe omgeving Cambuurplein.

In de wijk is het bezit van Elkien tussen de Insulindestraat en de Deli-/Balistraat studiegebied. Een belangrijk deel van de woningen in dit gebied is slecht en Elkien beraadt zich op wat men hiermee gaat doen.

De particuliere voorraad is en blijft een kwetsbaar onderdeel van de wijk.

De Vlietzone is een levendige en bijzondere woonwijk, maar de wijk is ook kwetsbaar. Om ervoor te zorgen dat de wijk ook op de langere termijn een goede woonwijk blijft, moeten bewoners, ondernemers, corporaties, gemeente en andere investeerders elk hun verantwoordelijkheid nemen. Daarbij helpt het dat goed zichtbaar is wat de professionele organisaties in de wijk doen, en dat partijen laten zien dat ze blijven investeren in het verbeteren van de wijk.

Middellange termijn

Schoon en heel

In dit kader zullen op middellange termijn de volgende problemen worden aangepakt:

- verrommelde openbare ruimte
- aanpak rotte kiezelen
- kamerverhuur met overlast
- afval en hondenpoep

Twee belangrijke aspecten hierbij zijn de inzet van het wijkteam Buitendienst en de gewenste inzet van buurtconciërges.

Veilig en Vriendelijk

De volgende thema's zijn benoemd door de bewoners:

- ondernemers en de uitstraling van t Vliet
- aanpak vandalisme en criminaliteit
- aanwezigheid van politie in de wijk
- jeugdoverlast
- buurt en wijkvoorzieningen
- buurtpreventieteam

Leefbaarheid en sociale cohesie

Actie op de middellange termijn (tot 2015):

- De sociale wijkteams gaan zoveel mogelijk 'erop af' waar dat nodig is en dragen bij aan het versterken van het eigen vermogen en kracht van de bewoners.
- Het inrichten van buurtservicepunt door vrijwilligers in te zetten. Dit team ondersteunt bewoners bij bijvoorbeeld bij de opvoeding, administratie, zorg en hulpvragen in en om het huis.
- Verkenning wijkthuiszorg. De mogelijkheden tot de vorming van één wijkthuiszorgteam voor WMO-ondersteuning en AWBZ-zorg worden onderzocht

Resultaten langere termijn:

- Het vergroten van het eigen vermogen en kracht van bewoners.
- In de schuldhulpverlening kan een efficiencywinst worden geboekt; de uitvoeringskosten kunnen op termijn omlaag.
- Een preventieve aanpak in de schuldhulpverlening door onderlinge samenwerking van betrokken organisaties voorkomt veel problemen

Door vrijwilligers in te zetten en een buurtservicepunt in te richten gaan uitvoeringskosten omlaag.

Het hoofddoel van de brede school blijft het vergroten van ontwikkelingskansen voor kinderen in de wijk waar ze wonen. In de Vlietzone zien we een brede schoolontwikkeling bij de Koningin Beatrixschool, een christelijke basisschool. Deze school wil zich gaan profileren als een Kind Centrum voor het Vliet, een voorziening voor kinderen van 0-12 jaar, die gedurende de dag op de locatie zijn om te leren, te spelen, zich te ontwikkelen en andere kinderen te ontmoeten. Een Kind Centrum heeft als belangrijkste kenmerk dat verschillende functies zoveel mogelijk geclusterd zijn rond één plek (kinderopvang, peuterspeelzaal, naschoolse opvang, sport en cultuur aanbod etc.). Voor ouders wil men zich richten op het realiseren van een betere aansluiting tussen opvang en onderwijs; een aanbod van service en kwaliteit.

Korte termijn

Voor de korte termijn willen we in de Vlietzone de volgende maatregelen treffen:

- aanpak diverse plakken, waar de openbare ruimte "verrommeld" is,
- samen met ondernemers verbeteren van de uitstraling van het Vliet,
- aanpak van vandalisme, criminaliteit en overlast,
- inzet van het sociaal wijkteam

Samenvatting Wijkactieplan Schepenbuurt

Analyse van de buurt

De woningvoorraad in de wijk is eenzijdig: 89% van de voorraad bestaat uit flats- of ouderenwoningen. Alle woningen in de Schepenbuurt zijn of sociale huurwoning, of van Greunshiem (Stichting Woonzorg Nederland). Er zijn geen scholen of winkels, maar die liggen wel op loopafstand. De openbare ruimte in de wijk laat te wensen over. Er zijn weinig ontmoetingsplekken en de huidige speeltuin is afgekeurd. Er is genoeg groen maar het zonder uitstraling en samenhang, waardoor de meerwaarde slechts gering is.

De helft van de vestigers en vertrekkers valt in de leeftijdscategorie 18-24 jaar. Opvallend is ook het hoge percentage allochtonen dat twee keer zo hoog ligt als het Leeuwarden gemiddelde. Hierbij is er geen bijzondere uitschieter van één bevolkingsgroep. Het huidige kader is zeer eenzijdig en is tot heden er niet in geslaagd de allochtonen, studenten te verbinden aan de wijk. Dit blijkt ook uit het feit dat sociale contacten met anderen in de wijk lager worden gewaardeerd dan in Leeuwarder gemiddeld (6,0 tegen 6,9). De wijk is een doorgangswijk (veel studenten), die een relatief korte periode in de wijk wonen. Slechts 22% van de bewoners woont 10 jaar of langer in de buurt (Leeuwarden 40%).

De Schepenbuurt is een wijk waar bewoners gemiddeld erg lage inkomens hebben en veelal afhankelijk zijn van een uitkering. 74% van de huishoudens heeft een netto huishoudinkomen van minder dan € 1250 per maand heeft (Leeuwarden 22%). De risico's van deze armoede (schulden, vereenzaming, huiselijk geweld) zijn groot.

In het rapport Kinderen in Tel worden de wijken in Nederland met elkaar vergeleken. Mede door de bovengenoemde risico's van armoede staat de Schepenbuurt al jaren in de top-10 van die lijst: een slechte wijk voor kinderen om op te groeien dus. Zo is het percentage 0-17 jarige, dat in een uitkeringsgezin leeft 49,65% (Leeuwarden 9,82%). Andere oorzaken zijn:

- percentage werkloze werkzoekende jongeren 16-22 jaar 5,29% (Leeuwarden 2,9%)
- percentage gemelde mishandelde 0-17 jarigen 22,99% (Leeuwarden 13,07%)

Lange termijnvisie

Doelen die vanuit het MOP worden aangegeven zijn:

Zorgen dat de Schepenbuurt de komende 10 jaar dichterbij komt bij het Leeuwarder gemiddelde voor wat betreft:

- Kinderen in Tel,
- Gemiddeld besteedbaar inkomen,
- Binding met de wijk.

Deze doelen willen we bereiken door voor de korte en middel lange termijn op fysiek en sociaal terrein een aantal maatregelen uit te werken.

Om richting te geven en deze doelen te bereiken hebben we in de Schepenbuurt vier thema's benoemd:

1. Kinderen
2. Wijkeconomie
3. Voorzieningen
4. Fysieke diversiteit

Deze thema's leiden tot verschillende actie op middellange en korte termijn.

Middellange termijn

Schoon en Heel

De speeltoestellen van de huidige speeltuin in de buurt voldoen niet meer aan de gestelde veiligheidseisen. Het ontwerp wordt gemaakt met de huidige actieve kinderwerkgroep.

Ook is het dumpen van afval ter plaatse van afvalcontainers een veel voorkomend feit. Net als in de andere 5 wijken is het daarom wenselijk een buurtconciërge aan te stellen.

Veilig en Vriendelijk

het ontwerpen van een route door de wijk. Deze route verbindt in ieder geval de speeltuin met Greunshiem en de ontmoetingsplek aan de Potmarge. Hij is fysiek waarneembaar en is tevens kinder- en oudervriendelijk, door onder andere verkeersremmende maatregel t.p.v. de Tjotterstraat. Doel hiervan is zowel fysiek verbindingen te leggen als versterken van de sociale cohesie tussen jong en oud, allochtoon autochtoon.

Ontwikkeling, beheer en onderhoud van speelplekken samen met de kinderen in de wijk

Samen met de bewoners wordt een totaalplan gemaakt voor een hoogwaardige en samenhangende openbare ruimte. Aandachtspunten hierbij zijn de directe omgeving van het fietstunneltje, vergroten veiligheid door o.a. betere verlichting en het creëren van een ontmoetingsplek aan de Potmarge.

Leefbaarheid en sociale cohesie

Speerpunten in dit thema zijn terugdringen van armoede en het doorbreken van isolementen. De projecten zijn gericht op het activeren van burgers; prioriteit hebben gezinnen met kinderen, mensen moeten meedoen (participatie), bij voorkeur via betaald werk; indien dat (nog) niet mogelijk is via vrijwilligerswerk; dat geldt voor autochtonen en allochtonen.

Deze arbeidsparticipatie (betaald dan wel onbetaald) ook inzetten voor het versterken van de rol van burgers en (wijk)organisaties bij het aanpakken van hun leefomgeving (burgerschap).

Het ontwerp van de nieuwe speeltuin wordt gemaakt met de huidige actieve kinderwerkgroep. Door in dit traject momenten te creëren van bijvoorbeeld kiezen van een van de ontwerpen, wordt ook geprobeerd de ouders in het traject te betrekken en actief te krijgen voor de wijk. Dit is belangrijk gezien er in de kinderwerkgroep veel allochtone kinderen zijn en de allochtonen volwassenen slecht vertegenwoordigd zijn in het kader.

Andere aspecten die worden ingezet voor betere perspectieven voor de jeugd zijn naschoolse opvang. Denk hierbij aan: Huiskamer voor kinderen met activiteiten, die gericht zijn op verbreding van de horizon (cultuur, sport, kennis, vaardigheden, dromen, toekomstig werk)

- Huiswerkbegeleiding voor kinderen op het voortgezet onderwijs
- Hulp bij zoeken naar bijbaantjes en stageplekken
- De kindergroep blijft een serieuze partner bij verdere ontwikkeling van de wijk
- Verder uitbreiden én actueel houden van activiteitsaanbod gericht op het verbreden van de horizon, kennis en vaardigheden en toekomstig werk.

Daarnaast ook op individuele basis waar nodig inzetten van vernieuwende inzet welzijnswerk (1 huishouden, 1 plan, 1 hulpverlener) uitgaand van de eigen kracht van burgers.

Korte termijn

In 2011 zal gestart worden met de planvorming van de nieuwe speeltuin. Hierbij wordt de kinderwerkgroep ingeschakeld om mee te denken en mee te ontwerpen aan de nieuwe speelplek. Behalve dat inbreng van de gebruikers belangrijk is bij het ontwerpproces, wordt op deze manier ook getracht de ouders van de kinderen meer betrokken te krijgen bij de buurt. Dit geldt in grote mate voor allochtone ouders, die momenteel moeilijk bereikbaar zijn voor buurtactiviteiten. Realisatie van het ontwerp zal vermoedelijk in 2012 starten.

Hoofdstuk 5: Oldegalileën/Bloemenbuurt

Inhoudsopgave

5.1 Analyse van de wijk, kerngegevens, achtergronden

5.2 lange termijn visie: woonmilieu, doelgroep, kansen en bedreigingen om dit te realiseren, acties corporaties, acties gemeente i.v.m. woonomgeving, particuliere woningvoorraad

5.3 middellange en korte termijn: projecten benoemen op het gebied van

Aschoon en heel

- afval
- buurtbeheer

B veilig en vriendelijk

- veiligheid
- buurthuizen

C sociale paragraaf

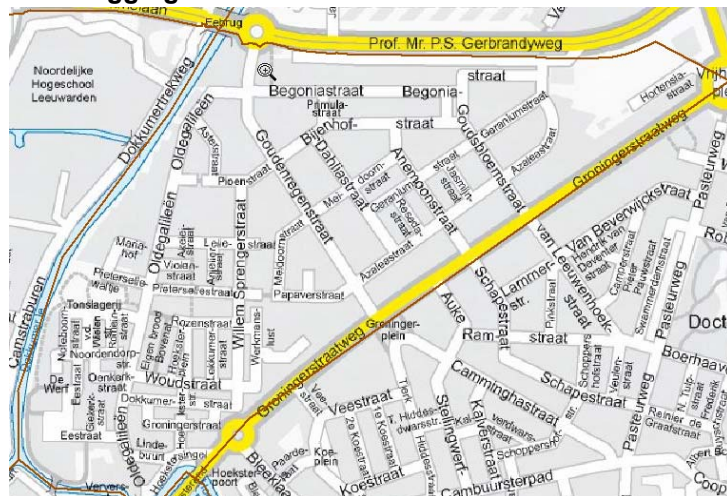
- betrokkenheid buurtbewoners
- specifieke (potentiele) problemen in de wijk + benodigde interventies
- overig

D fysiek

5.1 Analyse van de wijk, kerngegevens, achtergronden

Wijkbeschrijving Oldegalileën/Bloemenbuurt

5.1.a. Ligging

Tussen de Mr. P.J. Gerbrandyweg in het noorden, de Groningerstraatweg in het zuiden en de Dokkumer Ee in het westen ligt de wijk Oldegalileën/Bloemenbuurt. In het oosten wordt de wijk begrensd door het Vrijheidsplein. Een vooroorlogse stadswijk met relatief smalle straten met veelal rijtjeswoningen. De wijk kent twee hoofdonthutingen op de Gerbrandyweg en de Groningerstraatweg. Men is vandaar op korte afstand van de binnenstad. De wijk is in twee delen te spitsen: het oudere Oldegalileën en de relatief jongere Bloemenbuurt.

5.1.b. Historie van de wijk

De geschiedenis van Oldegalileën gaat terug naar de vijftiende eeuw, toen Tsjomme Oenes Wiarda en zijn vrouw Ath Bonnema een klooster aan de oostzijde van de Ee stichtten en schonken aan de Franciskaner orde van de Minderbroeders of Barveoeters. Ze noemden het "Galilea". Rond 1500 ontstond in de directe omgeving van het klooster de buurtschap "Alde Galileen".

In 1858 werd in "vereniging tot aanbouw en verbetering van arbeiderswoningen" opgericht die als doel had het bouwen van goed bewoonbare woningen. Dit mondde uit in de woningen van "Eigen Brood Bovenal" een buurtschap van in totaal 64 woningen die vanaf 1862 werden gebouwd. In 1904 werden nog eens 60 woningen gebouwd met de naam "Nieuw eigen brood". De Bloemenbuurt, het oostelijke deel van de wijk is in de 20ste eeuw ontstaan en bestaat voor een deel uit huurwoningen (vooral het bezit van Elkien).

Oldegalileën heeft een lange geschiedenis als woonbuurt en is een combinatie van volks- en starterswijk (hier is vooral het bezit van WoonFriesland te vinden).

De Bloemenbuurt is een wijk met een ander karakter: van oorsprong jonger, met meer sociale huur en minder particulier bezit. De woningdichtheid is relatief hoog in zowel de Oldegalileën als de Bloemenbuurt.

5.1.c De woningvoorraad

De wijk heeft een voorraad van 1.766 woningen, hoofdzakelijk rijtjeswoningen en hoogbouw. De woningcorporaties bezitten 43% van de totale woningvoorraad. Over het algemeen zijn het woningen in de prijsklasse tot € 110.000,-- (60%, voor Leeuwarden is dat 37%). Iets meer dan een derde deel van de woningen bevinden zich in de prijsklasse tot € 170.000,-- . In de wijk staat het wijkzorgcentrum St Jozef (Palet) met 38 verzorgingsplaatsen, 24 verpleeghuisplaatsen en 76 aanleunwoningen en in de wijk staat Opvang De Terp. Opvang De Terp is een woon- en opvangvoorziening voor mensen zonder dak of thuis.

In het navolgende schema staat een overzicht van de woningtypes in de wijk.

5.1.c verdeling naar Woningtype

Woning-type	Tussenwoning	Hoekwoning	2/1 kap	Vrijstaand	Onder/boven	Flat	Kamer	Ouderen huisv.	Anders
Absoluut	744	315	55	32	55	439	33	83	11
Relatief	42,1%	17,8%	3,1%	1,8%	3,1%	24,9%	1,9%	4,7%	0,6%

5.1.d. Bevolkingsopbouw en scores

Bevolkingsopbouw van de wijk is redelijk gemiddeld voor Leeuwarden. Opvallend is alleen het wat kleinere aandeel kinderen en (vooral) het fors hogere aandeel jongvolwassenen (25-34 jaar). Het gaat daarbij waarschijnlijk om starters én studenten. De indruk (het gevoel) is dat het aantal studenten in de wijk stijgt.

5.1.d1 Bevolkingsopbouw bewoners Oldegalieën / Bloemenbuurt

Leeftijd	0 – 14	15 – 19	20 – 24	25 – 44	45 – 54	55 – 64	65 e.o.	totaal
Oldegalieën	207	105	228	571	205	219	311	1846
Bloemenbuurt	170	95	232	483	173	133	164	1450
Totaal	377	200	460	1.054	378	352	475	3296
Relatief	11,4%	6,1 %	14,0 %	32,0 %	11,5 %	10,7 %	14,4 %	100%

18,9 % Van de bewoners is allochtoon, voor Leeuwarden is dat 18,4 %. En 55% van de wijkbewoners is alleenstaand.

Het gemiddeld inkomen in de wijk is laag, 57 % van de huishoudens heeft een inkomen onder de € 1500,- per maand. Het grote aandeel studenten, bewoners van De Terp en St Jozef kan dit cijfer negatief beïnvloeden. 11% van de huishoudens heeft een uitkering (voor heel Leeuwarden is dat 6%). Van de beroepsbevolking is 6,6% werkloos (voor Leeuwarden is dat 9,5%). Met een percentage van 11% aan WWB uitkeringen is dat relatief hoog in deze wijk, voor Leeuwarden is dat 6%.

Het opleidingsniveau wijkt niet af van Leeuwarden.

Slechts een klein deel van de bewoners is lid van een sportvereniging.

Niet voor de hele wijk zijn er voldoende speelplekken.

5.1.d2. Score Oldegalieën/Bloemenbuurt op zeven MOP-indicatoren t.o.v. Leeuwarder gemiddelde

INDICATOREN	JAAR	Oldegalieën/Bloemenbuurt
gem. gestand. besteedb. inkomen per huishouden	2004	↓
	2005	
	2007	
% niet werkende werkzoekende beroepsbevolking 15 t/m 64 jaar	2003	
	2005	
	2007	
	2009	
rapportcijfer omgang buurtbewoners	2003	↓
	2005	
	2007	
	2009	
gemiddelde woontuur in maanden (van hoofdbewoner)	2005	
	2007	
	2009	
verhuisgeneigdheid (% concrete verhuisplannen binnen 2 jaar)	2003	
	2005	
	2007	
	2009	
Oordeel over de wijk	2003	
	2005	
	2007	

		2009	
veiligheidsprestatie index		2006	
		2007	
		2008	
		2009	

Pijlen binnen dezelfde kleur naar beneden geven een achteruitgang aan. De kleur geel is gunstiger t.o.v. het gemiddelde, oranje is slechter dan het gemiddelde en rood is een nog grotere negatieve afwijking.

De grootste achteruitgang zit in het oordeel over de wijk. Tussen 2005 en 2009 is dit cijfer behoorlijk achteruit gegaan.

5.1.e. Voorzieningen

De wijk kent een aantal voorzieningen zoals:

- basisschool
- accommodatie voor kinderopvang (Willem Sprengerstraat)
- kerk (Open Hof)
- wijkzorgcentrum St Jozef
- speelveld
- verschillende kleine speelveldjes

Het bestaande wijkcentrum is momenteel gesloten. Winkelvoorzieningen kent de wijk nauwelijks, deze beperken zich tot een bakker, bloemenwinkel en snackbar. Daarnaast zijn er nog wel een aantal zelfstandige ondernemers. Overigens wordt het beperkt aantal winkels in de wijk niet als probleem gezien omdat het centrum erg dichtbij is en daar "alles te halen is".

5.2 lange termijn visie

woonmilieu, doelgroep, kansen en bedreigingen om dit te realiseren, acties corporaties, acties gemeente i.v.m. woonomgeving, particuliere woningvoorraad

De wijk is dicht bebouwd en de corporatiewoningen staan er relatief nog niet zo lang of staan er redelijk voor omdat er groot onderhoud of renovatie is uitgevoerd. Wel is de uitstraling door smerige gevels niet optimaal, kan er op sommige plekken in de wijk meer verbinding met het water komen (Dokkumer Ee visie) en het schilderwerk van een frisse kleur worden voorzien (actie corporatie). In de bestaande voorraad ligt er daarom voor de middellange en langere termijn geen (grote) veranderopgave.

Wel zijn er een aantal ontwikkellocaties (op dit moment braakliggend terrein) in de wijk die ook door de verschillende partijen en klankbordgroep als de grootste kans voor de wijk wordt gezien. Zie onder kansen voor de verdere uitleg hierover.

In de particuliere voorraad is het van belang om het aantal studentenwoningen in met name de Bloemenbuurt in de gaten te houden. Dit deel van de wijk ziet er prima uit en dat moet zo blijven voor de toekomst. Acties zijn vooral gericht op contact met elkaar (actie corporatie en Sociaal Wijkteam), signaleren en melden (door bewoners). De stadsbrede problematiek van huisjesmelkers speelt hier slechts op een enkele locatie. Zie hoofdstuk 3 over de stadsbrede aanpak.

Uit het onderzoek dat Motivaction in Leeuwarden naar burgerschapsstijlen heeft uitgevoerd blijkt dat er in deze wijk vooral Pragmatici wonen. Kenmerkend voor deze burgerschapsstijl is onder andere: gemiddelde maatschappelijke betrokkenheid, afwachtend, materialisme, eigen belang, op afstand betrokken en gematigd vertrouwen in de overheid.

De maatschappelijke problemen zijn te vinden in werkloosheid, ongelijkheid van inkomen, sociale zekerheid en economie. Voor de verbeteringen aan de eigen buurt is het belangrijk om de bewoners te betrekken bij eventuele veranderingen.

Oplossingen liggen er in technische vernieuwing en overheidsinvesteringen (onderzoek, ontwikkeling van diensten, producten, infrastructuur en faciliteiten). Voor de maatschappelijke participatie liggen de oplossingen in sociale netwerkers, bewoners betrekken bij de eigen buurt, aanpak

verkeersproblemen, mee laten beslissen over plannen van overheid en gemeente en organiseren van activiteiten voor de buurt.

Hoewel de wijk natuurlijk niet uitsluitend uit pragmatici bestaat komt dit beeld wel overeen met de cijfers over de wijk en de inventarisaties die in de wijk zijn gehouden. De aanpak van de WAP en de benoemde acties zoals het “werken aan wijken” sluiten aan bij deze uitkomsten.

Ook de buitenstaanders scoren hoog. Zij zijn bijvoorbeeld afwachtend en afzijdig maar ook gericht op genieten en gezelligheid, praktisch ingesteld en hebben behoefte aan minder wetten en regels. Voor wat betreft de verbeteringen aan de buurt zouden deze gezocht moeten worden in de bestrijding van de criminaliteit, het creëren van ontmoetingsplekken voor de jeugd en het spelser maken van groenvoorzieningen en met meer faciliteiten (bankjes, prullenbakken, speeltuinen).

5.2.a Kansen

In de wijk liggen een aantal mogelijkheden voor nieuwbouw. Zo is er de locatie Bakker/Postma, zijn er ontwikkelingen rond het gymlokaal, het speelveld achter het buurthuis en bij Opvang De Terp.

Als dé grote kans voor de wijk wordt de ontwikkeling van de Dokkumer Ee gezien. De Dokkumer Ee visie geeft een visie die gericht is om de oude structuren weer terug in het beeld te brengen zoals de verbinding met het water, de trekschuitroute en de hoogte van de bebouwing aan beide oevers.

Ondertussen zijn de opstallen van Bakker-Postma gesloopt en ligt dit terrein braak aan de Dokkumer Ee, even verderop in de wijk ligt het Mariahofje braak. Planvorming is al een tijdje onderweg, en bewoners worden daar nu goed bij betrokken. Helaas duurt het lang en worden deze terreinen niet goed onderhouden. Dit geeft een slechte uitstraling voor de wijk (actie voor de gemeente).

De wijk kent op dit moment een grote groep bewoners met lage inkomens en een in verhouding grote groep jongeren/studenten. Nieuwbouw biedt mogelijkheden om de wijk diverser van aanbod te maken. Door duurdere (grotere) eengezinswoningen te bouwen worden er nieuwe doelgroepen aangeboord, namelijk bewoners met een hoger inkomen en/of gezinnen. Ook woningen voor 55+ bieden kansen omdat er naast woonzorgcentrum St Jozef voor senioren in de wijk nauwelijks gelijkvloerse woningen zijn te vinden.

Naast de Dokkumer Ee visie wordt ook de ontwikkeling van De Terp als één van de belangrijkste ontwikkellocaties gezien. De Terp is nu in functie als opvang voor dak- en thuislozen. Deze locatie komt op termijn vrij (vanaf 2013). Dit is een uitermate geschikte locatie voor studenten. Nadere studie moet inzichtelijk maken wat er met het gebouw gaat gebeuren (actie WoonFriesland).

De gymzaal aan de Oldegalileën blijft in ieder geval in gebruik totdat er meer duidelijkheid is over een eventuele Brede school in de Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek. De Brede school zou dan bestemd zijn voor heel Oud Oost inclusief Oldegalileën/Bloemenbuurt. De Groningerstraatweg is in die zin wel een grote barrière, aan de andere kant van deze straat is een compleet andere wijk zichtbaar. Men voelt hier dan ook niet direct voor.

De diversiteit van de wijkbewoners is een kans. In potentie is er veel buurtkader te vinden. Dit moet aangeboord worden.

Het buurthuis in de Oldegalileën is sinds enige tijd gesloten. Buurthuis Sinneljocht in de Bloemenbuurt heeft al eerder haar deuren dicht gedaan. Op dit moment kan er dus geen gebruik gemaakt worden van het buurthuis. Wel zijn er vrijwilligers die graag aan de slag willen met activiteiten en zijn er partijen (o.a. St Jozef en WoonFriesland) die gebruik zouden willen maken van deze locatie. Actie is daarom om een plan van aanpak voor het buurthuis te maken om inzichtelijk te krijgen of er nog een toekomst voor het buurthuis is. Te meer daar er op dit moment druk gewerkt wordt aan het speelveld achter het buurthuis. Speeltoestellen worden verplaatst naar een veiliger plek en bomen zijn gekapt om ruimte te maken voor een voetbalkooi. In deze WAP zijn ook acties meegenomen om deze locatie nog aantrekkelijker te maken. Het in ontwikkeling zijnde gemeentelijk beleid rond de subsidiëring van het club- en buurthuiswerk speelt een belangrijke rol in de afweging of buurthuis Oldegalileën open zal kunnen blijven.

5.2.b Bedreigingen

Het steeds populairder worden van de wijk Oldegalileën/Bloemenbuurt voor studenten wordt als een van de grootste bedreigingen voor de wijk gezien. Er wordt door studenten op een andere manier

gewoond. Ook gaat het in een aantal situaties gepaard met het slechter onderhouden van de woning en het verslechteren van het aanzicht van de woning (containers voor huis, rommelig en slechtere uitstraling door bijv. lakens voor de ramen) (actie voor alle partijen).

Naast dat er meer studenten komen te wonen en bovengenoemde problematiek speelt, is dit zeker niet alleen bij studentenwoningen aan de orde. Het speelt ook bij "gewone" woningen.

Een andere belangrijke bedreiging, welke niet alleen in deze wijk speelt maar stadsbreed, is het afvalprobleem. Zo staat er veel huisvuil en grof vuil naast de containers. Deels heeft dit te maken met het gedrag van bewoners. Rommel wordt niet in de prullenbak gegooid, hondenpoep niet opgeruimd, huisvuil niet op de juiste manier aangeboden, de containers blijven lang aan de weg staan en tuinen worden niet bijgehouden (soms als opslagplaats gebruikt met spullen voor de stort). Op dit onderdeel ligt dan ook een flinke opgave voor de toekomst. Inzet van alle partijen is hier van belang.

En verder laat het openbaar groen te wensen over. Er is veel "wildgroei", onkruid en het ziet er niet onderhouden en rommelig uit (oogt niet vriendelijk).

Zorgelijk is ook de verkeerssituatie in de Oldegalileën, Groningerstraatweg en de Goudenregenstraat. Op deze locaties wordt veel te hard gereden.

Acties vanuit de partijen

Naar aanleiding van de genoemde kansen en bedreigingen (genoemd in volgorde van belangrijkheid) zijn er een aantal acties uitgezet om de doelen te realiseren die betrekking hebben op schoon, heel, veilig en vriendelijk en een richting geven voor de visie. Deze acties staan benoemd in de matrix.

5.3 middellange en korte termijn: projecten benoemen op het gebied van

- A schoon en heel
 - afval
 - buurtbeheer
- B veilig en vriendelijk
 - veiligheid
 - buurthuizen
- C sociale paragraaf
 - betrokkenheid buurtbewoners
 - specifieke (potentiele) problemen in de wijk + benodigde interventies
 - overig
- D Fysiek

In de afgelopen periode is er al een aantal werkzaamheden in gang gezet en geïnvesteerd in het gebied. Hieronder worden een aantal acties benoemd die afgelopen jaar zijn gestart of al zijn uitgevoerd.

De Gemeente Leeuwarden heeft middels wijkidee een bijdrage geleverd aan het opknappen van het pleintje Giekerk-, Oenkerk- en Eestraat (dit krijgt een vervolg in 2011), voorbereidingen getroffen en financiële middelen beschikbaar gesteld voor het aanbrengen van een voetbalkooi op het terrein achter het buurthuis.

Het wijkpanel heeft meegedaan aan een afvalproject om de hoeveelheid afval vanuit de wijk te verminderen en diverse onderzoeken gehouden met betrekking tot leefbaarheid en eenzaamheid. De uitkomsten van deze onderzoeken worden gebruikt voor vervolgacties door Sociaal wijkteam en corporaties.

Elkien is gestart met het uitvoeren van groot onderhoud aan de woningen aan de Dahliastraat, Geraniumstraat, Resedastraat, Anemoonstraat, Jasmijnstraat en Azaleastraat.

En WoonFriesland heeft in 2010 badkamers vervangen in de Oldegalileën, Dokkumerstraat en Pieterseliewaltje. De woningen aan de Gerbrandyweg zijn voorzien van nieuwe badkamers, keukens en opnieuw geschilderd. Ook is er een leefbaarheidsonderzoek onder haar huurders gehouden. Het wijkpanel heeft voor de rest van de wijk een leefbaarheidsonderzoek gehouden zodat er een mooi totaalbeeld is. Daarnaast zijn de gevels van De Werf gereinigd. En de onderdoorgangen van de Oldegalileën zijn veiliger en vriendelijker gemaakt door scherpe punten op muurtjes te verwijderen en dezelfde verlichting aan te brengen en ze zijn door graffiti kunstenaars van mooie tekeningen voorzien.

Acties

Ad A. Schoon en heel

- afval
Afvval is een wijkoverstijgend probleem. In de Oldegalileën/ Bloemenbuurt geldt dat bij elke container regelmatig geconstateerd wordt dat er afval of huisraad naast de container staat. Verzoek vanuit de wijk is dan ook om de mogelijkheden van een andere manier van afvalophalen te onderzoeken. Ook bij acties om gedragsverandering bij bewoners te bewerkstelligen zal dit punt worden meegenomen.
- buurtbeheer
 - zorgdragen voor een nette uitstraling door gelijke erfafscheidingen (kapotte erfafscheidingen zijn dan niet meer in beeld) bij bovengenoemd pleintje met als doel dit breder in de wijk door te trekken
 - organiseren van tuindagen om een net en verzorgd beeld te realiseren (en, goed voorbeeld doet goed volgen)
 - bewoners actief aanschrijven op tuinonderhoud om een net en verzorgd beeld te realiseren
 - de voortuintjes van de flatwoningen Gerbrandyweg worden voorzien van nieuwe planten
 - onderzoek naar mogelijkheid plaatsing ondergrondse containers bij bezit Elkie in Bloemenbuurt zodat er geen containers meer in de voortuin staan
 - onderzoek naar de mogelijkheid van het instellen van een buurtconciërge
 - invoering van een gemeentelijk "fysiek wijkteam" (ook t.b.v. aanpak bij particulier bezit)

Ad B Veilig en vriendelijk

- veiligheid
 - aanbrengen afscheiding braakliggende gronden ontwikkellocaties en grond saneren
- buurthuizen
 - St Jozef gaat naar buiten communiceren welke activiteiten toegankelijk zijn voor bewoners uit de wijk
 - St Jozef onderzoekt mogelijkheden om te anticiperen in buurthuis
 - vanuit SWT verbreding en versterking wijkpanel
 - hoe en waar kan sociaal wijkteam actief zijn vanuit de buurt (locatie Zuidvliet is voor deze wijk te ver)

Ad C Sociale paragraaf

In Oldegalileën/Bloemenbuurt kiezen we vanuit de sociale analyse voor de volgende sociale speerpunten.

In de wijk wordt een sociaal wijkteam ingezet. Dit Sociaal wijkteam zal voor verschillende acties worden ingezet. Waar relevant wordt aangegeven, waar het sociaal wijkteam (SWT) een rol speelt.

- samenlevingsopbouw: versterken en faciliteren van het zelforganiserend vermogen van de wijk
Door de diversiteit van de wijk, is er potentie aanwezig van een stevige eigen bewonersorganisatie. Zowel op wijkniveau als in delen van de wijk. Om de daaruit voortkomende initiatieven te faciliteren, zal fysieke ruimte beschikbaar moeten zijn.

Acties voor de korte termijn (2011)

- verbreding en versterking van het wijkpanel (*actie vanuit SWT*)
- oprichten en begeleiden van bewonersgroep voor het zuidwestelijk deel (Eestraat e.o.) ten behoeve van een brede fysiek-sociale ontwikkeling (*actie vanuit WoonFriesland door middel van een werken aan wijken methodiek en SWT*)
- ondersteunen van bewonersgroepen in andere delen van de wijk; waar gewenst initiatief nemen voor oprichten van nieuwe bewonersgroepen (*actie vanuit wijkpanel en SWT*)
- onderzoek naar mogelijk toekomstige gebruikers en daarmee de levensvatbaarheid van buurthuis Oldegalileën, waarbij ook gekeken wordt naar alternatieve locaties voor activiteiten (*actie vanuit SWT*)

Aanpak 6 ISV - wijken

- wijkkrant nieuw leven inblazen (*actie vanuit wijkpanel, ondersteuning door SWT*)

Acties voor de middellange termijn (tot 2015)

- verdere inbedding en ondersteuning van wijkpanel en wijkorganisatie (*actie vanuit SWT*)
- mogelijk aanpassen van locatie voor wijkactiviteiten
- ontwikkeling van basisschool in relatie tot brede schoolontwikkeling Oud Oost in de gaten houden (zie ook wijkactieplan Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek)
- participeren in ontwikkeling Dokkumer Ee-zone als sociale ontwikkelingskansen voor Oldegalileë/Bloemenbuurt
- opstellen en uitvoeren van gericht plan voor imagoverbetering

- gerichte interventie op specifieke problemen
In de wijk als geheel is sociaal niet zoveel aan de hand. Er liggen echter wel risico's, waar gericht op ingezet moet kunnen worden.

Acties voor de korte termijn (2011)

- snelle scan van sociale onderwerpen, waar interventie op gewenst is; bijvoorbeeld de risico's van relatief laag gemiddeld inkomen en hoog aantal WWB-uitkeringen (*actie vanuit SWT*)
- opstellen van een plan van aanpak voor deze interventie op niveau van huishoudens, maar ook op niveau van een complex, een straat of de wijk (bijvoorbeeld buurtservicepunt) (*actie vanuit SWT*)
- alert zijn op ontwikkelingen in de wijk (bijvoorbeeld overlast), waarop geïntervenieerd moet worden en snel inzetten van actie (*actie vanuit SWT*)

Acties voor de middellange termijn (tot 2015)

- uitvoeren van het plan van aanpak (*actie vanuit SWT*)
- flexibel in kunnen spelen op actuele sociale problematiek in huishoudens (*actie vanuit SWT*)
- alert zijn op ontwikkelingen in de wijk, waarop geïntervenieerd moet worden en snel inzetten van actie (*actie vanuit SWT*)

- verder versterken van de rol van Sint Jozef richting ouderen in de wijk
Palet (Sint Jozef) kan een sterkere rol gaan spelen in de ondersteuning van ouderen in de wijk. Een sterke verbinding met het sociaal wijkteam is daarvoor van groot belang.

Acties voor de korte termijn (2011)

- in kaart brengen van bestaande zorgmogelijkheden voor ouderen (*SWT i.s.m. Sint Jozef*)
- opstellen van een plan van aanpak voor rol Sint Jozef (*SWT i.s.m. Sint Jozef*)

Acties voor de middellange termijn (tot 2015)

- uitvoeren plan van aanpak (*Sint Jozef i.s.m. SWT*)

D Fysiek

- diverse onderhoudswerkzaamheden aan corporatiewoningen (zie schema voor nadere uitwerking)
- aanbrengen glasvezelnetwerk door Reggefiber
- vernieuwen riolering door gemeente (Begoniastraat en Primulastraat, maar mogelijk speelt dit na 2015, planning nog onzeker)

Algemeen

Bewoners hebben aangegeven dat de wijk achteruit gaat. Dit komt onder andere door de slechte(re) uitstraling van de wijk, verpaupering en overlast (o.a. drugs). Belangrijk is om hier op in te spelen. Een nette buurt zorgt er voor dat het ook netter blijft. Het is noodzakelijk om daarom op korte termijn acties te ondernemen op:

- aanpak groenvoorziening (o.a. gemeentelijk groen, tuinen, onderhoud groen bij ontwikkellocaties zoals bakker Postma locatie) als ook het aanbrengen van nette erfafscheidingen
- ontwikkeling veld achter wijkgebouw (kappen van bomen, plaatsen voetbalkooi en herinrichting van het veld)
- afval (aanscherpen controles, vaker ophalen, acties)

Deels gaat het hier om het bewerkstelligen van een gedragsverandering. Bewoners moeten zelf gestimuleerd worden om het rondom hun eigen woning net te maken en houden. Dit is een actie voor alle partijen en ook het sociaal wijkteam kan hier een belangrijke rol in vervullen.

Ad a Elke partij zal hier zijn bijdrage aan moeten leveren. Dit houdt voor de gemeente in: de wildgroei tegengaan of andere beplanting aanbrengen (ook bij de ontwikkellocaties), voor de corporaties geldt dat bewoners aangeschreven dienen te worden op het onderhoud van hun tuin. Om bewoners uitleg te geven over mogelijkheden en de helpende hand te bieden, worden tuindagen georganiseerd en zo mogelijk een tuingereedschapuitleenpunt opgericht. Erfafscheidingen aanbrengen. Als dit op grond van de corporatie is, zijn de kosten voor de corporatie. Als deze aangebracht wordt op openbare ruimte dan is dit voor de gemeente (ISV gelden).

Ad b De plannen hiervoor liggen gereed. Belangrijk is de plannen goed te communiceren in de wijk en bewoners erbij betrokken laten zijn. Idee vanuit de klankbordgroep is ook om hier een vissteiger aan te leggen (bijdrage vanuit ISV budget).

Ad c Afval is een groot probleem. Hier gerichte acties op nemen (zoals bijvoorbeeld de aanpak zoals deze in Heechterp/Schieringen is opgesteld (het probleem geldt overigens niet alleen voor deze wijk maar speelt in heel Leeuwarden)

Grotendeels hebben bovengenoemde knelpunten betrekking op het gedrag van bewoners. Het sociaal wijkteam kan ondersteuning bieden bij bovengenoemde acties. Middels de aanpak van de Werken aan Wijken methodiek kan voor het gebied Oldegalileën acties ingezet worden. Dit is een actie die gericht is op het meedenken en meedoen van bewoners, waarbij de bewoners zelf actief aan de slag moeten en niet de partijen het voortouw nemen.

Het buurthuis is al enige tijd gesloten.

d. onderzoek mogelijkheden/onmogelijkheden heropenen wijkgebouw

Er wordt hard gereden in de wijk, met name in de Oldegalileën, Groningerstraatweg en de Goudenregenstraat.

e. controles uitvoeren op deze wegen of tijdelijk snelheidsmeters plaatsen. Zo mogelijk zorgen voor aanpassingen in de weg (vervolgactie)

Totstandkoming Wijkactieplan (WAP)

Het wijkprojectteam Oldegalileën/Bloemenbuurt heeft aan deze WAP gewerkt. Trekker van dit Wijkprojectteam is WoonFriesland. Er zijn diverse wijkprojectteambijeenkomsten en een wijkschouw gehouden om tot de opgestelde WAP te komen. Om de WAP te toetsen bij de bewoners is er een klankbordgroep opgericht. Deze klankbordgroep is vijf keer bij elkaar gekomen. Tijdens de laatste bijeenkomst op 16 februari jl. is de concept WAP voorgelegd en is de actiematrix besproken. De klankbordgroep is akkoord met de uitkomsten. Ook is de WAP binnen het wijkpanel besproken en ook zij kunnen zich vinden in de acties die zijn benoemd.

Deelnemers wijkprojectteam:

Johan Snoep (voorzitter wijkpanel)
Ate Engwerda (lid wijkpanel)
Harry Oppenhuizen (Elkien)
Inge Boltjes (Elkien)
Ad van Alphen (gemeente)
Fettje Nolles (teamleider sociaal wijkteam Oud Oost)
Anneke van der Schaaf (WoonFriesland)
Annette Groothoff (WoonFriesland, projectleider)

Deelnemers klankbordgroep:

Johan Snoep (voorzitter wijkpanel en bewoner Bloemenbuurt)
Ate Engwerda (lid wijkpanel en locatiemanager woonzorgcentrum St Jozef)

Aanpak 6 ISV - wijken

Mevrouw Alkema (bewoonster buurt Oldegalileën, woning WoonFriesland)
Christine van der Molen (bewoonster buurt Oldegalileën, koopwoning)
Jettie van der Meulen (bewoonster buurt Oldegalileën, woning Elkien)
Grietje Tanahatoe (bewoonster buurt Oldegalileën, koopwoning)
Dhr R.V. Schaafstel (bewoner Bloemenbuurt, koopwoning)
Petra Megens (bewoonster buurt Oldegalileën, woning WoonFriesland)

Hoofdstuk 6: Cambuursterhoek/Tjerk Hiddes

1. Inleiding en analyse

De wijk Tjerk Hiddes Cambuursterhoek ligt ten noordoosten van de binnenstad en wordt daarom tot de zone oud-oost gerekend. De wijk is een stedelijke wijk met veel kleinere woningen en weinig groen. De wijk is voor het grootste deel tussen de beide wereldoorlogen, en deels vlak na de Tweede Wereldoorlog gebouwd. Door het stedelijke karakter (en de leeftijd van de wijk) is sprake van parkeerproblemen; in de smalle straten staan veel auto's geparkeerd. De wijk is in statistisch opzicht een redelijk gemiddelde wijk, met weinig uitschieters. Maar het is een wijk met twee gezichten: de middenklassenbuurt rondom het Zamenhofpark en de herenhuizen direct rondom de Groningerstraatweg en de volksbuurten in de zuidelijke helft van de wijk.

Wonen

De woningvoorraad in de wijk is divers. Middensegment (in het Noorden) en goedkope segment (in het Zuiden) lijken oververtegenwoordigd. Het duurere segment is beperkt voorhanden (Groningerstraatweg). De helft van de woningen in de wijk heeft een waarde die tussen de € 110.000 en € 170.000 in ligt.

In de wijk staan 2167 woningen. Het overgrote deel (66%) daarvan is tussenwoning of hoekwoning, 17% is flatwoning, 9% is onder- of bovenwoning, 4% van de woningen is twee-onder-een-kap en 2 % van de woningen is vrijstaand. Op nieuwbouw van enkele complexen aan de rand van de wijk na (langs de Bleeklaan en de Archipelweg) is de voorraad niet veranderd.

Van de totale voorraad in de wijk is 29% sociale verhuur, de overige 71% is particulier bezit, waarvan een deel ook (particulier) verhuurd wordt.

Een klein deel van de sociale huurwoningen is eigendom van WoonFriesland (ca. 70 woningen). De overige 572 sociale huurwoningen zijn eigendom van Elkien.

63% van de bewoners van de wijk wonen al tien jaar of langer in de huidige woning. Dat is net iets hoger dan het Leeuwarder gemiddelde. Wat de woonduur betreft wijkt het beeld niet veel af van het gemeentelijke beeld.

Veel inwoners geven aan binnen twee jaar geen concrete verhuisplannen te hebben. Inwoners die wel willen vertrekken geven aan dit te doen omdat de woning te klein is, of vanwege ouderdom van de bewoner niet meer voldoet.

Als wordt gekeken naar het aantal verhuizingen in- en uit de wijk valt op dat de vestigers en vertrekkers voor het grootste deel in de leeftijdscategorieën 18-24 jaar en 25-39 jaar liggen. Maar een klein deel van de verhuizers is ouder dan 55 jaar.

Bevolking

Op 1 januari 2009 telde de wijk Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek 4386 inwoners. De laatste jaren is het aantal inwoners nauwelijks gewijzigd. In de leeftijdsopbouw zien we dat de groep jongeren en kinderen ongeveer een vijfde van de inwonerspopulatie uitmaakt. Ruim 25 % van de bewoners is ouder dan 54 jaar. De middengroep in de leeftijdscategorieën(25–54 jaar) vormt het grootste deel van de bewonerspopulatie.

De verdeling van de bevolking in 7 leeftijdscategorieën komt voor de wijk komt overeen met de opbouw gemeentebreed. Dat betekent bijvoorbeeld voor het gedeelte Tjerk Hiddes dat er **geen** opvallend grote studentenpopulatie woont. De wijk lijkt daarmee niet een typische (qua omvang) studentenwijk te zijn.

Het aandeel gezinnen met kinderen, het aantal één oudergezinnen(7%), is hoger dan het Leeuwarder gemiddelde(6%). Op een totale populatie van 4386 inwoners zijn 1684 personen(39%) alleenstaand en dat mag een omvangrijke groep inwoners genoemd worden.

Het aandeel allochtonen in Tjerk Hiddes/ Cambuursterhoek ontloopt het gemiddelde voor Leeuwarden niet veel.

Een grote groep bewoners heeft alleen lager onderwijs gevolgd, ongeveer de helft van de bewoners heeft een middelbare- of hogere beroepsopleiding gevolgd. Uit de leerplichtcijfers van 2007 blijkt dat het aantal leerlingen in de wijk dat een startkwalificatie heeft op het Leeuwarder gemiddelde ligt: 18,9%.

Werk en inkomen

Een bovengemiddeld deel van de huishoudens heeft een inkomen tussen € 15.800 en € 31.900. De hogere inkomens zijn sterk ondervertegenwoordigd in de wijk.

2. Lange termijn richting

Algemeen

Algemeen doel voor de lange termijn (vijf tot tien jaar) is het verbeteren en goed houden van de sociale en fysieke kwaliteit van de wijk Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek. Op fysiek gebied betekent dat de wijk er netjes bij moet liggen. Waar nodig moet dus de openbare ruimte en (waar mogelijk) ook de privé buitenruimte aangepakt worden.

Doelen MOP (lange termijn)

Vanuit het Meerjaren Ontwikkelingsprogramma wordt als doel geformuleerd dat de wijk Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek de komende 10 jaar dichterbij het Leeuwarder gemiddelde komt (of haar betere positie handhaaft) wat betreft:

- * gemiddeld besteedbaar inkomen
- * gemiddelde woonduur
- * verhuiscapaciteit binnen 2 jaar
- * werkloosheid

De eerste en de laatste doelstelling zullen mee worden gegeven aan het Sociale Wijkteam dat in de wijk aan de slag gaat.

Programmaliijnen Woonmilieus (lange termijn)

Wijken zijn in zijn algemeenheid onder te verdelen in woonmilieus. Een woonmilieu typeert kort gezegd de voorraad (het soort) woningen dat in de wijk aanwezig is, en de mensen die er wonen.

Vanuit het oogpunt van woonmilieus worden de volgende lange termijn richtingen geformuleerd.

De woningvoorraad in de wijk is heel divers. Er is een mix van verschillende type woningen. In deze mix zijn geen grote ingrepen te verwachten.

Vanwege het prijsniveau van de woningen liggen veel woningen binnen het bereik van starters. De wijk zal daarom een stedelijk startergebied zijn. Ook dit zal de komende jaren – omdat er geen grote ingrepen zijn te verwachten - niet veranderen.

Voor ouderen moet ingezet worden op de hoeveelheid zogenaamde “geschikte” (levensloop bestendige) woningen. Dit zijn woningen die goed toegankelijk zijn (brede deuren, drempelloos), met woonruimte, slaapkamer en badkamer gelijkvloers. Het doel hierbij is mensen zo lang mogelijk in de eigen woning te laten wonen. In de bestaande corporatiewoningen is dit echter niet zonder grootschalige ingrepen te realiseren.

De nabijheid van winkels en voorzieningen als ontmoetingsruimten zijn belangrijk voor ouderen. Het realiseren van verzorgd wonen wordt aan zorginstellingen samen met zorgaanbieders over gelaten. De tendens hierbij is dat er vanwege kosten gekozen zal worden voor grotere eenheden.

Het Cambuurterrein is een studiegebied. Dit is de enige plek in de wijk waar voorraad aan de wijk kan worden toegevoegd. Niet duidelijk is of- en op welke termijn bekend wordt of het stadion vrijkomt en wat er met de velden gaat gebeuren; hoe het terrein wordt ingevuld.

Sociale speerpunten

Op sociaal gebied moet worden op structurele verbetering van de sociale infrastructuur van geheel Oud-oost. De inzet van het Sociaal Wijkteam Oud Oost is erop gericht deze doelstelling te halen. De doelstellingen hierbij zijn:

- efficiënter en effectiever hulp bieden aan bewoners, door betrokken organisaties in de wijk beter te laten samenwerken. Belangrijk is de introductie van het één plan denken. Dit betekent dat gezinnen minder hulpverleners over de vloer krijgen. Op termijn is dan minder ambtelijke inzet nodig;
- het vergroten van het eigen vermogen en kracht van bewoners; het zelforganiserende vermogen van de bewoners vergroten;
- De inzet van een interventieteam leidt tot minder overlast voor omwonenden. Het interventieteam werkt nauw samen met het sociale wijkteam;
- Minder overlast van jongeren op de huidige overlast locaties;

- Een preventieve aanpak in de schuldhulpverlening door onderlinge samenwerking van betrokken organisaties voorkomt veel problemen. Hierbij is er speciale aandacht voor Multi-probleem gezinnen.

Daarnaast wordt ingezet op de ontwikkeling van het Brede Schoolconcept in de wijk. Het hoofddoel hiervan blijft het vergroten van de ontwikkelkansen voor kinderen uit de wijk. In de wijk Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek wordt de Brede Schoolontwikkeling gezien bij de openbare basisschool Oud Oost. De basisschool de Sprong is oriënterend in gesprek over dit concept met Comenius. Op de Sprong zitten echter veel kinderen afkomstig uit andere wijken. Het ontwikkelen van een Brede School concept in de Sprong zal dus minder effect hebben op kinderen uit de wijk. Bij de ontwikkeling van het Brede Schoolconcept moet ook worden gekeken of hier andere voorzieningen, die van betekenis zijn voor de buurt en de bewoners, in mee kunnen worden genomen. Hierbij moet zeker gedacht worden aan een wijkgebouwfunctie. In de loop van 2011 zal er meer duidelijk worden over de koers van de gemeente voor wat betreft het Maatschappelijk Vastgoed.

Visie wijkpanel

Bij het maken van het WijkAktiePlan (ook het gehele voorafgaande proces) is de inbreng van het wijkpanel belangrijk geweest. De analyse van de wijk is gedeeld met het panel, en ook bij het richting geven van het WijkAktiePlan is de visie van het wijkpanel op de wijk meegenomen. Bij de uitwerking van de verschillende projecten die in de bijlage worden genoemd, zal het wijkpanel betrokken zijn. Waar mogelijk zal worden aangehaakt bij wensen, ideeën en projecten van het wijkpanel. Zo loopt in de wijk het project Buurtafspraken; een goed voorbeeld van geslaagde bewoners participatie. In het WijkAktiePlan kan hier bij aan sluiten.

In de al genoemde visie van het wijkpanel zijn de volgende doelstellingen opgenomen.

- Er is een goede communicatie met anderen in en voor de wijk werkzaam, met bewoners, de politiek en met vertegenwoordigers van organisaties.
- Er is meer groen in de wijk, de wijk is graffitivrij en er is minder hinder van hondenpoep
- Het gevoel van sociale veiligheid is toegenomen en de verkeersveiligheid is verbeterd. Er is geen drugsoverlast in de wijk.

Kansen en mogelijkheden

Rioleringswerkzaamheden

Binnen de planperiode staan er geen reguliere rioolvervangingen op het programma, waar bij aangehaakt kan worden. In de periode 2022-2025 staan deze werkzaamheden voor een aantal straten op het programma. Mochten er zich grootschalige ontwikkelingen voordoen – zoals herontwikkeling van het Cambuurterrein – dan kunnen de rioleringswerken daarin (vervroegd) meeliften.

Het oplossen van verkeers- en parkeerproblemen door middel van herinrichting van straten, waarbij ook aangehaakt kan worden bij de rioleringswerkzaamheden, kan daarom niet binnen de planperiode van het WijkAktiePlan worden meegenomen. Wel zal worden bekeken hoe verkeersproblemen op een minder ingrijpende manier kunnen worden verholpen.

Mogelijke herontwikkeling Cambuurterrein

Zoals al aangegeven is het Cambuurterrein (stadion met de velden tussen het stadion en de Archipelweg) benoemd als studiegebied. Nog niet bekend is of Cambuur uit de wijk vertrekt, en wat de toekomst van het stadion en de naastgelegen velden is. Mocht dit wel duidelijk worden in de planperiode, dan wordt hier met partijen, waaronder de corporaties en bewoners/wijkpanel plannen voor ontwikkeld.

3. Middellange- en korte termijn

Op de korte (1 à 2 jaar) en de middellange termijn (2 tot 5 jaar) zal worden geprobeerd de knelpunten die gesignaleerd zijn aan te pakken of op te lossen.

Hieronder staan de thema's en is in zijn algemeenheid de (oplossings)richting aangegeven. In het bijgevoegde schema staan alle voorgestelde acties.

Kansen en bedreigingen

Uit de gezamenlijke analyse zijn de volgende kansen en bedreigingen naar voren gekomen. Omdat het WijkAktiePlan focust op de grootste kansen en bedreigingen, is de top 7 van bedreigingen en de top 5 van kansen hieronder weergegeven.

In het WijkAktiePlan zal zoveel mogelijk worden gefocust op het oplossen van de genoemde knelpunten, waarbij er als dat mogelijk is, gebruik wordt gemaakt van de kansen die zich voordoen.

Bedreigingen:

1. Achteruitgang van particulier bezit (ook studentenbewoning/kamerverhuur)
2. (beheer) wijkgebouwen in de wijk
3. verpaupering fysieke infrastructuur (ook onkruidgroei en zwerfafval)
4. minder kansen voor kinderen uit de wijk (ook laag inkomen)
5. drugsoverlast
6. hangjongeren in het Zamenhofpark
7. parkeerproblemen

Kansen:

1. Herontwikkeling Cambuur
2. ontwikkeling brede school
3. ouderenvoorziening/zorginfra
4. armoede bestrijding
5. instellen sociaal wijkteam

4. Thema's waar op wordt ingezet

Schoon en heel: de fysieke omgeving

Zowel op de middellange als de korte termijn wordt ingezet op het verbeteren en goed houden van de sociale en fysieke kwaliteit van de wijk door het oplossen en aanpakken van de gesignaleerde knelpunten die hierboven staat aangegeven.

Uit deze lijst zijn de oplossingen gekozen die het grootste effect hebben, binnen de planperiode gerealiseerd zouden kunnen worden en binnen het beschikbare budget zijn uit te voeren.

In bijgevoegd schema zijn deze activiteiten/oplossingen aangegeven.

Hierbij wordt ingezet op de aanpak van groenplekken met achterstallig onderhoud. Hiervoor zijn al enkele plekken geïnventariseerd zoals aan de Camminghastraat/Auke Stellingwerfstraat en de diverse groenplekken aan de Albert Schweitzerstraat met de diverse zijstraten.

Het dumpen van afval is niet een van de grootste problemen (meer). Toch wordt centraal een oplossing voor bedacht, die ook in de wijk gebruikt zou kunnen worden. In Heechterp-Schieringen worden hiervoor een aantal pilots uitgevoerd.

Veilig en vriendelijk

Het oordeel van bewoners over de wijk moet de komende vijf jaar verbeteren. De veiligheidsprestatie index moet omhoog evenals het rapportcijfer over hoe bewoners in de wijk met elkaar omgaan (de MOP-doelstelling). Generieke maatregelen voor de wijk lijken zinloos; er moet ingezoomd worden op de problematische delen van de wijk. De overlast moet worden aangepakt.

De drugsoverlast is relatief nieuw. Om deze overlast de komende jaren aan te pakken wordt voorgesteld dat gemeente, politie, MOL, bewoners en welzijnsorganisaties een structureel samenwerkingsverband Veiligheid voor het stadsdeel Oud Oost met elkaar aangaan. Dit samenwerkingsverband moet de signalen uit de verschillende buurten bespreken. Hierbij wordt in eerste instantie gedacht aan twee bijeenkomsten per jaar onder leiding van de sector JVZ. De partijen houden contact met het Sociale Wijkteam in de wijk.

Omdat de reguliere aanpak is gebaseerd op de opbouw van een klachtendossier, zal er aandacht worden geschonken aan het melden van overlast. Hierbij zal het gemeentelijke nummer 14 058 in een campagne onder de aandacht worden gebracht.

Naast drugsoverlast is er het probleem van overlast door (hang)jongeren. Hierbij wordt ingezet op het beheersbaar maken van het hangen. In dat kader wordt het trapveldje dat in het park is aangelegd, maar vanwege de gebrekkige kwaliteit niet wordt gebruikt, aangepakt.

Zoals ook al bij de lange termijn aangegeven zal in de loop van 2011 de gemeentelijke lijn voor wat betreft het Maatschappelijk Vastgoed duidelijk worden. Hierin worden de wijkgebouwen, maar ook de (brede)basisscholen meegenomen. Voor de wijk Tjerk Hiddes betekent dit dat er kansen zijn om beide functies te combineren. Op dit moment is nog niet duidelijk wat er wel en niet kan. De brede school Oud-Oost is daarom studiegebied.

Een belangrijk onderdeel van de discussie over het Maatschappelijk Vastgoed is de discussie over de toekomst van de wijkgebouwen Tjerk Hiddes en Cambuursterhoek.

In dat kader wordt per gebied inzichtelijk gemaakt welke activiteiten en ontmoetingen er plaats vinden in de verschillende wijkgebouwen. Of er samenwerking is tussen de verschillende partijen binnen het gebied, of het aanbod voldoet aan de vraag, welke vormen van educatie en ontmoeting de gemeente in de toekomst financieel moet ondersteunen en wat een plus kan zijn. Daarbij moet in beeld worden gebracht welke gebouwen geschikt zijn in de toekomst de activiteiten en ontmoeting plaats te laten vinden.

Sociale paragraaf

Als sociale speerpunten worden de volgende aspecten benoemd:

4. inzet sociaal wijkteam
5. de ontwikkeling van het Brede Schoolconcept (in o.a. Tjerk Hiddes Cambuursterhoek)
6. de aanpak van overlast door kamerverhuur aan particulieren en studenten
7. de aanpak van drugsoverlast
8. aanpak fysiek onderhoud in buurten en straten in het kader van leefbaarheid

Ad 1) Als belangrijkste sociale probleem in de wijk wordt geconstateerd dat kinderen uit deze wijk minder kansen hebben dan kinderen uit Leeuwarden (gemiddeld) en dat het gemiddelde inkomen in de wijk onder het Leeuwarder gemiddelde ligt. Het sociale wijkteam dat gericht is op de wijk wordt gevraagd een plan van aanpak op te stellen waarbij de deze problemen worden aangepakt. De volgende doelen worden nagestreefd:

- efficiënter en effectiever hulp bieden aan bewoners, waardoor op termijn minder ambtelijke inzet nodig is;
- het vergroten van het eigen vermogen en kracht van bewoners;
- De inzet van een interventieteam leidt tot minder overlast voor omwonenden;
- Minder overlast van jongeren op de huidige overlast locaties;
- Een preventieve aanpak in de schuldhulpverlening door onderlinge samenwerking van betrokken organisaties voorkomt veel problemen;
- het vergroten van de kansen op ontwikkeling en ontplooiing van kinderen, waardoor ze stijgen op de sociale ladder.

Ad 2) Ook het hoofddoel van het Brede School concept blijft het vergroten van ontwikkelingskansen voor kinderen in de wijk waar ze wonen.

De effecten zullen zijn dat het introduceren van het één kind-, één plan- en één hulpverlener aanpak op (de korte) termijn zal leiden tot een efficiënte en effectieve aanpak van de zorg op scholen en in buurten. De betrokken instellingen gaan op de werkvloer samenwerken, waardoor een professioneel netwerk rond de Brede School wordt opgebouwd.

Ad 3, 4 en 5) De voorgestelde aanpak van deze punten staat hierboven aangegeven bij "schoon en heel" en "veilig en vriendelijk".

Betrokkenheid bewoners

Bewoners worden in dit kader actief gevraagd naar hun voorstellen en ideeën, die de leefbaarheid van de eigen woon- en leefomgeving verbeteren. Het gaat hier om participatie op buurt- en straatniveau. Het is van belang dat bewoners gezamenlijk, door onderling contact te maken en samen te

Aanpak 6 ISV - wijken

werken, deze verantwoordelijk voor de leefbaarheid van de buurt invullen. Zo wordt de sociale invalshoek (buurtsamenwerking) met een fysieke uitvoering verbonden. (Eerder hebben gemeente en corporaties deze lijn gevolgd in de projecten Doen en Wijkidee)

Daarnaast worden en activiteiten voorbereid om de algehele betrokkenheid van bewoners met hun eigen leefomgeving te vergroten. Zo kan bijvoorbeeld iedereen zijn steentje bijdragen aan een beter aanzien van de eigen straat door de eigen tuin en het huis goed te onderhouden.

Hoofdstuk 7: Wijkactieplan Schepenbuurt

Inhoudsopgave

Wijkactieplan Schepenbuurt

1. Inleiding en procesomschrijving
2. In het kort de Schepenbuurt
3. Lange termijn
Doelen MOP
4. Middellange en korte termijn
Kansen en bedreigingen
Thema's waar we op inzetten
Kinderen
Wijkeconomie
Voorzieningen
Fysieke diversiteit
5. Sociale analyse
Bewoners
Wonen
Werk en inkomen
Fysieke woonomgeving
Veiligheid
Voorzieningen
Kinderen in Tel
6. Relatie met gemeentelijk beleid
7. Sociale Speerpunten
8. Schepenbuurt uit de top-10 van Kinderen in Tel
9. Vergroten van toekomstperspectief van kinderen
10. Fysieke maatregelen t.b.v. sociale ontwikkeling
11. De corporaties
Elkien
WoonFriesland
Woonzorg Nederland
12. Kansen en Bedreigingen
Bedreigingen
Kansen

Inleiding en procesomschrijving

Oktober 2010 lag er het wijkplan Schepenbuurt, "Een koers voor verandering". In dit plan geven bewoners aan waar ze met de wijk naar toe willen. Dit geheel is gecoördineerd door een procesbegeleider, Bea Moed. De timing kon niet beter want in november is in het kader van de 6 wijkenaanpak een wijkprojectteam Schepenbuurt opgericht. Dit projectteam bestaat uit de volgende betrokkenen:

Bewoners (Sip de Haan en de heer Kaya)
De gemeente (Ad van Alphen)
WoonFriesland (Martha Hooijenga)
Elkien (Hugo Sikma en Jos van Buuren (projectleider))
Palet (Maarten van der Meer)
Amaryllis groep (Astrid de Bue)
Friesland Campina (Douwe Schievink)
Procesbegeleider (Bea Moed).

Aan de hand van het door bewoners opgestelde wijkplan, analyses van de diverse betrokken partijen en de input uit de sessies met het projectteam zijn we gekomen tot dit Wijkactieplan. Het wijkactieplan Schepenbuurt is als volgt opgebouwd, eerst volgt een korte samenvatting van de analyses. Vervolgens wordt de visie gegeven voor de korte en langer termijnen als geheel weergegeven in een matrix en kaart. Tot slot zijn de diverse analyses opgenomen.

In het kort de Schepenbuurt

De Schepenbuurt is een rustige en kleine wijk, welke enigszins geïsoleerd ligt ten opzichte van de rest van de stad. Aan de westkant de drukke verkeersader P. Stuyvesantweg en grenst de wijk verder aan bedrijventerrein. De woningvoorraad in de wijk is eenzijdig: 89% van de voorraad bestaat uit flats- of ouderenwoningen. Alle woningen in de Schepenbuurt zijn of sociale huurwoning, of van Greunshiem (Stichting Woonzorg Nederland).). Er is een buurthuis ('t Skiphus) en een woonvoorziening voor ouderen met daarin een "wijkplein". Er zijn geen scholen of winkels, maar die liggen wel op loopafstand. De openbare ruimte in de wijk laat te wensen over. Er zijn weinig ontmoetingsplekken en de huidige speeltuin is afgekeurd. Er is genoeg groen maar het zonder uitstraling en samenhang, waardoor de meerwaarde slechts gering is.

De helft van de vestigers en vertrekkers valt in de leeftijdscategorie 18-24 jaar. Opvallend is ook het hoge percentage allochtonen dat twee keer zo hoog ligt als het Leeuwarden gemiddelde. Hierbij is er geen bijzondere uitschieter van één bevolkingsgroep. Het huidige kader is zeer eenzijdig en is tot heden er niet in geslaagd de allochtonen, studenten te verbinden aan de wijk. Dit blijkt ook uit het feit dat sociale contacten met anderen in de wijk lager worden gewaardeerd dan in Leeuwarder gemiddeld (6,0 tegen 6,9). De wijk is een doorgangswijk (veel studenten), die een relatief korte periode in de wijk wonen. Slechts 22% van de bewoners woont 10 jaar of langer in de buurt (Leeuwarden 40%).

De Schepenbuurt is een wijk waar bewoners gemiddeld erg lage inkomens hebben en veelal afhankelijk zijn van een uitkering. 74% van de huishoudens heeft een netto huishoudinkomen van minder dan € 1250 per maand heeft (Leeuwarden 22%). De risico's van deze armoede (schulden, vereenzaming, huiselijk geweld) zijn groot.

In het rapport Kinderen in Tel worden de wijken in Nederland met elkaar vergeleken. Mede door de bovengenoemde risico's van armoede staat de Schepenbuurt al jaren in de top-10 van die lijst: een slechte wijk voor kinderen om op te groeien dus. Zo is het percentage 0-17 jarige, dat in een uitkeringsgezin leeft 49,65% (Leeuwarden 9,82%). Andere oorzaken zijn:

- percentage werkloze werkzoekende jongeren 16-22 jaar 5,29% (Leeuwarden 2,9%)
- percentage gemelde mishandelde 0-17 jarigen 22,99% (Leeuwarden 13,07%)

Lange termijn

Het algemene doel is het verbeteren en, waar goed, behouden van de fysieke en sociale kwaliteit van de wijk. Fysiek betekent dit dat er een kwaliteitsslag gemaakt moet worden in de openbare ruimte en

Greunshiem. Sociaal wordt ingezet op het verbeteren van de toekomstperspectieven van met name de jeugd en het verbreden van het kader in de wijk.

Doelen MOP

Zorgen dat de Schepenbuurt de komende 10 jaar dichterbij komt bij het Leeuwarder gemiddelde voor wat betreft:

- Kinderen in Tel,
- Gemiddeld besteedbaar inkomen,
- Binding met de wijk.

Deze doelen willen we bereiken door voor de korte en middel lange termijn op fysiek en sociaal terrein een aantal maatregelen uit te werken. Door de terugtrekkende overheid

Om richting te geven en deze doelen te bereiken hebben we in de Schepenbuurt vier thema's benoemd:

5. Kinderen (veilig, vriendelijk en sociaal)²
6. Wijkeconomie (sociaal)
7. Voorzieningen (vriendelijk en sociaal)
8. Fysieke diversiteit (schoon, heel en veilig)

Gezien de huidige slechte kansen en positie van kinderen in de Schepenbuurt, staat het verbeteren hiervan centraal in het WAP Schepenbuurt. Nauw hiermee samen hangt het gemiddeld lage besteedbaar inkomen in de wijk. In het thema wijkeconomie staat het helpen aan werk centraal. Door meer binding met de wijk beogen we op de langere termijn bewoners meer betrokken te laten zijn bij hun wijk en ze meer zelf de verantwoordelijkheid te laten nemen voor hun wijk. De fysieke diversiteit en voorzieningen worden ingezet als middel de binding met de wijk te vergroten.

In de volgende paragraaf zal voor de korte en middellange termijn worden aangegeven welke maatregelen en acties we hiervoor treffen.

Motto is begin bij de jeugd en ontwikkel vanuit, soms nu nog de latent, aanwezige krachten van de wijk. Prima om subsidies aan te boren, aangeboden zorg optimaal in te zetten, maar voorkom dat er afhankelijkheid ontstaat. Want één ding is zeker met de huidige crisis en terugtrekkende rol van de overheid zijn dit onzekere factoren in de toekomst.

Middellange en korte termijn

Op de korte (1 jaar) en middellange termijn (2- 5 jaar) wordt geprobeerd de knelpunten die gesignaleerd zijn aan te pakken en op te lossen. In de bijgevoegde matrix staan de voorgestelde acties aangegeven.

Kansen en bedreigingen

In de analyse zijn diverse kansen en bedreigingen naar voren gekomen. Hieronder staat de top 7 van bedreigingen en top 5 van kansen. Ook hier is het uitgangspunt weer zoveel mogelijk de kansen in te zetten om de bedreigingen op te vangen.

Bedreigingen

1. Slechte kansen en positie kinderen
2. Hoge werkloosheid
3. Weinig sociale cohesie
4. Beperkt kader
5. Missen samenhang en weinig uitstraling van de openbare ruimte
6. Veiligheid en afval
7. Concurrentiestrijd Greunshiem en Skiphus

² De algemene programmalijn de WAP.

Kansen

1. Grote groep actieve kinderen, bestaande uit diverse nationaliteiten
2. Potmarge
3. Herontwikkeling Greunshiem
4. Kleinschaligheid van de wijk
5. Aanwezigheid Friesland Campina

Thema's waar we op inzetten

Kinderen

De speeltoestellen van de huidige speeltuin in de buurt voldoen niet meer aan de gestelde veiligheidseisen. Daarom wordt er in 2011 gestart met het ontwerpen van een nieuwe speeltuin. Het ontwerp wordt gemaakt met de huidige actieve kinderwerkgroep. Door in dit traject momenten te creëren van bijvoorbeeld kiezen van een van de ontwerpen, wordt ook geprobeerd de ouders in het traject te betrekken en actief te krijgen voor de wijk. Dit is belangrijk gezien er in de kinderwerkgroep veel allochtone kinderen zijn en de allochtonen volwassenen slecht vertegenwoordigd zijn in het kader.

In het vervolg op dit traject wordt eind 2011 gestart met het ontwerpen van een route door de wijk. Deze route verbindt in ieder geval de speeltuin met Greunshiem en de ontmoetingsplek aan de Potmarge. Hij is fysiek waarneembaar en is tevens kinder- en oudervriendelijk, door onder andere verkeersremmende maatregel t.p.v. de Tjotterstraat. Doel hiervan is zowel fysiek verbindingen te leggen als versterken van de sociale cohesie tussen jong en oud, allochtoon autochtoon.

Andere aspecten die worden ingezet voor betere perspectieven voor de jeugd zijn naschoolse opvang. Denk hierbij aan:

- Huiskamer voor kinderen met activiteiten, die gericht zijn op verbreding van de horizon (cultuur, sport, kennis, vaardigheden, dromen, toekomstig werk)
- Huiswerkbegeleiding voor kinderen op het voortgezet onderwijs
- Hulp bij zoeken naar bijbaantjes en stageplekken
- De kindergroep blijft een serieuze partner bij verdere ontwikkeling van de wijk
- Ontwikkeling, beheer en onderhoud van speelplekken samen met de kinderen in de wijk.
- Verder uitbreiden én actueel houden van activiteiten aanbod gericht op het verbreden van de horizon, kennis en vaardigheden en toekomstig werk.

Wijkeconomie

Speerpunten in dit thema zijn terugdringen van armoede en het doorbreken van isolementen. De projecten zijn gericht op het activeren van burgers; prioriteit hebben gezinnen met kinderen, mensen moeten meedoen (participatie), bij voorkeur via betaald werk; indien dat (nog) niet mogelijk is via vrijwilligerswerk; dat geldt voor autochtonen en allochtonen.

Deze arbeidsparticipatie (betaald dan wel onbetaald) ook inzetten voor het versterken van de rol van burgers en (wijk)organisaties bij het aanpakken van hun leefomgeving (burgerschap).

Concreet moet worden gedacht aan geven van cursussen (sollicitatie en Nederlands), regelen van arbeidsplaatsen, samenwerkingsverbanden met Noord Nederland, Greunshiem en Friesland Campina.

Daarnaast ook op individuele basis waarnodig inzetten van vernieuwende inzet welzijnswerk (1 huishouden, 1 plan, 1 hulpverlener) uitgaand van de eigen kracht van burgers.

Voorzieningen

Er zijn relatief weinig voorzieningen in de wijk, belangrijk is daarom die voorzieningen die er zijn efficiënt te gebruiken en in te zetten. Zo wordt momenteel een plan geschreven waarin Greunshiem en het Skiphus gezamenlijk aangeven welke diensten ze bieden. Komt er een ontmoetingsplek aan de Potmarge, waarbij ook een directie relatie komt met de wijk.

Net als in de andere 5 wijken is het wenselijk een buurtconciërge aan te stellen. Ook is het dumpen van afval ter plaatse van afvalcontainers net als in de andere wijken een veel voorkomend feit.

Fysieke diversiteit

Belangrijkste bij dit thema is het in 2011 in samenspraak met de bewoners maken van een totaalplan voor een hoogwaardige en samenhangende openbare ruimte. Aandachtspunten hierbij zijn de directe omgeving van het fietstunneltje, vergroten veiligheid door o.a. betere verlichting en de 9 ouderen woningen van Elkien. Elkien heeft nog geen duidelijkheid over de toekomst van deze woningen en staat open voor suggesties van bewoners.

Het doel is door bewoners zelf meer te laten bepalen wat er komt hen tevens meer zelf verantwoordelijk te maken voor hun woonomgeving. Als het goed is dragen ook de eerder genoemde speeltuin, ontmoetingsplek aan de Potmarge en de route bij aan dit doel.

Sociale analyse

In deze paragraaf geven we heel in het kort een aantal sociale kerngegevens van de wijk. Afkomstig uit het Statistisch Jaarboek 2009. Volledige overzichten zijn daar te vinden.

Bewoners

Aantal bewoners (2009): 931.

Leeftijdopbouw: 44% is jonger dan 25 jaar (Leeuwarden 32%), 19% ouder dan 65 (Leeuwarden 15%). Het relatief hoge aantal ouderen wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van Greunshiem in de wijk. Het percentage kinderen en jongeren in de wijk is hoger dan gemiddeld, maar wel dalend ten opzichte van eerdere jaren. Er wonen 113 kinderen (12,1%) van 0-14 jaar.

36,1% is allochtoon (Leeuwarden 18,4 %); geen bijzondere uitschieter van één bevolkingsgroep.

90% van de wijkbewoners woont niet in een volledig gezinsverband (Leeuwarden 66%).

Wonen

Er staan ruim 700 woningen, waarvan 89% flat- en ouderenwoningen.

22% van de bewoners woont 10 jaar of langer in de buurt (Leeuwarden 40%). Toch is de verhuiscapaciteit (ondanks de aanwezigheid van veel studenten) laag te noemen.

Werk en inkomen

9,5% van de beroepsbevolking is werkloos (Leeuwarden 9,5%). 72% van hen is moeilijk tot zeer moeilijk bemiddelbaar (fase 3 of 4).

14,7% in de leeftijdsgroep 18-65 jaar heeft een WWB-uitkering (Leeuwarden 5,5%).

Het gemiddelde gestandaardiseerd inkomen per huishouden in de wijk (2006) is € 14.700 (Leeuwarden € 19.200). Dat is daarmee (na Heechterp) het laagste van de gemeente.

74% van de huishoudens heeft een netto huishoudinkomen van minder dan € 1250 per maand (Leeuwarden 22%)!

Leren, opgroeien en vrije tijd

58% heeft een afgeronde opleiding tot en met MBO-niveau. 42% heeft een afgeronde havo/vwo, hbo of wo. 11% heeft slechts basisonderwijs gevolgd (Leeuwarden 6%).

De sociale contacten met anderen in de wijk worden lager gewaardeerd dan in Leeuwarder gemiddeld (6,0 tegen 6,9).

18% van de bewoners neemt deel aan activiteiten van de wijkvereniging.

21% is lid van een sportvereniging.

Fysieke woonomgeving

Rondslingeren afval is een grote ergernis, evenals hardrijden door woonstraten.

20% van de bewoners vindt de wijk achteruit gaan, 30% vindt de wijk verbeterd.

Veiligheid

Het gevoel van veiligheid in de Schepenbuurt is iets gunstiger dan Leeuwarden als geheel. De veiligheidsindex in 2009 was 7,61 (Leeuwarden 7,42) is stijgend ten opzichte van 2008 (6,18).

De overlast die ervaren wordt is vooral die van groepen jongeren en van afval.

Voorzieningen

De wijk is redelijk groen, maar ligt ingeklemd tussen "harde" grenzen (Peter Stuyvesantweg, Potmarge, bedrijventerrein Langdeelstraat, Friesland Campina). Er is een buurthuis ('t Skiphus) en een woonvoorziening voor ouderen met daarin een "wijkplein". Er zijn geen scholen of winkels, maar die zijn wel op loopafstand.

Kinderen in Tel

In landelijk onderzoek wordt de positie en kansen van kinderen in kaart gebracht. In het rapport Kinderen in Tel worden de wijken in Nederland met elkaar vergeleken. De Schepenbuurt staat al jaren in de top-10 van die lijst: een slechte wijk voor kinderen om op te groeien dus. Helaas zijn niet alle cijfers van Kinderen in Tel op wijkniveau gegenereerd (dan wordt het Leeuwarder cijfer genomen), zodat interventies op wijkniveau niet altijd direct tot verbetering van de cijfers zal leiden. Van de indicatoren zijn de volgende én hoog ten opzichte van het Leeuwarder gemiddelde én door wijkgerichte interventies ook enigszins beïnvloedbaar (cijfers uit 2009):

percentage werkloze werkzoekende jongeren 16-22 jaar 5,29% (Leeuwarden 2,9%)
percentage 0-17 jarige, dat in een uitkeringsgezin leeft 49,65% (Leeuwarden 9,82%)
percentage gemelde mishandelde 0-17 jarigen 22,99% (Leeuwarden 13,07%)

Relatie met gemeentelijk beleid

In de tien aandachtswijken is vanzelfsprekend het normale gemeentelijk beleid van toepassing. In dit wijkactieplan zullen we daar dan ook niet verder op in gaan. We zullen hier vooral beschrijven welke extra aanpak noodzakelijk is vanwege specifieke problemen of ontwikkelingen in de wijk.

Voor de planperiode van het wijkactieplan is het collegeprogramma 2010-2014 van belang. Op sociaal gebied gaat het dan bijvoorbeeld om:

"van generiek naar specifiek": we maken keuzes, waar we wel en niet inzet plegen, het versterken van de rol van burgers en (wijk)organisaties bij het aanpakken van hun leefomgeving (burgerschap), een mogelijke heroriëntatie op de gemeentelijke rol bij maatschappelijk vastgoed; efficiënter gebruik van voorzieningen, aanpak van overlast, maar ook een beroep doen op de eigen verantwoordelijkheid van burgers, verstevigen van werkgelegenheid en bestrijden van werkloosheid, een vernieuwende inzet van welzijnswerk (1 huishouden, 1 plan, 1 hulpverlener) uitgaand van de eigen kracht van burgers, verdere ontwikkeling van brede scholen, alle jongeren dienen een startkwalificatie te halen, armoedebeleid is gericht op het activeren van burgers; prioriteit hebben gezinnen met kinderen, mensen moeten meedoen (participatie), bij voorkeur via betaald werk; indien dat (nog) niet mogelijk is via vrijwilligerswerk; dat geldt voor autochtonen en allochtonen.

Sociale Speerpunten

In de Schepenbuurt kiezen we vanuit de sociale analyse voor de volgende sociale speerpunten. In de wijk wordt een sociaal wijkteam ingezet. Er zal een directe aansluiting moeten zijn op de doelen en werkwijze, die beschreven is in het Wijkplan Schepenbuurt. De aanwezigheid van Friesland Campina en Greunshiem zijn een grote kracht voor de Schepenbuurt, waar zeker gebruik gemaakt van moet worden.

Schepenbuurt uit de top-10 van Kinderen in Tel

Het doel is, om de Schepenbuurt uit de top-10 van Kinderen in Tel te krijgen. Daarom zal er gericht geïntervenieerd worden op de indicatoren van dat onderzoek.

Korte termijn (2011)

extra inspanning op aanpak van jeugdwerkloosheid
extra inspanning op verminderen van aantal uitkeringsgezinnen: toeleiden naar regulier werk, cursus gericht op mogelijk zelfstandig ondernemerschap
start met achter-de-voordeur benadering van alle gezinnen met kinderen (ondersteuning bij opvoeding, hulp bij problemen en gezondheidsvragen) met als uitgangspunt, dat mensen in hun eigen kracht gezet worden.

Middellange termijn (tot 2015)

volhouden van achter-de-voordeur benadering van alle gezinnen met kinderen

Vergroten van toekomstperspectief van kinderen

Bij de indicatoren van Kinderen in Tel speelt het vergroten van toekomstperspectief geen rol; het gaat daar vooral om het meten van het "nu". Toch vinden wij, dat ook voor de langere termijn moeten kijken: ook al kom je uit een top-1-wijk, dan moeten we er alles aan doen om je perspectief te geven. Het sociale wijkteam kan daar een ondersteunende rol in spelen, maar vooral de bewoners zelf en de scholen zullen het oppakken. Het bedrijfsleven en bijvoorbeeld MBO- of HBO-instellingen kunnen daar ook een bijdrage aan leveren.

Korte termijn (2011)

oprichten van een actieve kindergroep (dwarsdoorsnede van leeftijd en culturele achtergrond), met die kindergroep komen tot een nieuw ontwerp voor een speelplek in de wijk en (later) voor de verdere inrichting van de openbare ruimte.

Realiseren van die speelplek, opgeluisterd met een (met en voor kinderen georganiseerd) openingsfeest.

Huiskamer voor kinderen met activiteiten, die gericht zijn op verbreding van de horizon (cultuur, sport, kennis, vaardigheden, dromen, toekomstig werk)

Huiswerkbegeleiding voor kinderen op het voortgezet onderwijs

Hulp bij zoeken naar bijbaantjes en stageplekken

Middellange termijn (tot 2015)

De kindergroep blijft een serieuze partner bij verdere ontwikkeling van de wijk

Ontwikkeling, beheer en onderhoud van speelplekken samen met de kinderen in de wijk.

Verder uitbreiden én actueel houden van activiteiten aanbod gericht op het verbreden van de horizon, kennis en vaardigheden en toekomstig werk

Fysieke maatregelen t.b.v. sociale ontwikkeling

Een positieve sociale ontwikkeling in de wijk wordt bevorderd door de volgende fysieke maatregelen:

verbetering, beheer en onderhoud van de openbare ruimte (groen, spelen, straten, afval). Binnen het fysieke plan voor een grootschalige aanpak van de openbare ruimte is er de grote kans om een grote bewonersbetrokkenheid te krijgen: betrokkenheid bij de wijk, maar ook betrokkenheid bij elkaar. Dan is

het wel nodig, dat dit fysieke proces ook goed (agogisch) begeleid wordt.

Een goede fysieke voorziening voor wijkactiviteiten, informatie en hulp.

De corporaties

Elkien

146 portiekflats in de Schepenbuurt hebben 3 jaar geleden aan de binnenzijde groot onderhoud gehad. Tevens zijn toen de garagedeuren vervangen door deuren met loopdeur. De buitenzijde van de flats staat er minder goed bij, hier wordt de komende jaren geprobeerd met bewoners verbeteringen te treffen. In de flats wonen voornamelijk studenten.

42 houtrijke woningen krijgen in 2011 woningverbetering. Deze woningen zijn gewild bezit. Ze worden bewoond door gezinnen en door senioren die er vaak al lang wonen.

9 bejaardenwoningen zijn klein en verouderd. Ze staan tussen de flats en zijn een vreemde verschijning. Ze worden bewoond door mensen die elders, vanwege hun gedrag, moeilijk kunnen wonen. Elkien heeft in haar SVB geen definitieve uitspraak gedaan over deze 9 woningen. In het WAP

komt naar voren dat het belangrijk is een hoogwaardigere openbare ruimte te creëren. Belangrijk hierbij is de samenhang hierin. Elkien staat daarom open voor ideeën in dit plan op te nemen wat er in de nabije toekomst met deze woningen wordt gedaan.

Binding in de wijk is ook een thema wat sterk naar voren komt. In het kader hiervan is Elkien bereid om te kijken in hoeverre het labelen van haar eengezinswoningen voor huishoudens uit de portiekflats een positieve bijdrage levert aan binding met de wijk.

WoonFriesland

Het bezit van WoonFriesland beperkt zich in de Schepenbuurt tot de portiekflats aan de

P. Stuyvesantweg en de Boeierstraat. In totaal gaat het om 370 appartementen. De flats worden voornamelijk verhuurd aan jongeren (met kinderen) en ook zijn ze zeer gewild bij studenten. Daarnaast zien we een toename van zogenaamde multi probleem huurders die al dan niet begeleidt worden door een instantie. De huurprijs is mede doorslaggevend. Deze ligt om ca. € 350,00 per maand.

Recentelijke investeringen

In de periode 2007-2009 heeft WoonFriesland flink geïnvesteerd in haar portiekflats aan de P. Stuyvesantweg en de Boeierstraat. Zou is de "oost Europese" aanblik verbeterd, de stenen balkon zijn vervangen door glas voor een meer transparante en luchtige uitstraling. De garageboxen zijn opgefleurd in frisse kleuren. Ook hebben alle woningen kunststof kozijnen, dubbel glas en mechanische ventilatie gekregen. En hebben we geïnvesteerd in dak-&muurisolatie.

Vanuit het leefbaarheidsbudget is buitenruimte tussen de complexen flink aangepakt. We hebben geprobeerd hier een boulevard uitstraling aan te geven, de paden zij verbreed, het basketbalveld is vernieuwd en de verlichting verbeterd.

Om het geheel af te maken hebben we vanuit ons leefbaarheidsbudget in 2009 fietsenrekken geplaatst aan de voorzijde van de complexen. Op de deuren is stootbescherming aangebracht.

Geplande investeringen

Voor de komende periode (2011/2012) staat het schilderwerk aan de binnenzijde van de complexen gepland. Zie hiervoor onderstaand schema.

Aard investeringen	2007-2009	2010 - 2014	2015 -2020
Periodiek onderhoud	-	P. Stuyvesantweg, Boeierstraat	
Kwaliteitsverbetering etc.	P. Stuyvesantweg en Boeierstraat	-	
Grootschalig onderhoud/energie	P. Stuyvesantweg en Boeierstraat	-	
Herstructurering	-	-	

Leefbaarheid

Uit onderzoek is gebleken dat er meer dan voorheen wordt ingebroken in de bergingen van de complexen. Op dit moment hebben we niet compleet helder in beeld om hoeveel inbraken het hier gaat. De politie geeft aan dat ze een toename ziet in dergelijke inbraken bijv. in de P. Stuyvesantweg en de Boeierstraat.

Reden hiervoor is dat de bergingen relatief makkelijk open te breken zijn, en dat bewoners voor iedereen de portiekdeur open doen. Wij zullen onderzoeken welke maatregelen hiervoor het meest passend zijn. Daarnaast zullen wij de bewoners extra informeren omtrent het verstrekken van toegang in de portiek voor niet-bewoners.

Een signaal van de bewoners van de Pieter Stuyvesantweg en de Boeierstraat is dat ze geen ruimte hebben voor hun scooter. Gezien de bewoners (in toenemende mate jongeren en studenten) zien wij een toename van scooters die geplaatst worden in de centrale hal of voor de deur van de berging. Dit is een onwenselijke situatie, we zullen daarom de mogelijkheden onderzoeken om hier met een alternatieve oplossing te komen. Een voorbeeld van dergelijke alternatieve oplossing is het verhuren

van de "fietstrommel". Dergelijke oplossingen worden al toegepast in andere grote steden met vergelijkbare problematiek. De ervaringen met fietstrommels (kosten, onderhoud, veiligheid enz.)

We zullen onderzoeken of er voldoende vraag naar en samen met de bewoners komen tot een uitgewerkt plan.

Woonzorg Nederland

Greunshiem, van Woonzorg Nederland en verhuurd aan Palet, heeft sloopplannen voor een deel van het complex. Ter plaatse van de sloop komt voorlopig geen nieuwbouw terug, Woonzorg is nog bezig met de planvorming.

Woonomgeving (grootschalig)

De schepenbuurt is een relatief kleine wijk en de woonomgeving ziet er op veel plekken grijs, onsaamenhangend en soms zelfs verwaarloosd uit. Er is geen budget voor vervanging riool, dus vervanging van de straten kan niet daarin meegenomen worden.

Kansen en Bedreigingen

Bedreigingen

- De wijk vergrijsd en verkleurt. Meer dan een derde van de bewoners is allochtoon (er zijn grote groepen Surinamers, Turken en Antillianen).
- Uit onderzoek kinderen in tel, kwam naar voren dat de wijk arm is en voor kinderen een slechte plek om op te groeien. Weinig te bieden voor jeugd, zowel 12- als 12+. (bijv. afgekeurde speeltuin, beperkte mogelijkheid gebruik te kunnen maken van het buurthuis etc.).
- Fysieke leefomgeving, nu grijs, vuil en slecht verlichte stukken (meer en hoogwaardiger groen)
- Illegaal gedumpt/foutief aangeboden (huis)vuil bij de verzamelcontainers in de wijk. Dit is een grote ergernis in de wijk.
- Overlast van vrachtverkeer dat ten onrechte gebruik maakt van de bussluis en door de wijk van en naar het grofvuil inzamelpunt rijdt. Verkeersgedrag (te hard rijden).
- Verouderd wijkgebouw, dat met inzet van Doen! middelen weer bij de tijd is gebracht.
- Beperkt en relatief oud kader in de wijk. Alles in de wijk draait om maar een paar mensen, die ook nog op leeftijd zijn, en dat is kwetsbaar.
- Weinig saamhorigheid, kans op vereenzaming groot en problemen achter de voordeur groot.
- Relatief hoge werkloosheid. Het aandeel van de werkzoekenden van de totale beroepsbevolking bedraagt in de Schepenbuurt 12.3 % in relatie tot 7.0% Leeuwarden gemiddeld. Daarnaast bedraagt het percentage bewoners zonder startkwalificatie in de Schepenbuurt 35,6% tegen 29,1 % Leeuwarden gemiddeld. (Cijfers van gemeente rapport uit 2010).
- Greunshiem biedt heel veel diensten aan in haar centrale hal: "het wijkplein". De financiële- of culturele drempel blijkt echter hoog, want buurtbewoners maken hier nauwelijks gebruik van. Hier speelt mee dat het buurthuis tot voor kort niet heel nauw samen wilde werken met Greunshiem, omdat men Greunshiem een beetje als concurrent zag.
- De uitstraling van de wijk kan op een aantal punten nog verbeterd worden: het binnenterrein achter de Boeierstraat verdient aandacht, de ruimte aan de voorzijde en bij de entrees van de flats van Elkien en de onderhoudstoestand van de gevels en kozijnen van de flats zijn mager.

Kansen

- Grote actieve groep kinderen, waarin diverse nationaliteiten zijn vertegenwoordigd.
- Hoewel de wijk aan de Potmarge ligt, wordt dat niet zo ervaren. Greunshiem schermt de Potmarge als het ware af. Met de ontwikkelingen bij Greunshiem, bestaat de mogelijkheid om de wijk meer "open te gooien" richting de Potmarge.
- Herontwikkeling van Greunshiem (het minder massaal en massief maken), zou ervoor kunnen zorgen dat het meer een rol in de wijk krijgt en de voorzieningen ook door wijkbewoners kunnen worden gevonden.
- Nabijgelegen sportterrein en jachthavengebied beter met de wijk verbinden

Aanpak 6 ISV - wijken

- Door kleinschaligheid van de wijk, redelijk goed mogelijk op relatief korte termijn een totaal plan voor hoogwaardige openbare ruimte te maken met bewoners.
- Beginnen bij de afgekeurde speeltuin.
- Grote saamhorigheid bij de groep actieve kinderen, vanuit de jeugd de saamhorigheid van de wijk opbouwen.
- Aanwezigheid Friesland Campina.
- Een buurtconciërge of wijkbeheerder die ook een signaleringsfunctie heeft op sociaal gebied (in combinatie met de Wielenpolle) zou een positieve ontwikkeling betekenen.

Hoofdstuk 8: Vlietzône

Dit deelplan voor de ISV-wijk Vlietzone is het product van het wijkprojectteam Vlietzone (corporaties Elkien en WoonFriesland, bewoners en gemeente) en is afgestemd met de Klankbordgroep Vlietzone (wijkpanel, huurders en ondernemer).

8.1. Analyse van de wijk

8.1.1 Typering wijk

Elke typering van de Vlietzone doet de werkelijkheid onrecht. Toch zijn er wel wat typering van de wijk te geven die bewoners en bezoekers zullen herkennen:

- Een wijk, maar toch vooral: vier buurten met een eigen identiteit
- Een volkswijk, maar met gouden randen én veel studenten, dus veel verschillende leefstijlen
- Een wijk met veel alleenstaanden.
- Kleine ondernemingen (langs Vliet, in voormalig PEB-gebouw en verspreid in de wijk) bepalen het beeld, waarbij de mix van bedrijfjes en de concentratie van allochtoon ondernemerschap aan 't Vliet uniek voor Leeuwarden is.
- Een wijk met een rijke historie (enige aaneengesloten bebouwing buiten de stadsgrachten stond in 1580 langs het Vliet) en juweeltjes.
- Een mooie, sfeervolle wijk die op sommige plekken "rommelig" geworden is (zowel door gedrag van bewoners, als door achterstallig of ondoordacht onderhoud aan woningen en openbare ruimte).
- Een compacte woonwijk met veel laagbouw, waar bewoners weinig buitenruimte hebben rondom hun woning. In flinke stukken van de wijk is er (vrijwel) geen "privé"-buitenruimte. Ook de hoeveelheid openbare ruimte is beperkt.
- Een levendige wijk.

8.1.2 Kerngegevens

Voor een goed begrip van dit hoofdstuk geven we hieronder in een aantal kerncijfers een beeld van de wijk (alle gegevens per 1-1-2009, tenzij anders aangegeven).

	Vlietzone	Leeuwarden	Vlietzone: Leeuwarden
Aantal inwoners	4.618	93.498	4,9 %
Aantal woningen	2.549	46.220	5,5 %
Aandeel corporatiebezit	34 %	34 %	
Verhuizingen in 2008:			
- vanuit de wijk	1.189	15.886	7,5 %
- naar de wijk	1.209	16.230	7,4 %
Aandeel alleenstaanden	60 %	39 %	
Aandeel bewoners met WWB-uitkering	7 %	6 %	
Veiligheidsprestatie-index (rapportcijfer)	6,39	7,42	

8.1.3 Analyse van de wijk

We hebben bij het maken van dit WAP veel aandacht gegeven aan de analyse van de wijk. Het doel is om een klein aantal thema's te kiezen en daar stevig mee aan de slag te gaan. Om goed te kunnen kiezen, hebben we veel gegevens geraadpleegd. We hebben daarbij het principe van "Tellen en vertellen" gehanteerd: cijfermateriaal vormde de basis van de analyse, maar we hebben ook veel aandacht gegeven aan de ervaringen van bewoners en professionals.

De enquête die het wijkpanel heeft gehouden onder bewoners was een belangrijke bron van informatie. De gegevens van de gemeente Leeuwarden (Cijfers voor wijken en Statistisch jaarboek) zijn gebruikt. Daarnaast hebben verschillende stukken die in de loop der jaren geschreven zijn over de Vlietzone materiaal voor de analyse opgeleverd. Alle gegevens zijn vervolgens getoetst aan de ervaringen van bewoners en professionals ("tellen en vertellen"). Tenslotte zijn alle thema's ook nog beoordeeld op belang voor de wijk en haar bewoners.

Het resultaat hiervan is onderstaande lijst met punten die centraal moet staan bij het maken van plannen voor de Vlietzone:

1. Kamerverhuur met overlast
2. Zeer slecht onderhouden particulier bezit (de zgn. "rotte kiezen")
3. Uitstraling Noord- en Zuidvliet en de ondernemers
4. Veiligheid (criminaliteit, vandalisme, jeugdoverlast en te weinig politie)
5. Beheer (afval, hondenpoep en groen)

Naast deze "top-5" zijn er nog enkele punten die wel belangrijk zijn, maar net de top-5 niet gehaald hebben:

6. Afvalcontainers en opstelplekken
7. Samenstelling wijk (veel jongeren, veel kinderlozen, weinig gezinnen)
8. Herontwikkeling Cambuur en omgeving
9. Misschien komen daar na extra onderzoek "achter de voordeur-aanpak" en "ouderenhuisvesting" nog bij

Voor het vervolg zijn de punten 1.-5. van het grootste belang, de punten 6.-9. krijgen hier en daar ook aandacht.

8.2 Lange termijn-visie

In deze paragraaf geven we aan welke zaken voor de Vlietzone op de langere termijn (15 jaar) van belang zijn.

8.2.1 Bewoners en woningen: de Vlietzone als woonwijk

De Vlietzone is een levendige en bijzondere woonwijk, maar de wijk is ook kwetsbaar. Om ervoor te zorgen dat de wijk ook op de langere termijn een goede woonwijk blijft, moeten bewoners, ondernemers, corporaties, gemeente en andere investeerders elk hun verantwoordelijkheid nemen. Voor de wijk betekent dat het volgende:

- De wijk is en blijft door de betaalbare woningen en de nabijheid van de binnenstad geschikt voor starters en jongere doelgroepen.
- In de Vlietzone streven we naar een goede mix van starters en blijvers, jongeren en ouderen.
- Een wijk als de Vlietzone is een populaire plek voor studenten om zich te huisvesten. Wel is het terecht dat de wijk “op slot” zit voor nieuwe kamerverhuurpanden.
- De Vlietzone heeft een aantal complexen die geschikt zijn voor ouderen. In de directe omgeving van voorzieningen (medische voorzieningen en winkels) zou het aanbod uitgebreid kunnen worden met levensloopbestendige woningen. Indien zich kansen voordoen is er ook beperkt ruimte voor wonen met zorg.
- Waar zich bij renovaties of nieuwbouw kansen voordoen, geldt het volgende:
 - Bij kansen in de directe omgeving van de winkel- en zorgvoorzieningen van het Cambuurplein mogelijkheden onderzoeken van ouderenhuisvesting (levensloopbestendig bouwen).
 - Bij kansen elders in de wijk mogelijkheden onderzoeken van nieuwbouw van iets grotere eengezinswoningen resp. uitbreiding bestaande woningen.
- In de wijk is het bezit van Elkien tussen de Insulindestraat en de Deli-/Balistraat studiegebied. Elkien beraadt zich erop wat men hiermee gaat doen.
- De particuliere voorraad is en blijft een kwetsbaar onderdeel van de wijk. Enkele panden (deels woningen, deels kamerverhuur- of bedrijfspanden) zijn ronduit slecht: “rotte kiezen”. In een wijk als de Vlietzone is het van groot belang om scherp te blijven op panden met veel (zichtbaar) achterstallig onderhoud.
- Door intensief gebruik voor veel verschillende doeleinden is de openbare ruimte in de loop van de jaren op meerdere plekken rommelig geworden, en daardoor ook slecht te onderhouden. Het is tijd om op een aantal plekken in de wijk daar iets aan te doen: bewoners en professionals moeten hun uiterste best doen om die ruimte netjes en goed bruikbaar te houden.

8.2.2 Ondernemers en uitstraling: de Vlietzone als werkwijk

't Vliet is een bijzonder straat, vooral ook door de ondernemers. De straat is al stevig aangepakt, maar de uitstraling van deze bijzondere winkelstraat kan beter. Het is nu zaak om (samen met de recent gestarte ondernemersvereniging Vlietzone) te werken aan een betere uitstraling van 't Vliet als straat met ondernemers. Daarmee kan ook een volgende stap gezet worden om 't Vliet meer het “scharnier” van de wijk te laten zijn.

Sturen op een aparte wijkeconomie is in de Vlietzone niet aan de orde. De wijk is daarvoor te klein.

8.2.3 Bewoners met elkaar: de Vlietzone als leefwijk

Samenleven in de leefwijk

- Kinderen, jongeren en alleenstaanden verdienen in dit gebied extra aandacht.
- Er zijn op dit moment onvoldoende bruikbare gegevens om de opgave “achter de voordeur” (aanpak van individuele problemen) in de Vlietzone. De gemeente werkt samen met het sociale wijkteam verder aan dit deel van de sociale analyse.
- Onderzoek naar voorzieningen in dit gebied: het gaat dan om de beide buurthuizen en het recent geopende MFC, maar ook om scholen en andere accommodaties die een functie hebben voor een deel van of alle Vlietsters. Zorgvoorzieningen krijgen daarbij speciale aandacht.

Veiligheid in de leefwijk

Veiligheid blijft de aandacht vragen in de wijk. Rondom jeugdoverlast is het momenteel rustig. Een analyse van de cijfers over vandalisme en inbraken laat geen duidelijke patronen of locaties (“hot spots”) zien, die we kunnen aanpakken.

De problematiek rond kamerverhuur en de huisjesmelkers wordt door bewoners, professionals en de betrokken organisaties onderschreven: een gezamenlijke aanpak blijft nodig.

8.2.4 Relatie tussen lange termijn visie en analyse

In onderstaande tabel leggen we de verbanden tussen visie en analyse (hoe meer plusjes, des te sterker het verband).

	Vlietzone als woonwijk	Vlietzone als werkwijk	Vlietzone als leefwijk: samenleven	Vlietzone als leefwijk: veiligheid
Kamerverhuur met overlast	++		++	+
“Rotte kiezen”	++	+		+
't Vliet en de ondernemers		++		+
Veiligheid	+	+	+	++
Beheer	++	+	+	+
Afvalcontainers en -plekken	+			+
Samenstelling wijk	++		++	+
Cambuur en omgeving	++			
Studiethema's: achter-de-voordeur en ouderenhuisvesting	+		+	

8.3 Middellange en korte termijn

In deze paragraaf geven we aan welke middelen we inzetten om de verschillende zaken aan te pakken die uit de analyse zijn gekomen. Daarbij concentreren we ons op de korte (1 jaar) en middellange termijn (4 jaar, looptijd ISV3). In het apart bijgevoegde schema werken we de plannen voor een aantal concrete locaties concreet uit.

8.3.1 Schoon en heel

We pakken een aantal zaken aan, waarbij “schoon en heel” het hoofdthema is:

Verrommelde openbare ruimte

In de ISV3-periode (2011-2014) willen we een aantal plekken in de wijk aanpakken volgens een vast stramien:

- Planvorming met bewoners én met uitvoerders gemeentelijke buitendienst
- Verrommeling opruimen
- Verkeersmaatregelen treffen
- Aanvullende bewonerswensen honoreren
- Kleine bijdrage voor bewoners voor feestelijke oplevering.

Een lijst met locaties die we willen aanpakken, vindt u in de bijlage 3.

Aanpak “rotte kiezen”

We willen de allerslechtste panden in de wijk en hun eigenaren dusdanig aanpakken dat de situatie voor de directe omgeving duidelijk verbetert.

Kamerverhuur met overlast

De gemeente zet zich in om met een aantal partners de huidige aanpak van kamerverhuur met overlast door te zetten. Daarbij krijgt de Vlietzone speciale aandacht. Ook wordt apart aandacht besteed aan de huiseigenaren, die in de hele stad veel huizen bezitten met slecht onderhoud of veel overlast.

Overige thema's

Verder gelden bij “schoon en heel” nog de volgende maatregelen:

- Inzet wijkteam Buitendienst. Voor het onderhoud van de openbare ruimte krijgt de Vlietzone te maken met het wijkteam voor Het team heeft een eigen voorman.
- Inzet buurtconciërge. De wijk hecht grote waarde aan het aanstellen van een buurtconciërge, die signaleert en aanspreekt.
- Afval en hondenpoep. Van beide problemen is bekend welke combinatie van maatregelen effect heeft: voorzieningen, voorlichting en verbaliseren (de drie V's). Voor de Vlietzone zetten we daarom in op een (bij voorkeur gecombineerde) campagne tegen hondenpoep en afval, incl. handhaving en extra voorzieningen.

Financiën

Voor het pakket aan maatregelen onder “Schoon en heel” reserveren we een bedrag van € 300.000,- aan ISV3-geld voor de Vlietzone. Daarnaast zal een deel van het gereserveerde bedrag voor

particuliere voorraad, duurzaamheid en kamerverhuur met overlast nodig zijn om misstanden in de Vlietzone op te lossen.

8.3.2 Veilig en vriendelijk

Ondernemers en uitstraling 't Vliet

Het Vliet verdient een duidelijker "smoel" als straat met ondernemers. We willen samen met de ondernemers van de net opgestarte ondernemersvereniging de ideeën uitwerken:

- De uitstraling van 't Vliet (incl. verlichting)
- De verkeersveiligheid op 't Vliet (snelheid auto's en oversteekbaarheid)
- Het parkeren op het Oostelijk deel van 't Vliet (van Bleeklaan tot Archipelweg)
- De laatste slechte stukken bebouwing op het Oostelijke deel

Aanpak vandalisme en criminaliteit

Uit onderzoek blijkt dat er geen duidelijk trends zijn bij deze thema's. Ook zijn er geen probleemplekken met heel veel vandalisme en overlast. Als de komende jaren op bepaalde plekken problemen ontstaan, zoeken we per plek naar oplossingen, die:

- Een impuls geven aan de bewoners om de problemen ook zelf aan te pakken.
- Vanuit de wijkaanpak bediend worden met goede ondersteuning en een bijdrage in de kosten.

Overige thema's:

- Jeugdoverlast (speelde afgelopen jaar minder dan jaren daarvoor)
- Kamerverhuur met overlast en "rotte kiezen" (zie blz. 5)
- Buurtpreventieteam (onderzoek naar haalbaarheid opzetten buurtpreventieteam in Welgelegen, zoals dat ook in Tjerk Hiddes draait)
- Buurt- en wijkvoorzieningen (onderzoek: welke voorzieningen zijn op welke locaties de komende jaren nodig en gewenst?)

Financiën

Voor het pakket aan maatregelen onder "Veilig en vriendelijk" reserveren we een bedrag van € 200.000, - aan ISV3-geld voor de Vlietzone. Daarnaast zal een deel van het gereserveerde bedrag voor kamerverhuur met overlast nodig zijn om misstanden in de Vlietzone op te lossen.

8.3.3 Sociaal

Inzet van Sociaal Wijkteam Oud-Oost in de Vlietzone

Dit sociale wijkteam zal gericht zijn op de Vlietzone, Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek, Oldegalileë/Bloemenbuurt. Acties op de korte termijn (2011):

- Duidelijke opdrachtformulering door de gemeente Leeuwarden op het terrein van "achter de voordeur": welke thema's krijgen speciale aandacht in de Vlietzone
- Signalering en aanpak van gezins- en individuele problematiek
- Aanpak jongerenoverlast

Aanpak 6 ISV - wijken

- De inzet van interventieteams, die gerelateerd zijn aan de sociale wijkteams. Voor burgers met complexe en urgente problemen worden interventieteams ingericht, mede om overlast terug te dringen
- Vernieuwde aanpak schuldhulpverlening door integrale ondersteuning

Actie op de middellange termijn(tot 2015):

- De sociale wijkteams dragen bij aan het versterken van het eigen vermogen en kracht van de bewoners
- Het inrichten van buurtservicepunt door vrijwilligers
- Verkenning wijkthuiszorg

De Brede School in de Vlietzone

Het hoofddoel van de brede school blijft het vergroten van ontwikkelingskansen voor kinderen in de wijk waar ze wonen. In de Vlietzone wil de Koningin Beatrixschool daaraan werken. De school wil een Kind Centrum voor het Vliet worden, een voorziening voor kinderen van 0-12 jaar, die gedurende de dag leren, spelen, zich ontwikkelen en andere kinderen ontmoeten. In het Kind Centrum zijn verschillende functies zoveel mogelijk te vinden op één plek (kinderopvang, peuterspeelzaal, naschoolse opvang, sport en cultuur aanbod etc.). Het Kind Centrum richt zich ook op de ouders.

Amaryllis jeugd en jongeren/Centrum Jeugd en Gezin

In de Vlietzone is één van de vindplaatsen voor kinderen die dreigen in problematische situaties te komen. Er wordt gewerkt vanuit het principe: één kind, één plan, een hulpverlener, waarbij gezocht wordt naar een duidelijke relatie met het huishouden waarin het kind opgroeit. De aanpak van problemen van en met kinderen moet naadloos aansluiten bij het werk van het sociale wijkteam.

8.3.4 Relatie tussen middellange en korte termijn en analyse

In onderstaande tabel leggen we de verbanden (meer plusjes = sterker verband).

	Schoon en heel	Veilig en vriendelijk	Sociaal
Kamerverhuur met overlast	++	++	+
"Rotte kiezen"	++	+	+
't Vliet en de ondernemers	++	++	+
Veiligheid	++	+++	+
Beheer	+++	++	+
Afvalcontainers en -plekken	++	+	
Samenstelling wijk	+	++	++
Cambuur en omgeving	+	+	+
Studiethema's: achter-de-voordeur en ouderenhuisvesting	+	+	++
Bewoners- c.q. ondernemersbetrokkenheid	+++	+++	+++

Hoofdstuk 9: Nijlân

Inleiding en analyse

Wijkbeschrijving.

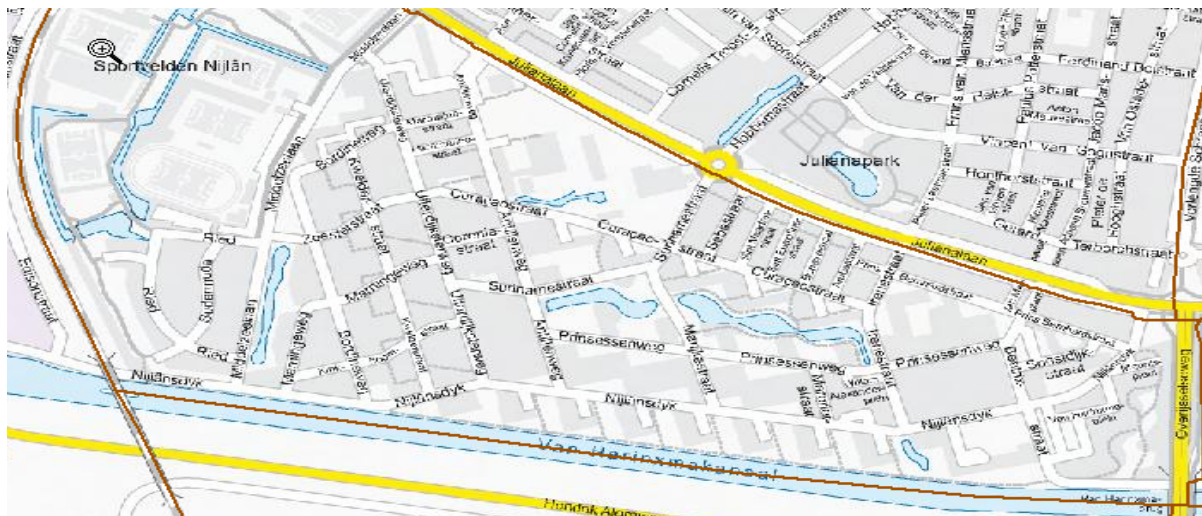
Nijlân is een wijk met een relatief oude bevolking: er wonen in verhouding veel 65+ers, en relatief weinig jongeren. De Openbare Basisschool is gesloten, het geboortecijfer loopt terug. De wijk is ruim opgezet, maar de grote groen gebieden zijn niet altijd van hoge kwaliteit. In de wijk bevindt zich een lagere en meerdere middelbare scholen, dit brengt veel verkeersbewegingen en vuil bij de scholen met zich mee. Bewoners ervaren soms overlast van jongeren/schooljeugd zoals bijvoorbeeld het rondhangen in portieken.

De ontwikkelingen in de wijk zijn niet positief. Met name in de portiekflats is sprake van drugsoverlast en criminaliteit. In deze complexen wonen veelal starters, jongeren en studenten. Daarnaast zien we ook een toename van bewoners met begeleiding van bijv. Zienn of MEE. In de flats van particulieren is sprake van particuliere verhuur aan studenten. Een deel van de particuliere flats is slecht onderhouden, met name is dit zichtbaar aan de buitenzijde. In de particuliere voorraad staan veel woningen te koop in Nijlân, in totaal 85 (=7% van de particuliere voorraad/januari 2011).

1. Ligging.

Tussen het Van Harinxmakanaal aan de zuidkant en de Julianalaan aan de noordkant ligt de wijk Nijlân. Westelijk wordt de wijk begrensd door het spoor naar Zwolle, terwijl aan de oostkant het talud van de Van Harinxmabrug de grens vormt. Nijlân is de meest zuidelijke wijk in het Leeuwarder stadsgebied. De wijk wordt ontsloten door aantakkingen op de stadsrondweg en ligt op fietsafstand van het historische stadscentrum.

Plattegrond van de wijk.

2. Historie.

De ontwikkeling van Nijlân begint in de jaren direct na de Tweede Wereldoorlog. Toen werden in het noordoostelijk deel van het – toen nog maagdelijke - gebied een aantal z.g. ‘Oostenrijkse’ woningen gebouwd. Deze houten prefab-woningen zijn na WOII uit Oostenrijk geïmporteerd in het kader van de wederopbouw. Bijna tegelijkertijd werd tegenover, het toen net gerealiseerde, Julianapark de “West-Indische buurt” in ontwikkeling genomen. Tussen 1946 en 1950 zijn hier een vijftal straten met woningen in de sociale huurklasse gebouwd. De straten zijn genoemd naar de Nederlandse Antillen. In de jaren '50 zijn de flats langs Julianalaan gebouwd.

Een tweede – grote – bouwstroom in Nijlân vindt plaats in de jaren '60 van de vorige eeuw. Dan wordt het grootste gedeelte van wat nu de wijk is, gebouwd. Het resultaat is een ruim opgezette wijk met hoofdzakelijk hoogbouw in drie en vier lagen en grondgebonden woningen in een ruime en groene setting. De flats aan de oostelijke kant van de wijk zijn in een later stadium gebouwde flats en maken hierop een uitzondering, deze zijn 10 bouwlagen hoog. In het westelijk deel van de wijk ligt een van de stedelijke sportaccommodaties met sportvelden en een atletiekbaan. In de jaren '60 is hier ook één van de stedelijke openluchtwembaden gerealiseerd. Deze is in de tachtiger jaren gesloten en heeft het plaats gemaakt voor een invulling met vrijstaande woningen. Historisch gezien is er nog één woonaspect in de wijk noemenswaardig: de Antillenflat; deze appartementen hebben zowel een beneden- als bovenverdieping, de zogenaamde maisonnettes. Dit is uniek in Leeuwarden.

De wijk heeft twee doorgaande straten (de Uiterdijksterweg en de Nijlânsdijk) waar de woonstraten op aansluiten. In het westelijk en oostelijk deel van de wijk zijn winkelconcentraties. In het oostelijke maakt het winkelcentrum levendiger indruk dan dat in het westen van de wijk. Er is een duidelijk kwaliteitsverschil tussen beide winkelcentra. Dit heeft te maken met zowel de uitstraling als het aanbod van winkels.

Het noordwestelijk deel van de wijk is historisch gezien een deel waar scholen voor voortgezet en middelbaar onderwijs gevestigd zijn geweest. Nu is er een concentratie van de beide ROC's die de provincie kent.

3. Wonen.

Woningvoorraad

Het totale woningaanbod was per 1 januari 2009 2.348 woningen. Ruim 70% daarvan (1.748) zijn appartementen (met/zonder lift) met een gemiddeld woonoppervlak van rond de 60 m². Deze grootte voldoet niet meer aan de woonwensen van de huidige en toekomstige huurders. Zij ervaren de woning als klein. We kunnen dan ook concluderen dat het hier om kleine wooneenheden gaat, die voor gezinnen ongeschikt zijn. Veel van deze appartementen worden bewoond door 1- of 2-persoonshuishoudens.

De laagbouwoningen, die 30% van het totale woningaanbod uitmaken hebben een gemiddelde woonoppervlakte van 120 – 140 m². De woningen zijn geschikt voor meerpersoonsbewoning. Opvallend is wel dat, net als in de wijken Schieringen, de Vrijheidswijk en Bilgaard, de woningen zijn gebouwd met platte daken.

Van de laagbouwoningen bestaat 75% uit rijtjeswoningen, die in blokken zijn gebouwd, omringd door veel groen en parkeergelegenheid.

Een totaaloverzicht woningtypes Nijlân:

Woningtype	Tussenw	hoekw	2/1 kap	vrijstaand	Onder/boven	Flat	Kamer	Ouder.huisv	Anders
Absoluut	286	151	36	117	4	1.650	4	98	2
Relatief	12	6	2	5	0	70	0	4	0

Eigendomsverhouding

40% van de woningen in de wijk is eigendom van de beide woningcorporaties, die in de stad actief zijn. Het gaat hierbij vooral om de appartementencomplexen in het midden van de wijk en de woningen in de West-Indische buurt. Veel laagbouwoningen zijn in de loop van de tijd uitgepand (verkocht). De appartementen aan de zuidzijde van de wijk zijn voor een groot deel in handen van particulieren of beleggingsmaatschappijen. Het totale particuliere woningbezit in de wijk is 60%. De woningen hebben een gemiddelde waarde tussen de € 110.000,- en € 150.000,-. Het westelijk deel van de wijk maakt in positieve zin een uitzondering. Hier gaat het veelal vrijstaande woningen.

4. Bevolking

Bevolkingsopbouw – cijfers

Bevolking.

Het bewonersaantal van Nijlân beweegt zich al jaren tussen de 3.700 en 3.800. Daarmee behoort de wijk tot de grotere eenheden in de stad. Het is een volwaardige wijk met bijna alle noodzakelijke voorzieningen binnen haar grenzen.

Bevolkingsaantallen 2004 – 2009 Nijlân

2004	2005	2006	2007	2008	2009
3.748	3.824	3.686	3.677	3.668	3.694

Leeftijdsopbouw.

Nijlân kan niet worden gekenschetst als een jonge wijk. Bijna 14% van de bewoners zit in de leeftijdscategorie van 0 – 19 jaar (absoluut 506). Dit in tegenstelling tot de groep bewoners boven de 65 jaar; zij maken 25,5% van de bewoners uit (absoluut 941). De wijk is aan een duidelijke vorm van vergrijzing onderhevig. Daarnaast is er een grote groep ouderen gehuisvest in de Nijlânstate en naast gelegen flatwoningen aan de Van Harinxmaplein e.o. .

Overzicht leeftijdsopbouw Nijlân

opbouw	0 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 44	45 - 54	55 - 64	65 e.o.
Absoluut	323	183	372	1.063	393	419	941
Relatief	8.7	5.0	10.1	28.8	10.6	11.3	25.5

Allochtoon – autochtoon.

Een kleine 16% (564) van de Nijlâners is van allochtone afkomst. In vergelijking met andere wijken is dit gemiddeld.

Overzicht verschillende bevolkingsgroepen per januari 2009 Nijlân

Groep	Turks	Marrokaans	Surinaams	Antilliaans	overig	vluchteling	Overige allochtonen	Autochtoon
absoluut	9	23	50	22	24	22	414	3.130
relatief	0.2	0.6	1.3	0.6	0.6	0.6	11.2	84.7

Gezinsverbanden.

Binnen Nijlân wonen relatief weinig mensen binnen een gezinsverband. Dit zijn 521 van de 3.700 bewoners. Verreweg de grootste groep wijkbewoners is alleenstaand (1.913). Dit is meer dan 51% van de wijkbewoners. Dit kan te maken hebben met de volgende zaken:

- in Nijlân een zorgcentrum is gevestigd, Nijlânstate, hier wonen veel alleenstaanden
- veel woningen in de wijk niet geschikt zijn voor gezinshuisvesting. Het gaat hierbij om de vele (kleine) appartementen die de wijk rijk is.

Een overzicht van de situatie per januari 2009 staat hieronder.

Gezinsverband	Gezin	Alleenstaande ouder Met kind(eren)	Alleenstaande
Absoluut	521	220	1.913
Relatief	14.1	6	51.7

5. Sociale paragraaf

1. Korte sociale analyse

In deze paragraaf geven we heel in het kort een aantal sociale kerngegevens van de wijk. Afkomstig uit het Statistisch Jaarboek 2009. Volledige overzichten zijn daar te vinden.

Bewoners

Aantal bewoners (2009): 3694.

Leeftijdsopbouw: 24% is jonger dan 24 jaar (Leeuwarden 32%). 25% is ouder dan 65 jaar (Leeuwarden 15%). De indruk is, dat het aantal studenten in de wijk stijgt.

15,3% is allochtoon (Leeuwarden 18,4 %); geen bijzondere uitschieter van één bevolkingsgroep. 52% van de wijkbewoners is alleenstaand (Leeuwarden 39%).

Wonen

Nijlân is opgezet als een ruime, groene wijk en is dat ook gebleven. Er staan 2348 woningen, 70% daarvan zijn appartementen. 40% van de woningen is corporatiebezit (Leeuwarden 34%). 19% van de bewoners heeft concrete verhuisplannen (Leeuwarden 18%)

Werk en inkomen

7% in de leeftijdsgroep 18-65 jaar heeft een WWB-uitkering (Leeuwarden 6%). Het gemiddelde gestandaardiseerd inkomen per huishouden in de wijk (2008) is € 19.800 (Leeuwarden € 21.000). Het relatief hoge aantal 65+-ers kan dit cijfer negatief beïnvloed hebben. 31% van de huishoudens heeft een netto huishoudinkomen van minder dan € 1250 per maand (Leeuwarden 22%).

Leren, opgroeien en vrije tijd

De sociale contacten met anderen in de wijk liggen op het niveau van het Leeuwarder gemiddeld. 18% van de bewoners neemt deel aan activiteiten van de wijkvereniging (Leeuwarden 13%). 24% is lid van een sportvereniging (Leeuwarden 33%).

Fysieke woonomgeving

Hondenpoep is een grote ergernis, evenals ergernis over rondslingerend afval. De ergernis over het autoverkeer (sluipverkeer, hardrijden) neemt toe. Een derde van de bewoners vindt de wijk achteruit gaan.

Veiligheid

Het gevoel van veiligheid in Nijlân is gunstiger dan Leeuwarden als geheel. De veiligheidsindex in 2009 was 7,62. Dat is iets hoger dan het Leeuwarder cijfer (7,4), en licht stijgend ten opzichte van 2008.

Wijkbewoners ervaren overlast van o.a. (groepen) jongeren.

Voorzieningen

De wijk heeft veel voorzieningen in de sociale infrastructuur: wijkcentrum, ouderenhuisvesting (Nijlânstate), basisschool, kinderopvang, speelgelegenheid, 2 winkelcentra. Naast de wijk ligt een sportconcentratiegebied. Sinds 2010 is er geen openbaar primair onderwijs meer in de wijk. Opvallend in de wijk is het grote aandeel bovenwijkse onderwijsvoorzieningen: Friesland College (ROC), Piter Jelles Ynsicht (VMBO), Johannes Bogermanschool (gereformeerd vrijgemaakt BO) en mogelijk op termijn Gomarus (gereformeerd vrijgemaakt VO).

Het wijkcentrum draait goed, maar het gebouw is hard aan vervanging toe.

Er is mogelijk sprake van de ontwikkeling van een woonservicezone aan Nijlânsdijk 4.

In de wijk ontbreken eerstelijns zorgvoorzieningen (huisarts, apotheek).

Samenvatting

Nijlân is een ruim opgezette wijk, waar de meeste bewoners het prettig wonen vinden; dit is een kracht van de wijk, die gekoesterd moet worden.

Er zijn geen opvallende sociale problemen, maar de verschillen in de wijk zijn wel groot. Op sociaal gebied zal er daarom ingezoomd moeten worden op delen van de wijk; bijvoorbeeld de West Indische buurt.

De wijk kent relatief veel ouderen; daarvoor dient aandacht te zijn. Veel wijkbewoners zouden meer gezinnen in de wijk willen zien; het ontbreken van een openbare basisschool maakt dit streven moeilijk.

Voor het welzijn van de wijkbewoners is het belangrijk, dat de openbare ruimte op orde is en dat men zich prettig voelt op straat.

2. Relatie met gemeentelijk beleid

In de tien aandachtswijken is vanzelfsprekend het normale gemeentelijk beleid van toepassing. In dit wijkactieplan zullen we daar dan ook niet verder op in gaan. We zullen hier vooral beschrijven welke extra aanpak noodzakelijk is vanwege specifieke problemen of ontwikkelingen in de wijk.

Voor de planperiode van het wijkactieplan is het collegeprogramma 2010-2014 van belang. Op sociaal gebied gaat het dan bijvoorbeeld om:

- "van generiek naar specifiek": we maken keuzes, waar we wel en niet inzet plegen,
- het versterken van de rol van burgers en (wijk)organisaties bij het aanpakken van hun leefomgeving (burgerschap),
- een mogelijke heroriëntatie op de gemeentelijke rol bij maatschappelijk vastgoed; efficiënter gebruik van voorzieningen,
- aanpak van overlast, maar ook een beroep doen op de eigen verantwoordelijkheid van burgers,
- verstevigen van werkgelegenheid en bestrijden van werkloosheid,
- een vernieuwende inzet van welzijnswerk (1 huishouden, 1 plan, 1 hulpverlener) uitgaand van de eigen kracht van burgers,
- verdere ontwikkeling van brede scholen,
- alle jongeren dienen een startkwalificatie te halen,
- armoedebeleid is gericht op het activeren van burgers; prioriteit hebben gezinnen met kinderen,
- mensen moeten meedoen (participatie), bij voorkeur via betaald werk; indien dat (nog) niet mogelijk is via vrijwilligerswerk; dat geldt voor autochtonen en allochtonen.

3. Sociale Speerpunten

In Nijlân kiezen we vanuit de sociale analyse voor de volgende sociale speerpunten. In de wijk wordt geen sociaal wijkteam ingezet; de wijk zal bediend worden vanuit het stedelijk team.

3.1 Aandacht voor ouderen

De wijk vergrijsst. Zonder dat we de wijk voor de toekomst hiermee als een gelabelde ouderenwijk willen beschouwen, dient het gegeven van de grote groep ouderen in de wijk tot gerichte acties te leiden.

Korte termijn (2011)

- instellen van een structureel overleg van welzijnswerk, hulpverlening, zorgpartijen, woningbouwcorporaties, ouderenvertegenwoordigers, wijkpanel en gemeente, gericht op het in beeld brengen van de positie van ouderen in de wijk. Leidend tot een programma van aanpak (zorginfrastructuur, voorzieningen, dienstverlening, onderlinge hulpstructuren).
- Onderzoek naar haalbaarheid van een woonservicezone in de wijk
- Snelle, zichtbare acties

Middellange termijn (tot 2015)

- uitvoeren van het programma

3.2 Wijkvoorziening

Het huidige wijkcentrum Nijlân is afgeschreven. De wijk heeft geen direct alternatief, waar wijkactiviteiten uitgevoerd kunnen worden. Er zal dus een andere voorziening gerealiseerd moeten worden, waar de functie voor wijkactiviteiten, informatie en hulp geoptimaliseerd wordt. Vanuit deze centrale voorziening zullen activiteiten elders in de wijk uitgevoerd kunnen worden (netwerkstructuur), opdat ouderen daar dicht bij hun huis aan mee kunnen doen.

Korte termijn (2011)

- onderzoek naar mogelijke locaties
- onderzoek naar andere, nieuwe gebruikers van het toekomstig wijkcentrum
- opstellen van een programma van eisen door alle toekomstige partijen
- opstellen van een financieringsplan voor investering en exploitatie

Middellange termijn (tot 2015)

- realiseren van het nieuwe wijkgebouw als centrale voorziening in een netwerk van activiteitenaanbod in de wijk.

3.2 gerichte interventie

In de wijk als geheel is sociaal niet zoveel aan de hand. Er liggen echter wel kansen en risico's, waar gericht op geïntervenieerd moet kunnen worden.

Korte termijn (2011)

- alert zijn op ontwikkelingen in de wijk (bijvoorbeeld overlast), waarop geïntervenieerd moet worden en snel inzetten van actie (stedelijk team)
- instellen van een structureel overleg van onderwijsinstellingen met wijkpanel, omwonenden en wijkagent, gericht op aanpakken en voorkomen van overlast (rondhangen, drugsgebruik) door leerlingen. Maar ook gericht op de positieve rol die scholen en leerlingen in de wijk kunnen spelen.
- instellen van een structureel overleg van woningbouwcorporatie Elkien, vertegenwoordiging van betrokken bewoners, welzijnsorganisatie en gemeente, gericht op het maken en uitvoeren van een sociaal programma, wat gekoppeld wordt aan de plannen voor de West Indische buurt.
- Snelle, zichtbare acties
-

Middellange termijn (tot 2015)

- flexibel in kunnen spelen op actuele sociale problematiek in huishoudens
- alert zijn op ontwikkelingen in de wijk, waarop geïntervenieerd moet worden en snel inzetten van actie (o.a. jeugdoverlast)
- uitvoeren sociaal programma West Indische buurt

4. fysieke maatregelen t.b.v. sociale ontwikkeling

Een positieve sociale ontwikkeling in de wijk wordt bevorderd door de volgende fysieke maatregelen:

- verbetering, beheer en onderhoud van de openbare ruimte (groen, spelen, afval), waarbij aandacht is voor de wensen en belangen van zowel ouderen als van (ouders van) kinderen.
- Vernieuwen van het wijkcentrum en optimaliseren van zijn functie voor wijkactiviteiten, informatie en hulp.
- Realiseren van een woonservicezone, met daarbij mogelijkheid voor eerstelijns gezondheidszorg

Visie van het wijkpanel

Het wijkpanel Nijlân heeft een aantal speerpunten benoemd, hiermee wil het wijkpanel de komende tijd aan de slag.

- Voorzieningen: het wijkpanel geeft aan dat het huidige wijkcentrum sterk verouderd is, en wil graag ver- of nieuwbouw, en men wil voorzieningen als postkantoor, apotheek en dokterspost in de wijk (vooral ook vanwege een steeds ouder wordende bevolking).
- Wonen en werken: het wijkpanel wil van de wijk weer een gezinswijk maken. Dat houdt o.a. in dat kamerverhuur en de druk van de grote onderwijsinstellingen op de wijk beperkt blijft. Nieuwbouw van basisscholen wil men (wel) stimuleren. De gedachte hierbij is dat de aanwezigheid van een school een aantrekkelijke vestigingsfactor is voor gezinnen (of mensen die dat willen worden).
- Verkeer: het panel heeft een aantal concrete aandachtspunten:
 - De aanpak van de parkeerproblemen
 - Fiets- en voetgangersoversteek naar Aldlân
 - Tegen een verdubbeling van de Julianalaan
 - Verkeerssituatie rond basisschool.
- Groenvoorzieningen en recreatie: het panel heeft een paar specifieke wensen:
 - Doorstroming in de vijvers (groene long)
 - Aanleg waterspeelplaats(groene long)
 - Aanlegsteiger in het Van Harinxmakanaal
 - Hangplek voor ouderen
 - Fietspad naast voetpad langs kanaal (is nieuwe wens)
- Veiligheid: het wijkpanel signaleert een achteruitgang van de West-Indische buurt. Om criminaliteit, achteruitgang en verpaupering te voorkomen, wil het wijkpanel een integrale aanpak door betrokken instanties.

6. Kansen

Iedere partij binnen het wijkprojectteam heeft een eigen analyse gemaakt van de wijk Nijlân. Daarnaast hebben we de wijkbewoners gehoord in een klankbordgroep. Daar zijn onderstaande kansen en bedreigen uit gekomen.

Kansen

- Verbeteren en versterken “groene long” voor wijkbewoners, jong en oud
- Aanbod Nijlânstate verbinden met 55+ wijkbewoners
- Aanpak verkeersoverlast, sluijverkeer, parkeerdruk, snelheid
- Verbeteren zorg aanbod in de wijk bijv. apotheek, 1^e lijns zorg
- Aantrekken gezinnen voor Nijlân

Bedreigingen

- Afval
- Drugsoverlast in de wijk
- Grote onderwijsinstellingen in de wijk
- Vergrijzing
- Veel hoogbouw, te weinig gedifferentieerd woningaanbod
- Gevoel van onveiligheid bewoners, enge plekken, inbraken
- Verouderd wijkgebouw
- Weinig sociale samenhang, betrokkenheid bewoners

Thema's waarop we gaan inzetten

A. Schoon en heel.

Zwerfvuil komt in de wijk het meest voor bij Willem Alexanderplein en de scholen voortgezet onderwijs. Het tuinonderhoud van voornamelijk de huurwoningen laat hier en daar te wensen over. De kwaliteit van de openbare ruimte kan beter om de wijk meer uitstraling te geven.

Acties korte termijn (2011):

Aanpak zwerfafval bij scholen en W.A. plein, met inzet van scholieren en Skrep. Elkien en WoonFriesland zullen strenger handhaven op tuinonderhoud bij huurders.

Acties op middellange termijn (2012 tot 2015):

Het uitvoeringsniveau van het openbare groen wordt verhoogd, extra inzet is gewenst. De gemeente zal kijken naar middelen en oplossingen.

B. Vriendelijk en veilig.

- Drugsoverlast doet zich voor rond het Friesland College en in mindere mate in de huurwoningen van de beide corporaties.
- Ook hebben de bewoners het signaal afgegeven bij Elkien dat ze zich onveilig voelen in de stegen achter de woningen door het ontbreken van goede verlichting.
- Daarnaast zien we een toename van het aantal inbraken in bergingen en garageboxen onder de appartementen complexen.

- de toename van auto's en de daarbij behorende problematiek. Denk hierbij aan te snel rijden in de wijk, sluijverkeer, en extra parkeerdruk door met name studenten.

Acties op korte termijn (2011)

We starten een onderzoek naar de mogelijkheden van aanpak van drugsoverlast in de wijk. Een eerste aanzet voor de aanpak is het inzetten van de buurtcoaches in de wijk. De corporaties zullen hun huurders bewust maken dat melden van drugsoverlast noodzakelijk is voor dossiervorming.

Om het veilige gevoel in de stegen achter de woningen te vergroten zal Elkien investeren in betere verlichting.

In 2010 is WoonFriesland een pilot gestart met het plaatsen van extra inbraakwerende middelen op bergingen onder de appartementen complexen. In 2011 en verder zullen zij dit monitoren en uitrollen over een aantal andere complexen in Nijlân.

Wijkpanel en gemeente gaan in 2011 met elkaar in overleg om de verkeersoverlast aan te pakken. Er wordt overleg gestart over het sluijverkeer en de politie zal betrokken worden om intensiever te handhaven in de 30 km-zone. De parkeeroverlast door studenten zou beperkt kunnen worden door de loopbrug van het Friesland College af te sluiten.

Acties op middellange termijn (vanaf 2012 tot 2015)

De resultaten van het onderzoek na de aanpak van drugsoverlast zal aanknopingspunten geven om in de toekomst in te grijpen. Welke maatregelen dit zullen zijn is op dit moment niet duidelijk.

C. Leefbaarheid en sociale cohesie.

De wijk kent een bevolkingsopbouw met veel senioren. Deze groep zal in de toekomst groter worden. De voorzieningen voor deze groep zijn over het algemeen goed op orde in de wijk Nijlân. Er zijn een aantal zaken waarvan de bewoners aangeven die ze graag willen verbeteren. Zo willen ze graag meer aansluiten bij Nijlânstate, willen ze meer samen doen en een goede plek om samen te komen. De 55+ bewoner van Nijlân geeft aan graag meer eerste lijns zorg in de wijk te willen hebben. Ze missen bijv. apotheek en dokterspost.

Op dit moment is er geen wijkbreed medium zoals een wijkkrant. Dit kan te maken hebben met de digitale tijd waarin we leven en wordt er veel via internet en email uitgewisseld. Maar op deze wijze wordt niet iedere wijkbewoner bereikt, niet iedereen is digitaal vaardig. Daarom zullen we zoeken naar de mogelijkheden en het draagvlak voor het oprichten van een wijkkrant.

Acties op korte termijn (2011)

- Participatie bevorderen voor bewoners Mauritsplein en Van Harinxmaplein
Samen opzetten en uitvoeren van activiteiten
- Verbinden van de senior bewoner van Nijlân aan Nijlânstate.
- Onderzoek doen naar invulling van zorginfra
- Onderzoeken draagkracht wijkkrant, oprichten wijkkrant

Acties op middellange termijn (vanaf 2012 tot 2015)

- Bestendigen gezamenlijke activiteiten, eventueel in samenwerking met Nijlânstate
- Monitoren deelname aan activiteiten

D. Fysiek

Nijlân kent een aantal fysieke "krachten" en ook "zwakheden". Grote kracht van de wijk is de groene long. Hier is ruimte voor jong en oud uit de wijk, maar deze plek kan beter benut worden dan nu het geval is. Ook de aanwezigheid van het Van Harinxmakanaal kunnen we omschrijven als een pluspunt. Hier zijn nog voldoende kansen die we kunnen benutten om tegemoet te komen aan de wensen van wijkbewoners.

Daarnaast biedt het winkelcentrum Willem Alexanderplein een gevarieerd aanbod wat prima aansluit bij de behoefte van de wijkbewoners. Het winkelcentrum aan de Marowijenstraat is verouderd en gedateerde en maakt een magere indruk.

Verkeer.

Verkeer en met name auto's zorgen voor overlast in de wijk. Er wordt te hard gereden in 30 km zones, Nijlân wordt gebruikt als sluiproute om het drukke spitsverkeer te omzeilen en ook de parkeerdruk is hier hoog. Dit laatste heeft te maken met studenten van het Friesland College die hun auto parkeren in de wijk.

Wijkgebouw.

Het wijkgebouw maakt een "suterige" indruk. Het voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd, maar voorziet wel in een behoefte van wijkbewoners namelijk een plek om elkaar te ontmoeten en samen activiteiten te doen.

Woningvoorraad.

De woningvoorraad bestaat deels uit grondgebonden woningen maar grotendeels uit gestapelde bouw, bijv. portiekflats. Deze kleine flats voldoen aan de vraag van goedkope huurwoningen voor 1- of 2 persoonshuishoudens maar de vraag is of dit op termijn zo blijft. Het is dan ook zaak, zeker gezien de vergrijzing en de wens om meer gezinnen naar Nijlân te trekken, om uitgebreid te onderzoeken of dergelijke woningbouw op termijn geschikt blijft voor Nijlân. In ieder geval moet de aanblik en kwaliteit op orde blijven om verloedering tegen te gaan. Daarnaast biedt de West Indische buurt mogelijkheden om samen met bewoners plannen te maken over de toekomst van deze woningen.

Acties op korte termijn. (2011)

- Integraal plan opstellen voor de groene long en hierin het volgende meenemen:
Waterspeelplaats, doorstroom maken naar Harinxmakanaal, zwem/vissteiger,
Fontein, speeltuin, volkstuintuin
- Verbeteren speelvoorzieningen in de wijk/groene long
- Mogelijkheden onderzoeken voor zwemtrap in kanaal en aanleggen fietspad
- Onderzoek verkeersoverlast, te nemen maatregelen
- Mogelijkheden onderzoeken voor alternatief wijkcentrum
- Bewoners betrekken bij planvorming West-Indische buurt
- Regelier onderhoud uitvoeren corporaties

Acties op middellange termijn (vanaf 2012 tot 2015)

- Onderzoek naar transformatie portiekwoningen Nijlân WoonFriesland
- Sportconcentratie complex in Nijlân versterken en upgraden.
- Fysieke invulling van zorg w.o. 1^e lijnszorg in combinatie met apotheek/dokterspost
- Aanpassing van het wegprofiel in de Suriname- en Marijkestraat. Het zijn erg brede straten.
- In de strategische planontwikkeling van de woningvoorraad meenemen het ontwikkelen van starterwoningen in de wijk.
- Aanleg van een pannakooi en zgn. bladerkooien in de wijk.
- Het realiseren van een nieuw wijkgebouw.

Lange termijn richting

Het algemene doel is het verbeteren van de wijk en de samenstelling van de bevolking te differentiëren.

Van de groene omgeving, willen we beter gebruik van dat wat al aanwezig is. Dit betekent een kwaliteitsslag voor de openbare ruimte. Hiervoor hebben we maatregelen opgenomen voor zowel de korte als de middellange termijn. We hebben deze doelen samengesteld uit de visie van het wijkpanel, de uitkomsten van de klankbordgroep, de wijkanalyse van WoonFriesland en de visie van Elkie en de Gemeente Leeuwarden.

Acties vanuit de partijen

Eerder genoemde acties zijn terug te vinden in bijgaande matrix.

Hoofdstuk 10: Valeriuskwartier

1. Inleiding en analyse

Valeriuskwartier is een kleine wijk die ingeklemd ligt tussen de rondweg en de (koop) wijk Westeinde. De wijk bestaat voor een groot deel uit portiekflatwoningen (ruim 500) en een kleiner deel eengezinswoningen, koop en huur) Het gedeelte van de eengezinshuurwoningen is een typische volkswijk te noemen. Het aandeel gezinnen met kinderen en echtparen is kleiner dan gemiddeld. In de wijk wonen verschillende mensen, gezinnen studenten, etc, prettig naast elkaar. In de wijk is sprake van verschillende buurten: de eengezinshuurwoningen, de koopwoningen en de portiekflats. Onderling hebben de bewoners weinig sociale contacten met elkaar. Een klein deel van de bewoners neemt deel aan sociale activiteiten in de wijk. Het gevoel van veiligheid in de wijk is minder goed dan in de rest van Leeuwarden. Waarschijnlijk heeft dit te maken met een paar overlast-plekken in de wijk.

De wijk is groen en heeft redelijk veel voorzieningen in de sociale infrastructuur: wijkcentrum, 2 basisscholen (openbaar en bijzonder; beide geen brede scholen), school voor speciaal onderwijs, kerk, speelveld. Het wijkcentrum draait prima. De scholen zijn overigens overwegend bovenwijks. Er is een klein winkelcentrum en op loopafstand (Westeinde) zijn meer winkels.

Valerius is een wijk met veel jonge bewoners, die daar ook relatief kort wonen; de wijk krijgt daarmee het karakter van een doorgangswijk. De binding in de wijk moet van de oudere bewoners komen. De werkloosheid is niet hoog, maar voor een bepaalde groep wel hardnekkig. Het gemiddelde inkomen in de wijk is erg laag. Het is daarom belangrijk om goed de vinger aan de pols te houden (risico van schulden). Ook is in de wijk sprake van sociale problematiek achter de voordeur.

Wonen

De woningvoorraad in de wijk is nogal eenzijdig, tweederde van de woningen is in bezit van woningcorporatie Elkien. Van de koopwoningen zit 80% in de prijsklasse tot €110.000,= tegenover een Leeuwarder gemiddelde van 37%. Een deel van de mensen verhuist relatief snel weer uit de wijk, na drie jaar. Dit heeft te maken met het grote aantal studenten in de wijk.

In het Valeriuskwartier bezit Elkien 513 portiekflatwoningen en 147 eengezinswoningen. In de flats wonen voornamelijk studenten en starters, in de eengezinswoningen wonen over het algemeen gezinnen en starters. De flats zijn verouderd en hebben een laag energielabel. De gezinswoningen hebben vrij recent niveauverbetering gehad.

Elkien heeft in haar SVB het Valeriuskwartier aangewezen als studiegebied. Omdat de woningvoorraad in de hele wijk verouderd en eenzijdig is wordt een gefaseerd plan voorgesteld voor verbetering van de wijk.

Aangezien de grote hoeveelheid studenten niet voor problemen zorgt in de wijk, lijkt het Valeriuskwartier een prima plek om deze doelgroep te huisvesten.

Voor de inbreidingslocaties in de wijk wordt nog onderzocht wat de ontwikkelmogelijkheden zijn. Mogelijk dat op deze invullocaties een bijdrage geleverd kan worden aan een meer gedifferentieerd woningaanbod

Bevolking

In het Valeriuskwartier wonen 1327 mensen (01-01-09). Van hen is 40% jonger dan 25 jaar (Leeuwarden 32%), 10% ouder dan 65 (Leeuwarden 15%). Het gaat hier om studenten en starters; de indruk is dat het aantal studenten in de wijk stijgt. Verder 13,9% is allochtoon (Leeuwarden 18,4 %); er is geen bijzondere uitschieter van één bevolkingsgroep. 64% van de wijkbewoners is alleenstaand (Leeuwarden 39%).

Werk en inkomen

Het aantal werklozen in de wijk ligt lager dan het Leeuwarder gemiddelde maar. 65% van hen is moeilijk tot zeer moeilijk bemiddelbaar. 9% in de leeftijdsgroep 18-65 jaar heeft een WWB-uitkering (Leeuwarden 6%). Het gemiddelde gestandaardiseerd inkomen per huishouden in de wijk (2006) is €

15.300 (Leeuwarden € 19.200). 41% van de huishoudens heeft een netto huishoudinkomen van minder dan € 1250 per maand (Leeuwarden 22%).

2. Lange termijn richting

Het algemene doel is het verbeteren en behouden van de fysieke en sociale kwaliteit van de wijk Valeriuskwartier. Fysiek betekent dit dat een kwaliteitsslag gemaakt gaat worden in de woningvoorraad en dat de knelpunten in de openbare ruimte aangepakt worden. Sociaal wordt ingezet op het verbreden van het kader in de wijk en gerichte interventies op sociale problemen.

Doelen MOP (lange termijn): Zorgen dat het Valeriuskwartier de komende 10 jaar dichterbij het Leeuwarder gemiddelde komt (of haar betere positie handhaaft) wat betreft:

- * gemiddeld besteedbaar inkomen
- * gemiddelde woonduur
- * verhuisgeneigdheid binnen 2 jaar
- * werkloosheid

Deze doelen willen we bereiken door voor de korte en middellange termijn op fysiek en sociaal terrein een aantal maatregelen uit te werken.

Om de maatregelen die we gaan uitwerken en uitvoeren een richting mee te geven hebben we voor de wijk programmalijnen benoemd. De algemene lijn is: Schoon, heel, veilig en vriendelijk. Hierbinnen passen de initiatieven die effect beogen in de woonomgeving, de uitstraling van de wijk, het veiligheidsgevoel en de manier van omgaan met elkaar.

De tweede lijn is dat het Valeriuskwartier een gevarieerde woonwijk zal blijven, waarbij aandacht is voor de sociale problematiek in de wijk. Er zal dus niet gestuurd worden op een andere samenstelling van de wijk. De groepen die er nu wonen, wonen prettig met elkaar in de buurt: een volkswijk met een relatief grote groep studenten. Wel willen we aandacht voor de sociale problemen van mensen en gezinnen, ook achter de voordeur.

Sociale Speerpunten

In Valerius kiezen we vanuit de sociale analyse voor de volgende sociale speerpunten. In de wijk wordt geen sociaal wijkteam ingezet; de wijk zal vooralsnog bediend worden vanuit het stedelijk team.

Door de samenstelling van de wijk, is er de potentie aanwezig van een stevige eigen bewonersorganisatie, mits daarin een plek gevonden wordt voor de jonge (kort in de wijk wonende) bewoners. Het doel moet zijn om betrokkenheid bij elkaar te stimuleren in de wijk en in de eigen directe woonomgeving. Het wijkcentrum kan daarin de spil zijn.

Er dient veel aandacht te zijn voor de risico's van lage inkomens en hardnekkige werkloosheid. In de toekomst willen we:

- flexibel in kunnen spelen op actuele sociale problematiek in huishoudens
- alert zijn op ontwikkelingen in de wijk, waarop geïntervenieerd moet worden en snel inzetten van actie
- verder ontwikkelen van het Westenkwartier als een wijkcentrum voor activiteiten, informatie en hulp

3. Middellange en korte termijn

In het meerjaren Ontwikkelingsprogramma van de gemeente zijn de doelen voor de korte termijn als volgt omschreven:

Zorgen dat het Valeriuskwartier de komende 5 jaar dichterbij het Leeuwarder gemiddelde komt (of haar voorsprong handhaaft) wat betreft:

- * oordeel over de wijk
- * veiligheidsprestatie –index
- * rapportcijfer omgang buurt

In het wijkprojectteam is een analyse gemaakt van de beschikbare informatie over de wijk en is de beleving/ervaring van bewoners meegenomen. Dit heeft geleid tot een overzicht van de kansen en bedreigingen voor de wijk. De overzicht is vervolgens voorgelegd aan een klankbordgroep van bewoners en instanties uit de wijk. In het overzicht staan de kansen en bedreigingen die de hoogste prioriteit gekregen hebben.

Kansen

- werkwijze sociaal wijkteam, i.v.m. problematiek achter de voordeur
- handhaving afvaloverlast
- goed functionerend buurthuis
- buurtconciërge
- woningbouw op inbreidingslocaties

Bedreigingen

- sociale problematiek, multiprobleem gezinnen
- verouderde en eenzijdige woningvoorraad
- achteruitgang leefbaarheid i.v.m. studenten
- afval
- geringe betrokkenheid particuliere huiseigenaren
- verkeer/parkeerproblemen rond de scholen
- uitstraling woonomgeving rond de flats

Acties van Elkien

Elkien heeft in haar SVB het Valeriuskwartier aangewezen als studiegebied. Omdat de woningvoorraad in de hele wijk verouderd en eenzijdig is wordt een gefaseerd plan voorgesteld voor verbetering van de wijk. Vanaf 2013 gaat Elkien in gesprek met de bewoners van haar woningen en het bewonersplatform in gesprek. Het doel is dan om te verkennen wat de toekomstmogelijkheden zijn van de woningen. Eventuele maatregelen worden vanaf medio 2016 in gang gezet.

Aangezien de grote hoeveelheid studenten niet voor problemen zorgt in de wijk, lijkt het Valeriuskwartier een prima plek om deze doelgroep te huisvesten.

Acties gemeente

De gemeente gaat in 2014 beginnen met de verbetering en herprofilering van de Valeriusstraat. De grootschalige rioolvervangning in het Valerius kwartier heeft in de periode 2000 – 2002 plaatsgevonden, voor de komende ISV periode zijn geen reserveringen meer gedaan

Aandachtspunten vanuit het bewonersplatform

- Wijkpanel wil de oevers aan de overzijde van de Euterpestraat opfleuren (letterlijk)
- Woonservicezone-ontwikkeling. Valeriuskwartier 'hoort' bij Westeinde. De ontwikkeling concentreert zich ook vooral aldaar. In Valeriuskwartier voelt men deze ontwikkeling nog niet als dat het hen ook aangaat.
- Vanuit de wijk wordt aangegeven dat er behoefte bestaat aan voor senioren geschikte huisvesting.

4. Thema's waar we op gaan inzetten

Schoon en heel

In het Valeriuskwartier stellen we voor de korte en middellange termijn een pakket aan maatregelen voor om de ervaren problemen en overlast in de woonomgeving op te lossen. De maatregelen zijn omschreven in de matrix die als bijlage bij dit wijkactieplan gevoegd is.

Het belangrijkste punt is het verbeteren van de uitstraling van de wijk, met name bij de portiekflats. Er is sprake van fietsenoverlast bij de portiekflats aan de Telemannstraat en de flats van Elkien. De fietsen zorgen voor een rommelige uitstraling aan de randen en entree van de wijk. Ook bij de portiekflats is sprake van afvalproblemen bij de containers. Bij de flats aan de Valeriusstraat zorgen de struiken en entrees van de flats ook voor een rommelige aanblik. Een deel van de flats en de garages is in bezit van particulieren. Dit maakt het lastig om het gesprek aan te gaan over het verbeteren van de leefbaarheid. Het bewonersplatform heeft dit echter wel als prioriteit genoemd.

Veilig en vriendelijk

De wijk scoort relatief laag op de cijfers over omgang met de buurt en oordeel over de buurt. Ook de veiligheidscijfers zijn lager dan gemiddeld. Voor een deel is hier in de sociale paragraaf actie opgezet. De speciale aandacht voor de Multi-probleem gezinnen vormt hier een belangrijk onderdeel van omdat dranken drugs gerelateerde zaken voor nogal wat problemen zorgen op het gebied van veiligheid.

De verkeersveiligheid is de komende jaren een aandachtspunt, met name het beter organiseren van het verkeer voor halen en brengen rond de scholen. Voor de enge plek bij de Corellistraat/Telemannstraat willen we een herinrichtingsplan maken.

Een positieve sociale ontwikkeling in de wijk wordt verder bevorderd door de volgende fysieke maatregelen:

- verbetering, beheer en onderhoud van de openbare ruimte (groen, spelen, straten, afval)
- optimaliseren van fysieke voorziening voor wijkactiviteiten, informatie en hulp.

Sociale paragraaf

We zien voor de korte termijn de volgende acties:

- verbreding en versterking van het wijkpanel
- oprichten en begeleiden van een bewonersgroep in het noordelijk deel van de wijk, gericht op het dragen van eigen verantwoordelijkheid
- verder betrekken van de scholen in de wijk bij de wijkontwikkelingen (structureel platform van scholen met welzijnswerk, wijkagent en Elkien)

Voor de korte termijn zien we de volgende acties:

- extra actie door Werkplein richting langdurig werklozen
- extra actie op het bewust van de risico's van schulden en het oplossen daarvan
- bekijken of er een buurtservicepunt ingericht kan worden; informatie en ondersteuning van bewoners bij contact met instanties
- bekijken, of er toch een sociaal wijkteam in Valerius ingezet moet worden; tot die tijd in ieder geval een Netwerk vormen van bewonersplatform, welzijnswerk, Elkien en gemeente
- speciale aandacht voor de kwetsbare bewoners in de particuliere woningen en voor multiprobleem gezinnen in de laagbouw

Oldegalileën

Hoofddoelen (gerelateerd aan rijksdoelstellingen ISV):

- 1 = bevordering van de kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: woonduur, verhuiscapaciteit)
- 2 = bevordering van de fysieke kwaliteit van de leefomgeving (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: oordeel over de wijk, veiligheidsindex)
- 3 = bevordering van de sociale stijging bewoners en sociale versterking wijk (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden, percentage werkzoekenden, rapportcijfer omgang buurtbewoners)

Onderzoek, voorbereiding en volgen van ontwikkelingen	Uitvoering op korte termijn	Uitvoering of voortzetting op (middel)lange termijn redelijk zeker	Uitvoering of voortzetting op (middel)lange termijn afhankelijk van onderzoek of eerdere ervaringen
---	-----------------------------	--	---

Thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011- 2012	2012-2014	actiehouders	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget	
Schoon en heel	afval	2, 3	Eventuele maatregelen, aanvullend op regulier beleid		Gemeente, corporaties	n.t.b.	Gemeente, corporaties	
	buurtbeheer	2, 3	erfafscheidingen plein Giekerk, Oenkerk, Eestraat		WF	5-20	WF	
			organiseren tuindagen		WF iom sociaal wijkteam	< 5	WF	
			bewoners aanschrijven op tuinonderhoud		allen	< 5	corporaties	
			aanpak tuinen Gerbrandyweg + hekjes aanbrengen		WF	5-20	WF	
			mogelijk plaatsen ondergrondse containers bloemenbuurt		Elkien	5-20	Elkien/gemeente	
		hondenpoep	2, 3		vervangen hondenpoepbakken	gemeente	< 5	gemeente/ISV
		speeltuin Papaverstraat	2, 3	opknappen groen/herinrichten		gemeente	5-20	gemeente
		aanpak bomen	2, 3	snoeien of verwijderen grote bomen Werkmanslust/		WF	< 5	WF

Thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011- 2012	2012-2014	actiehouders)	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
			Oldegalileën				
	Particulier bezit	1, 2	Samenwerking verbetering particulier bezit	Samenwerking verbetering particulier bezit	Gemeente; eigenaren; corporaties	n.t.b.	Gemeente, corporaties, ISV
			Ondersteuning VVE's	Ondersteuning VVE's	Corporaties, gemeente	< 5	ISV, corporaties
			Aanpak individuele panden	Aanpak individuele panden	gemeente	n.t.b.	Gemeente, ISV
Veilig en vriendelijk	Braakliggend terrein	2, 3	aanbrengen afscheiding braakliggende gronden (hier bijv. de scholen bij betrekken om de borden te versieren)		Gemeente	< 5	ISV
			of de grond saneren en herinrichten (basis)		Gemeente	n.t.b.	Vervuiler voor saneren+ ISV voor herinrichten
			afspraken hoe om te gaan met braakliggende gronden		gemeente iom Elkien, WF	pm	ISV, gemeente
	openbaar groen	2, 3	naar een hoger niveau brengen, is slecht onderhouden		gemeente	20-50	gemeente
	hagen	2, 3	hekjes vervangen door hagen (bij bezit Elkien in Bloemenbuurt waar woningverbetering is uitgevoerd)		Elkien	5-20	Elkien
	opknappen onderdoorgangen	2, 3	scherpe punten verwijderen, lichtpunten controleren, lichter maken en graffiti kunstenaars schildering aan laten brengen		WF	< 5	WF/ISV
	aanpak overlast	2, 3	communiceren dat melden belangrijk is ivm dossiervorming		allen	< 5	Allen
	verkeer	2, 3	snelheidsmetingen en controles Oldegalileen, Groningerstraatweg, Goudenregenstraat	Indien nodig en mogelijk: snelheidsremmende maatregelen	gemeente	< 5	gemeente/politie
	Veiligheid	2, 3	Hekje plaatsen bij uitgang steeg Mariahofje naar Oldegalileen ivm brommers/fietsers		gemeente	< 5	Gemeente/ISV

Thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011- 2012	2012-2014	actiehouders)	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
			Plaatsen spiegel hoek Hoekstersingel/ Oldegalileën		gemeente	< 5	Gemeente/ISV
	Verbetering	2, 3	Plaatsen voetbalkooi en verdere aanpak veld (extra) vanuit Wijkidee		gemeente	20-50	gemeente/ISV
	Wijkbeheer	2, 3	Stimuleren meer eigen wijkbeheer door bewoners		Gemeente, corporaties, wijkpanel	< 5	ISV, gemeente
	Buurtconciërges	2, 3	Een systeem van de inzet van 3 buurtconciërges voor 6 wijken	Een systeem van de inzet van 3 buurtconciërges voor 6 wijken	Gemeente, corporaties	n.t.b.	ISV, gemeente, corporaties
Sociaal	samenlevingsopbouw	2, 3	verbreden en versterken wijkpanel	ondersteuning wijkpanel	Sociaal wijkteam + wijkpanel	5-20	gemeente
			start Werken aan Wijken gebied Oenkerk-, Eestraat e.o. (evt acties hieruit nog niet meegenomen, ideeën moeten uit bewoners komen)	Mogelijke doorloop Werken aan Wijken	Woon Friesland ism Sociaal wijkteam	5-20	WF
			ondersteunen bewonersgroepen; waar gewenst ondersteuning bij oprichting ervan	extra aandacht voor bewonersparticipatie bij ontwikkeling Dokkumer Ee zone	Sociaal wijkteam	5-20	gemeente
			onderzoek naar levensvatbaarheid buurthuis Oldegalileën	uitvoeren consequenties van onderzoek (opknappen buurthuis, dan wel zoeken naar andere bestemming voor buurthuis en andere locaties voor activiteiten)	Sociaal wijkteam, bewoners/ wijkpanel, Woon-Friesland, Elkien, St.Jozef, Zienn	< 5 + n.t.b.	ISV, gemeente
			wijkkrant uitbrengen	wijkkrant uitbrengen	wijkpanel, ondersteund door Sociaal wijkteam	< 5	ISV (+budget wijkpanel?)
	gerichte interventie op specifieke	2, 3	quickscan van sociale onderwerpen waar interventie gewenst is		Sociaal wijkteam	pm	gemeente

Thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011- 2012	2012-2014	actiehouders)	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
	problemen						
			opstellen plan van aanpak		Sociaal wijkteam in overleg met Wijkpanel en corporaties	pm	gemeente
			uitvoeren plan van aanpak, maar flexibel in kunnen spelen op actuele ontwikkelingen	uitvoeren plan van aanpak, maar flexibel in kunnen spelen op actuele ontwikkelingen	Sociaal wijkteam + waar nodig corporaties en andere partijen	Pm	gemeente,
	versterken van rol St.Jozef richting ouderen in de wijk	3	in kaart brengen zorgmogelijkheden ouderen; bekend maken van activiteiten van Sint Jozef		St. Jozef + sociaal wijkteam	< 5	Palet + gemeente
			opstellen plan van aanpak rol St.Jozef	uitvoeren plan van aanpak	St. Jozef + sociaal wijkteam	pm	Palet + gemeente
	Wijkzorg	3	Pilots voor brengen van zorg naar bewoners		Gemeente, zorgaanbieders	5-20	Gemeente (WMO)
	kunst	2, 3	community art (mogelijkheden voor kunstwerk of kunstproject)		Gemeente; bewoners; kunstenaar	32 (max. budget)	Gemeente budget kunst
	buurtservicepunt	2, 3	inrichten buurtservicepunt in de wijk		diverse partners, sociaal wijkteam	< 5	ISV, gemeente
Fysiek	woningverbetering	1	Anemoonstraat 2b,4,6 en 1,3 en 5, Azaleastraat 14 t/m 78 en 53 t/m 61, Dahliastraat 1 t/m 11 en Jasmijnstraat 2 t/m 14 (dakkapel aanbrengen, isoleren, vervangen keukens, sanitair)		Elkien	> 100	Elkien
	Regulier onderhoud	1	Schilderen woningen Bloemenbuurt uit woningverbeteringstraject fase 1 (dahliastraat 2 t/m 14, Resedastraat, Anemoonstraat (7 t/m 19 en 8 t/m 20), Jasmijnstrat 2 t/m 14 en Azaleastraat 23	Schilderen woningen uit fase 2 : Anemoonstraat 2b,4,6 en 1,3 en 5, Azaleastraat 14 t/m 78 en 53 t/m 61, Dahliastraat 1 t/m 11 en Jasmijnstraat 2	Elkien	> 100	Elkien

Thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011- 2012	2012-2014	actiehouders	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
			t/m 51)	t/m 14			
				gevels reinigen Denkerk-, Eestraat	WF	5-20	WF
			verbetering energielabel woningen (Gerbrandyweg)	verbetering energielabels woningen (Gerbrandyweg)	WF	50-100	WF
			matglas aanbrengen voordeuren/bergingsdeuren (nmb)	matglas aanbrengen voordeuren/bergingsdeuren (nmb)	WF	< 5	WF
				schilderen in nieuwe kleuren (o.a. Giekerkstraat, Eestraat, Noordendorpstr)	WF	20-50	WF
			gevelmetselwerk herstellen/repareren Hoekstersingel	panelen brievenbussen Hoekstersingel vervangen of schilderen icm buitenschilderwerk	WF	20-50	WF
			binnen schilderwerk/postkasten vervangen Gerbrandyweg		WF	20-50	WF
			dakbedekking reinigen Noordendorpstraat 45 t/m 57		WF	20-50	WF
	renovatie/Nieuwbo uw	1, 2		Aanpak De Terp (studiegebied)	WF	n.t.b.	WF
				ontwikkeling Mariahofje (studiegebied)	Elkien	n.t.b.	Elkien
				Dokkumer Ee (ontwikkelgebied)	Gemeente + partners	n.t.b.	
	Brede school	2, 3	Onderzoek naar mogelijke ontwikkeling nieuwe brede school oud oost	Indien relevant: uitvoering	Gemeente; Proloog; corporatie?	n.t.b.	Gemeente + ISV?
	verbouw	1, 2	verbouw tbv sociaal pensioen Zienn in Lindebuurt		Elkien	> 100	Elkien

Thema	onderwerp	Effect op hoofdoel	2011- 2012	2012-2014	actiehouder(s)	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
	Energiebesparing	1, 3	Stimuleren bewonersinitiatieven energiebesparing		gemeente	n.t.b.	ISV, gemeente
			Uitdragen corporatieve energiebesparing		corporatie	20-50	ISV, corporaties, gemeente
			Uitdragen particuliere energiebesparing		gemeente	20-50	ISV, gemeente

Valeriuskwartier

Hoofdoelen (gerelateerd aan rijksdoelstellingen ISV):

- 1 = bevordering van de kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: woonduur, verhuigeneidheid)
 2 = bevordering van de fysieke kwaliteit van de leefomgeving (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: oordeel over de wijk, veiligheidsindex)
 3 = bevordering van de sociale stijging bewoners en sociale versterking wijk (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden, percentage werkzoekenden, rapportcijfer omgang buurtbewoners)

Onderzoek, voorbereiding en volgen van ontwikkelingen	Uitvoering op korte termijn	Uitvoering of voortzetting op (middel)lange termijn redelijk zeker	Uitvoering of voortzetting op (middel)lange termijn afhankelijk van onderzoek of eerdere ervaringen
---	-----------------------------	--	---

Thema	Onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	Actiehouder(s)	Kostenindicatie x € 1.000	Vanuit welk budget
Schoon en Heel	Afval	2,3	Eventuele aanvullende maatregelen op regulier beleid		Gemeente, corporaties	n.t.b.	Gemeente, corporaties
	Uitstraling flats Valeriusstraat	2,3	Andere inrichting voortuinen en aanpak gevels		Elkien	50-100	ISV, Elkien
	Slakken	2	Slakkenactie door Elkien		Elkien en bewonersplatform	5-20	Elkien
Veilig en Vriendelijk	Particulier bezit	1, 2	Samenwerking verbetering particulier bezit	Samenwerking verbetering particulier bezit	Gemeente; eigenaars	n.t.b.	Gemeente, ISV
			Ondersteuning VVE's	Ondersteuning VVE's	Corporaties	< 5	ISV, corporaties
	garageboxen	1,2	Contact met eigenaren garageboxen en opstellen verbeterplan		Gemeente, bewonersplatform	< 5	ISV, gemeente
Veilig en Vriendelijk	Studentenbewoning	1, 2, 3	Fietsenoverlast: onderzoek naar collectieve fietsenstalling in openbare ruimte	Eventueel realiseren	Gemeente, Elkien, particuliere verhuurders	20-50	ISV, gemeente
				Woongedrag: Aanscherpen beheer	Gemeente, Elkien, particuliere verhuurders	Pm	Elkien
				Onderzoek naar clustering studenten in de wijk (woonmilieu)	Gemeente, Elkien, particuliere verhuurders	5-20	ISV, Elkien, gemeente

Thema	Onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	Actiehouder(s)	Kostenindicatie x € 1.000	Vanuit welk budget
			Vergroten betrokkenheid studenten bij de wijk		Kerk, bewonersplatform, elkien	5-20	ISV, Elkien, Gemeente
	Parkeerproblemen rond de scholen	2	Organiseren wijkschouw met de gemeente	Eventueel oplossingen realiseren	Bewonersplatform, gemeente, wijkagent, scholen	20-50	ISV, gemeente
	Ontsluiting van de wijk voor fietsers en voetgangers	2	Organiseren wijkschouw met de gemeente	Eventueel oplossingen realiseren	Bewonersplatform, gemeente, wijkagent	20-50	ISV, gemeente
	Enge plek Corellistraat/Telemannstraat	2	Herinrichtingsplannetje maken en uitvoeren evt samen met de scholen		Bewonersplatform, gemeente	5-20	ISV, gemeente
	Inrichting Wagnerstraat	2	Plan maken samen met ondernemers voor herinrichting groen, parkeren en fietsenstalling		Ondernemers, bewonersplatform, gemeente	5-20	ISV, gemeente, ondernemers
	Herinrichten groengebied rond voormalig spoorlijntje	2, 3	Samen met bewoners van beide wijken een plan ontwikkelen		Gemeente, buurtverenigingen Valerius en westeinde en Prorail	20-50	ISV, gemeente, Prorail (?)
	Wijkbeheer	2, 3	Stimuleren meer eigen wijkbeheer door bewoners		Gemeente, corporaties, wijkpanel	< 5	ISV, gemeente, corporaties
	Buurtconciërges	2, 3	Een systeem van de inzet van 3 buurtconciërges voor 6 wijken	Een systeem van de inzet van 3 buurtconciërges voor 6 wijken	Gemeente, corporaties	n.t.b.	ISV, gemeente, corporaties
Sociaal	Informatievoorziening, schuldenproblematiek en netwerk instanties	3	Oprichten Buurtservicepunt in het wijkcentrum , vragen over wonen, zorg, welzijn, veiligheid, leefbaarheid, werk en inkomen		Elkien, bewonersplatform, gemeente, welzijnswerk (stedelijk team)	< 5	Gemeente, ISV
	Inzet sociaal wijkteam	3		Beoordelen of Valerius onderdeel moet worden van sociaal wijkteam Noord	Sociaal wijkteam	Pm	gemeente
	Opvoedingsproblemen bij jonge kinderen	3	overleg intensiveren tussen scholen-corporatie-wijkagent, welzijnswerk	doorlopend	Thomasschool, Albertine Agnesschool, De Wester, Elkien, wijkagent welzijnswerk, CJG	Pm	gemeente
	sport	3		Aanbod sportactiviteiten voor jeugd	Welzijnswerk, stichting leergeld	Pm	Gemeente

Thema	Onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	Actiehouder(s)	Kostenindicatie x € 1.000	Vanuit welk budget
	Kwetsbare bewoners in particuliere woningen	2, 3	Contact zoeken via huiseigenaren, vervolgens inzet welzijnswerk		Bewonersplatform, welzijnswerk,	< 5	Gemeente
	Multiprobleem-huishoudens (financieel, drank-drugs, criminaliteit)	2, 3		Opstarten Netwerk	Welzijnswerk, Elkien, bewonersplatform, welzijnswerk (stedelijk team)	< 5	gemeente
	Betrokkenheid wijkbewoners bij elkaar	2, 3	Behoud/vergroten aanbod activiteiten in wijkcentrum		Wijkcentrum, bewonersplatform, welzijnswerk, scholen	5-20	gemeente
	Enquête ouderen in de wijk	2, 3	Op basis van enquête samen met bewonersplatform voorstellen ontwikkelen		Bewonersplatform, welzijnswerk	< 5	ISV, gemeente
	wijkzorg	3	Pilots voor brengen van zorg naar bewoners	Pilots voor brengen van zorg naar bewoners	Gemeente, zorgaanbieders	5-20	Gemeente (WMO)
Fysiek	Onderzoeken mogelijkheden voor huisvesting voor ouderen in de wijk	1	Flat aan de Euterpestraat geschikt maken?	Eventueel uitvoeren	Elkien, gemeente	5-20 + n.t.b.	ISV, Elkien
	Woningvoorraad: Aanbod beter afstemmen op de toekomstige vraag	1		Inventarisatie en planvorming ter verbetering van de woningvoorraad in de wijk	Elkien, gemeente	5-20	ISV, Elkien
	Energiebesparing	1	Stimuleren bewonersinitiatieven energiebesparing		Gemeente, Elkien	n.t.b.	ISV, Elkien

Schepenbuurt

Hoofddoelen (gerelateerd aan rijksdoelstellingen ISV):

1 = bevordering van de kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: woonduur, verhuiscapaciteit)

2 = bevordering van de fysieke kwaliteit van de leefomgeving (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: oordeel over de wijk, veiligheidsindex)

3 = bevordering van de sociale stijging bewoners en sociale versterking wijk (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden, percentage werkzoekenden, rapportcijfer omgang buurtbewoners)

Onderzoek, voorbereiding en volgen van ontwikkelingen	Uitvoering op korte termijn	Uitvoering of voortzetting op (middel)lange termijn redelijk zeker	Uitvoering of voortzetting op (middel)lange termijn afhankelijk van onderzoek of eerdere ervaringen
---	-----------------------------	--	---

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011- 2012	2012-2014	actiehouders	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
Schoon en Heel	Particulier bezit	1, 2	Ondersteuning VVE's	Ondersteuning VVE's	Corporaties	< 5	ISV, corporaties, gemeente
	Afval	2, 3	Eventuele aanvullende maatregelen op regulier beleid (o.a. aanpak dumpen afval bij containers)		Gemeente, corporaties	ntb	Gemeente, corporaties
	Onderhoud beheer	2, 3	Met wijkteam regelmatig om tafel, eens per jaar wijkshow houden tijdens fysiek beheer overleg		Bewoners	< 5	ISV, gemeente
	Braakliggend terrein	2, 3	Tijdelijk inrichten braakliggend terrein Greunshiem		Palet, gemeente, bewoners	5-20	Palet, ISV, gemeente
Veilig en Vriendelijk	Wijkbeheer	2, 3	Stimuleren meer eigen wijkbeheer door bewoners		Gemeente, corporaties, wijkpanel	< 5	ISV, gemeente, corporaties
	Buurtconciërges	2, 3	Een systeem van de inzet van 3 buurtconciërges voor 6 wijken	Een systeem van de inzet van 3 buurtconciërges voor 6 wijken	Gemeente, corporaties	n.t.b.	ISV, gemeente, corporaties
Sociaal	procesbegeleider	1, 2, 3	Gezien bijzondere aanpak in Schepenbuurt is aparte fysiek-sociale procesbegeleider in 2011 en 2012 gewenst		Gemeente/corporaties	20-50	n.t.b.

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011- 2012	2012-2014	actiehouder(s)	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
	Betere toekomst voor de jeugd	3	Naschoolse opvang/kinderactiviteiten		Procesbegeleider	5-20	gemeente
			Jeugdactiviteiten voor 12 jaar en ouder		Procesbegeleider	5-20	gemeente
	Project Wijkidee	2, 3	Uitvoeren bewonersideeën, vooral op sociaal vlak			55	Project Wijkidee
	Kansen op werk creëren	3	Sollicitatiecursussen/ re-integratie/ Nederlandsentaal, Samenwerkingsverband Noord Nederland		Procesbegeleider/ sociaal wijkteam	pm	Gemeente
			Albert Hein, All Above Security (beveiligingsmedewerker)		Sociaal wijkteam	geen	Nvt
			Friesland Campina heeft werk voor lager opgeleide uitbesteed aan andere organisaties; onderzoek mogelijkheden bewoners Schepenbuurt		Friesland Campina	geen	Nvt
			Opzetten Eigen bedrijfje		corporaties, sociaal wijkteam	< 5	Gemeente /Elkien
	Verbeteren individuele leefsituatie van bewoners	3	Inzet Sociaal wijkteam, buurtverpleegkundige, α Hulp		Sociaal wijkteam, Greunshiem, Corporaties	pm	Sociaal wijkteam, Greunshiem, Corporaties
	Ontmoeting en activiteiten	3	Skiphus voor iedereen (jeugd/kinderruimte maken), multifunctioneel. Meerwaarde inzichtelijk maken!		Bewoners	< 5	ISV, gemeente
			Greunshiem en Skiphus als centrale ontmoetingsplek		Greunshiem	5-20	ISV, gemeente
	wijkzorg	3	Pilots voor brengen van zorg naar bewoners	Pilots voor brengen van zorg naar bewoners	Gemeente, zorgaanbieders	5-20	Gemeente (WMO)
	Studentenbewoning	2, 3	Betrekken studenten bij de wijk		Wijkpanel, corporaties	< 5	Gemeente, corporaties

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011- 2012	2012-2014	actiehouders)	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
Fysiek	Speeltuin: ontmoetingsplek/spelen in de buurt	2, 3	Met actieve kindergroep tpv de afgekeurde speeltuin nieuwe speeltuin ontwerpen. Dit traject ook benutten om in contact te komen met de ouders en vandaar uit een breder kader in de buurt te organiseren.		Gemeente/Corporatie	< 5	ISV, gemeente, corporatie
			Realisatie speeltuin en opleverfeest		Gemeente/Corporatie	5-20	ISV, gemeente, corporatie
				Beheer/onderhoud (risico hangplek voor jeugd). Incl. jaarlijkse keuring.	Bewoners en gemeente	pm	Gemeente
	Verbindingen leggen: fysiek tussen voorzieningen maar belangrijker nog sociaalcohesie opgang brengen tussen jong en oud, allochtoon en student etc.	2, 3		Een veilige (lees ook verkeersremmende maatregel) herkenbare route voor kinderen en ouderen door de wijk via speeltuin, Greunshiem naar ontmoetingsplek Potmarge	Gemeente, Greunshiem en corporaties	20-50	ISV, gemeente
	Benutten meerwaarde van de Potmarge in de wijk	2, 3	Ontmoetingsplek aan de Potmarge		Gemeente	20-50	ISV, gemeente
	Openbare ruimte naar een hoogwaardiger niveau brengen	2, 3	Kracht van de Schepenbuurt is de kleine schaal ervan. Daarom in 2011 met kader uit de wijk om tafel een totaal plan maken voor de wijk. In dit plan ook meenemen toekomst van 9 55 pluswoningen van Elkien. Andere aandachtspunten ruimte direct grenzend aan fietstunneltje en betere verlichting.	Uitvoeren van het plan	Gemeente, corporaties	> 100	ISV, gemeente, corporaties
	Woningverbetering 42 eengezinswoningen Elkien	1, 2	Vervanging sanitair en keuken, vergroting badkamer en keuken en sprong in energie label van D naar B		Elkien	> 100	Elkien
	Buiten en openbare ruimte portiekflats	1, 2	Meer smoel geven aan de entrees en buitenruimte van de portiekflats van Elkien		Elkien	20-50	ISV, Elkien

thema	onderwerp	Effect op hoofdoel	2011- 2012	2012-2014	actiehouder(s)	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
	Elkien						
	Fietstrommels	1, 2	Onderzoek marktvraag Fietstrommels t.p.v. de portiekflats van WF	Uitwerking uitkomsten onderzoek	WoonFriesland	5-20	WoonFriesland
	Periodiek onderhoud	1, 2	Schilderen van portieken aan de binnenzijde.		WoonFriesland	20-50	WoonFriesland
	Inbraakwerende maatregelen	1, 2	Onderzoek inbraakgevoeligheid bergingen	Uitrol van maatregelen	WF	5-20	WoonFriesland
	Energiebesparing	1, 3	Stimuleren bewonersinitiatieven energiebesparing		Gemeente, corporaties	n.t.b.	ISV, gemeente, corporaties

Vlietzône

Hoofddoelen (gerelateerd aan rijksdoelstellingen ISV):

- 1 = bevordering van de kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: woonduur, verhuisgeneigdheid)
- 2 = bevordering van de fysieke kwaliteit van de leefomgeving (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: oordeel over de wijk, veiligheidsindex)
- 3 = bevordering van de sociale stijging bewoners en sociale versterking wijk (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden, percentage werkzoekenden, rapportcijfer omgang buurtbewoners)

Onderzoek, voorbereiding en volgen van ontwikkelingen	Uitvoering op korte termijn	Uitvoering of voortzetting op (middel)lange termijn redelijk zeker	Uitvoering of voortzetting op (middel)lange termijn afhankelijk van onderzoek of eerdere ervaringen
---	-----------------------------	--	---

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouders	Kostenindicatie X € 1.000	vanuit welk budget
Schoon en Heel	Verrommelde openbare ruimte	2, 3	Molenpad: versmalde deel vlakbij Oostergrachtswal - verlichting verbeteren, markering doodlopende straat, verbeteren beheerbaarheid, ook andere uiteinde afsluiten?		Gemeente, bewoners	5-20	ISV, gemeente
			Welgelegen - Saskiastraat: tussen Emmakade en 1e Rembrandtdwarsstraat - herstructureren groenclusters, aanpak wildgroei paaltjes, verkeersremmende maatregelen, verbeteren beheerbaarheid		Gemeente, bewoners	5-20	ISV, gemeente
			Welgelegen - Straat van Welgelegen: tussen Vredeman de Vriesstraat en Willem Loréstraat - aanpak/reducen slecht beheerbare overhoeken, reduceren aantal paaltjes, verbeteren beheerbaarheid scheiding tuinen achterzijde PF-straat en openbare ruimte, verbeteren groenstroken. Optie: verkeerscirculatie invoeren?		Gemeente, bewoners	5-20	ISV, gemeente

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouders	Kostenindicatie X € 1.000	vanuit welk budget
			Indische buurt - Cambuurstraat: gedeelte naast Chinees - verbeteren verlichting		Gemeente, bewoners	5-20	ISV, gemeente
			Zeeheldenbuurt - hoek Jacob Binckesstraat/M.H. Trompstraat - herstructurering om gebruik als dumpplek voor grof afval tegen te gaan. NB: Elkien gaat in 2013 in deze hoek ingrijpend aan de slag!		Gemeente, Elkien, bewoners	5-20	ISV, gemeente
			Welgelegen - Bennerpark - herinrichting speeltuin, invoeren natuurlijk spelen, vooral gericht op kinderen		Gemeente, bewoners	20-50	ISV, gemeente
			Welgelegen - pleintje en groenstrook aan Oeverdwardsstraat - herinrichten tot plek voor iets oudere kinderen		Gemeente, bewoners	5-20	ISV, gemeente
				Optie - Welgelegen - Bennerpark: opstelplek containers voor ingang speeltuin verbeteren	Gemeente, bewoners	5-20	ISV, gemeente
				Optie - Indische buurt - Insulindestraat: verbeteren schoonhouden van de straat	Gemeente, bewoners	< 5	ISV, gemeente
				Optie - Indische buurt - hoek Balistraat en Lombokstraat: aanpakken structurele (illegale) stortplek grof afval	Gemeente, Elkien, bewoners	< 5	ISV, gemeente
				Optie - Zeeheldenbuurt - strookje naast De Drift: opschonen particulier terreintje naast openbare weg	Gemeente, bewoners	< 5	ISV, gemeente

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouder(s)	Kostenindicatie X € 1.000	vanuit welk budget
				Optie - Molenpad - P. de Swartstraat, P. van der Kooijstraat en Jacob van Aakenstraat: verbeteren straatbeeld en beheerbaarheid door aanpakken "uitstulpingen", openbaar groen en palen/verlichting	Gemeente, bewoners	n.t.b.	ISV, gemeente
				Optie - overige: los van bovenstaande locaties zijn er meer "pijnpunten" in de wijk. Komende jaren wordt op basis van urgentie en beschikbare middelen gekozen welke locaties precies aangepakt worden.		n.t.b.	ISV, gemeente
	Particulier bezit	1, 2	Samenwerking verbetering particulier bezit	Samenwerking verbetering particulier bezit	Gemeente; eigenaars	n.t.b.	Gemeente, ISV
			Ondersteuning VVE's	Ondersteuning VVE's	Corporaties	< 5	ISV, corporaties
			Aanpak individuele panden	Aanpak individuele panden	gemeente	n.t.b.	gemeente
	Afval en hondenpoep	2, 3	Eventuele aanvullende maatregelen op regulier beleid (Optie: gecombineerde campagne voorlichting/verbaliseren/voorzieningen voor afval en hondenpoep)	Optie: jaarlijkse herhalingsacties	Gemeente, bewoners, corporaties	5-20	Gemeente, corporaties
Veilig en Vriendelijk	Ondernemers en 't Vliet	2, 3	Planvorming verbetering uitstraling samen met ondernemers (via nieuwe ondernemersvereniging)	Uitvoering plannen	Ondernemers, gemeente	< 5 + n.t.b.	ISV, gemeente
	Aanpak vandalisme en criminaliteit	2, 3	Nog nader in te vullen nav wijkscan politie; evt. financiële ISV-inzet vooral op initiatieven van onderop	Nog nader in te vullen; evt. financiële ISV-inzet vooral op initiatieven van onderop	Gemeente, politie, corporaties, bewoners, ondernemers	20-50	ISV, gemeente, corporaties, ondernemers

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouders	Kostenindicatie X € 1.000	vanuit welk budget
	Jeugdoverlast	2, 3	Onderzoek naar de wenselijkheid (financiële) mogelijkheid van de inzet van straatcoaches		Gemeente, SAOL (straatcoaches), Welzijnswerk en politie	20-50	Gemeente
	Wijkbeheer	2, 3	Stimuleren meer eigen wijkbeheer door bewoners		Gemeente, corporaties, wijkpanel	< 5	ISV, gemeente, corporaties
	Buurtconciërges	2, 3	Een systeem van de inzet van 3 buurtconciërges voor 6 wijken	Een systeem van de inzet van 3 buurtconciërges voor 6 wijken	Gemeente, corporaties	n.t.b.	ISV, gemeente, corporaties
	Buurt- en wijkvoorzieningen	2, 3	Onderzoek: welke voorzieningen zijn op welke locaties nodig en gewenst		Gemeente, samen met voorzieningen en bewoners	Pm	Gemeente
	Buurtpreventieteam	2, 3	Onderzoek: mogelijkheden opzetten buurtpreventieteam Welgelegen		Welzijnswerk, bewoners, gemeente	< 5	gemeente
Sociaal	Sociale problematiek	3	Start sociaal wijkteam Oud Oost; quickscan van sociale onderwerpen, waar interventie gewenst is. Opstellen plan van aanpak.		Welzijnswerk, gemeente	Pm	gemeente
			Uitvoeren van plan van aanpak, maar flexibel in kunnens pelen op actuele ontwikkelingen	Uitvoeren van plan van aanpak, maar flexibel in kunnens pelen op actuele ontwikkelingen	Sociaal wijkteam	Pm	gemeente
	Brede school	3	Verdere ontwikkeling brede school		Onderwijs, welzijnswerk, bewoners en gemeente	n.t.b.	Gemeente/ ISV
				Sport- en cultuuraanbod brede school ontwikkelen	Onderwijs, welzijnswerk, BV Sport	Pm	gemeente

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouders	Kostenindicatie X € 1.000	vanuit welk budget
	Amaryllis jeugd en jongeren	3	Aanpak vroegtijdig schoolverlaten		Gemeente, Friesland College	Pm	Gemeente
	Wijkzorg	3	Pilots voor brengen van zorg naar bewoners		Gemeente, zorgaanbieders	5-20	Gemeente (WMO)
				Inrichten Kindcentrum	Onderwijs, welzijnswerk, bewoners en gemeente	Pm	gemeente
	Wijkidee	2, 3	Uitvoeren project Wijkidee: uitvoeren bewonersideeën, vooral op sociaal vlak		Bewoners/ gemeente	55	Gemeente (project Wijkidee)
Fysiek	Studiegebied	1, 2		Beoordelen wat er met bebouwing in omgeving Cambuur gaat gebeuren (inclusief ontwikkeling woonservicezone)	Elkien, iom gemeente en bewoners	n.t.b.	Gemeente, ISV
	Energiebesparing	1	Stimuleren bewonersinitiatieven energiebesparing		gemeente	n.t.b.	ISV
			Uitdragen corporatieve energiebesparing		corporatie	20-50	ISV
			Uitdragen particuliere energiebesparing		gemeente	20-50	ISV
	Woningverbetering	1, 2	Bezit corporatie Elkien aan de Borneostraat en Celebesstraat en directe omgeving renoveren en energiezuinig maken (start: 2012)		Elkien iom bewoners	pm	corporatie
		1,2	Bezit corporatie Elkien aan Saskiadwarsstraten, Straat van Welgelegen en Saskiastraat renoveren en energiezuinig maken; aanpak woonomgeving (o.a. beheer heggen en verzamelcontainers). Is gestart.		Elkien iom bewoners	pm	corporatie
		1,2	Bezit corporatie Elkien aan Jacob Binckesstraat en directe omgeving renoveren en energiezuinig maken		Elkien iom	pm	corporatie

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouder(s)	Kostenindicatie X € 1.000	vanuit welk budget
			(start: 2011)		bewoners		

Nijlân

Hoofddoelen (gerelateerd aan rijksdoelstellingen ISV):

1 = bevordering van de kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: woonduur, verhuiscapaciteit)

2 = bevordering van de fysieke kwaliteit van de leefomgeving (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: oordeel over de wijk, veiligheidsindex)

3 = bevordering van de sociale stijging bewoners en sociale versterking wijk (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden, percentage werkzoekenden, rapportcijfer omgang buurtbewoners)

Onderzoek, voorbereiding en volgen van ontwikkelingen	Uitvoering op korte termijn	Uitvoering of voortzetting op (middel)lange termijn redelijk zeker	Uitvoering of voortzetting op (middel)lange termijn afhankelijk van onderzoek of eerdere ervaringen
---	-----------------------------	--	---

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouders	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
Schoon en Heel	afval	2, 3	Eventuele maatregelen aanvullend op regulier beleid		Gemeente, corporaties	n.t.b.	Gemeente, corporaties
	afval en jongeren	2, 3	aanpak zwerfafval bij WA Plein en ROC door uitvoering en aansluiting op lopende projecten. Vgl Skrep, schooljeugd etc.	Vervolg geven aan project zwerfafval	Scholen/gemeente	5-20	gemeente
	tuinonderhoud	1, 2	verscherping handhaving op tuinonderhoud benedenwoningen	Doorlopend handhaven	corporaties	Pm	WF
	groen in openbare ruimte	2, 3	uitvoeringsniveau verhogen, extra inzet van fysiek wijkteam		gemeente	20-50	Gemeente, ISV
	Particulier bezit	1	Ondersteuning VVE's	Ondersteuning VVE's	Corporaties	< 5	ISV, corporaties
Veilig en Vriendelijk	inbraak	2	Project inbraakbeveiliging portiekwoningen WF uitvoeren met spin-off naar particulier bezit	Uitrol pilot	WF	20-50	ISV, WF

thema	onderwerp	Effect op hoofdoel	2011-2012	2012-2014	actiehouder(s)	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
	inbraak en enge plekken	2	aanleg verlichting stegen West Indische buurt		Elkien	5-20	Elkien
	drugsoverlast wijk	2, 3	onderzoek mogelijkheden aanpak drugsoverlast wijk (straatcoaches?)		Gemeente, politie, stedelijk welzijnsteam	< 5	gemeente
	drugsoverlast woning en wijk	2, 3	communiceren dat melden drugsoverlast belangrijk is ivm dossiervorming		allen	< 5	gemeente
	verkeer	2, 3	overleg starten tussen wijkpanel en gemeente mbt sluipverkeer via Middelseestraat		Gemeente + wijkpanel	Pm	gemeente
			intensivering handhaving en controle op 30-km zone		Politie	ntb	gemeente
			onderzoek verkeersremmende maatregelen Marijkestraat	uitvoer maatregelen	gemeente	ntb	ISV, gemeente
			parkeeroverlast Curacaostraat oplossen door brugafsluiting van het Friesland College		FC/ gemeente	ntb	Gemeente, Friesland College
	Winkelcentrum Marowijnestraat	2	Ontwikkelingen volgen		Gemeente/ wijkpanel	Pm	gemeente
	Wijkbeheer	2, 3	Stimuleren meer eigen wijkbeheer door bewoners		Gemeente, corporaties, wijkpanel	< 5	ISV, gemeente, corporaties
	Buurtconciërges	2, 3	Een systeem van de inzet van 3 buurtconciërges voor 6 wijken	Een systeem van de inzet van 3 buurtconciërges voor 6 wijken	Gemeente, corporaties	n.t.b.	ISV, gemeente, corporaties
Sociaal	bewonersparticipatie	2, 3	verbreden + versterken wijkpanel		Gemeente/ opbouwwerk	< 5	gemeente

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouders	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
			sociale stimulering en activering en stimuleren van bewoners voor zelforganisatie		opbouwwerk	Pm	gemeente
	Breed wijkoverleg	2, 3	interdisciplinair wijkoverleg, gericht op het signaleren en aanpakken van problemen en op het pakken van kansen		welzijn, corporaties, wijkpanel, politie, scholen, Nijlânstate	< 5	gemeente
	Zorg voor ouderen	2, 3	gladheidsbestrijding op "senioren"complexen ; gesprekken starten met bewoners, oplossingen voorbereiden		WF/ gemeente/ bewoners	5-20	WF
			Onderzoek naar betere zorginfrastructuur voor ouderen		Gemeente/ corporaties/ zorgpartijen/ Nijlânstate/ welzijn	< 5	gemeente
			Onderzoek vestiging 1 ^e lijns zorg in de wijk		Gemeente	< 5	gemeente
	wijkzorg	3	Pilots voor brengen van zorg naar bewoners	Pilots voor brengen van zorg naar bewoners	Gemeente, zorgaanbieders	5-20	Gemeente (WMO)
	Activiteiten voor ouderen	3	Aanbod voor Senioren vanuit zorgaanbod van Nylânstate		Welzijn, WF, Nijlânstate	< 5	WF, Nijlânstate
			gebruik ontmoetingsruimte Soestdijkstraat bevorderen tbv bewoners Mauritsplein en Van Harinxmaplein		WF	5-20	WF
	Sociale problematiek	3	Opstellen en uitvoeren sociaal programma naast herontwikkeling West Indische buurt	uitvoeren sociaal programma naast herontwikkeling West Indische buurt	Elkien/ welzijn	50-100	ISV, gemeente, Elkien
			Alert zijn en waar nodig interveniëren op sociale problematiek	Alert zijn en waar nodig interveniëren op sociale problematiek	Welzijn (stedelijk team)	Pm	welzijnsorganisatie

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouder(s)	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
	kunst	2	community art (mogelijkheden voor kunstwerk of kunstproject onderzoeken)		Gemeente, bewoners, kunstenaar	30	gemeente
	communicatie/wijkkrant	2, 3	uitleg geven over voortgang projecten via wijkmedia iom wijkpanel (wijkkrant oprichten)	uitleg geven over voortgang projecten via wijkmedia iom wijkpanel	Wijkpanel, gemeente corporaties	< 5	ISV, wijkpanel
Fysiek	regulier onderhoud portiek- en galerijflats WF	1, 2	Uitvoering volgens MJOB 2011	regulier onderhoud w.o. schilderwerk, gevels, algemene ruimten etc	WF	Pm	WF
	woonservicezone	1	onderzoek invulling zorginfra en voorzieningen icm wonen Nijlânsdijk 4	Uitvoering?	Elkien/ Palet/ Van der Werf/ gemeente	n.t.b.	Elkien/ Palet/ Van der Werf
	aanpak West Indische buurt	1, 2	bewonersproces planvoorbereiding en uitvoering WI- Buurt	Uitvoering	Elkien/ bewoners	5-20	Elkien
	Planmatig onderhoud Elkien	1, 2	herstraten aanleggen putten stegen Curacao-Coronie en Antilenweg	buurtverbetering WI-Buurt	Elkien, gemeente	5-20	ISV, gemeente
	Planmatig onderhoud periode 2011 -2020 WF	1, 2	NB. verbetering energielabel woningen (nog nader te bepalen welke woningen)	NB. verbetering energielabel woningen (nog nader te bepalen welke woningen)	WF	ntb	WF
	voorraadbeheer WF	1, 2	onderzoek portiekwoningen WF	onderzoek mbt woningvoorraad, doelgroepen en markt	WF	20-50	WF
	Wijkcentrum Nijlân	2, 3	alternatieven onderzoeken ter vervanging van huidig wijkcentrum: - locatie (Nijlânsdijk 122?); - zoeken naar mede- gebruikers; - opstellen businessplan; - opstellen programma van eisen	uitvoering	Gemeente/ wijkorganisatie	> 100 PM (tbv exploitatie)	ISV, gemeente wijkorganisatie

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouder(s)	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
	Groene long	2, 3	Samen met bewoners komen tot een integraal plan voor de verbetering van de groene long in de wijk. Aandacht voor: - waterpartijen : verbinding maken tussen de vijvers Marijkestraat - straten : Marijkestraat en Surinamestraat versmallen - water huishouding : waterloop en doorstroming - speelplaats : aanleg speelvoorzieningen (waterspeelplaats?) in groene long	Uitvoering aanpak groene long	Gemeente/ bewoners/ WF/ Elkien	> 100	ISV , gemeente, corporaties
	zwemsteiger/ aanlegsteiger	2, 3	Onderzoek haalbaarheid aanleg (vergelijkbaar met Zuiderburen)		Gemeente/ wijkpanel	< 5	ISV
	tuin	2, 3	Onderzoek mogelijkheid aanleg volkstuin		Gemeente/ wijkpanel	< 5	ISV
	Energiebesparing	1	Stimuleren bewonersinitiatieven energiebesparing		Gemeente, corporaties	n.t.b.	ISV, corporaties
			Uitdragen particuliere energiebesparing vanuit pilot koopwoningen		gemeente	20-50	ISV

Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek

Hoofddoelen (gerelateerd aan rijksdoelstellingen ISV):

1 = bevordering van de kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: woonduur, verhuisgeneigdheid)

2 = bevordering van de fysieke kwaliteit van de leefomgeving (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: oordeel over de wijk, veiligheidsindex)

3 = bevordering van de sociale stijging bewoners en sociale versterking wijk (beïnvloedt verbetering van MOP-indicatoren: gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden, percentage werkzoekenden, rapportcijfer omgang buurtbewoners)

Onderzoek, voorbereiding en volgen van ontwikkelingen	Uitvoering op korte termijn	Uitvoering of voortzetting op (middel)lange termijn redelijk zeker	Uitvoering of voortzetting op (middel)lange termijn afhankelijk van onderzoek of eerdere ervaringen
---	-----------------------------	--	---

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouders	Kostenindicatie X € 1.000	vanuit welk budget
Schoon en Heel	achteruitgang particulier bezit	1, 2, 3	aanpak tuintjes en erfafscheidigen nastreven. Een uniformer beeld is vaak een netter beeld. Hiervoor moeten bewoners samen worden gebracht. Hierbij moet ook worden gedacht aan het aanbieden van voorzieningen als bijvoorbeeld fietsenstandaards.	Waar nodig en mogelijk deze projecten herhalen. Ook vastgoedeigenaren hierbij betrekken.	gemeente/SWT	5-20	ISV, gemeente
			Organiseren van een tuingereedschapsuitleenpunt, in combinatie met een buurtservicepunt.		gemeente/SWT	5-20	ISV, gemeente
			Mogelijkheden onderzoeken om groencluster van Comenius te betrekken bij het (laten) onderhouden van (voor)tuintjes en heggen.		gemeente/Comenius	< 5	ISV, gemeente
			Samenwerking verbetering particulier bezit		Gemeente; eigenaars	n.t.b.	Gemeente, ISV
			Ondersteuning VVE's		Corporaties	< 5	ISV, corporaties

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouder(s)	Kostenindicatie X € 1.000	vanuit welk budget
	afval	2, 3	Eventuele aanvullende maatregelen op regulier beleid (Plan maken om bewoners aan te spreken op rommel in de voortuin. Campagne starten met een opruimproject)		gemeente/corporaties	ntb	Gemeente, corporaties
	illegale verhuur	2		Mogelijke uitrol vanuit pilot Vlietzone	gemeente	n.v.t.	ntb
	Verpaupering fysieke infrastructuur	2, 3	Inventariseren en aanpakken van slechte plekken in de openbare ruimte. Een van deze plekken is aan de Camminghastraat/Auke Stellingwerfstraat. Dit wordt aangepakt		gemeente/corporatie	5-20	Gemeente, ISV
			Bij het maken van plannen voor de openbare ruimte wordt deze zo ingericht dat deze makkelijk te onderhouden is.		gemeente	n.v.t.	meenemen in planontwerpen
			Plan maken voor aanpak van de "Bonnemawijk" (Albert Schweitzerstraat en dwarsstraten) voor de aanpak van de openbare ruimte. In ieder geval opruimen van de bielzen, en plantvakken her inrichten. Daarnaast ook aandacht voor de onderdoorgangen (onder de "poortwoningen").		gemeente, Elkien en bewoners	20-50	ISV, gemeente
Veilig en Vriendelijk	Overlastgevend panden	1, 2	Onderzoeken mogelijk van aanpak specifieke panden.			5-20	ISV, gemeente
			Het inrichten van speciaal interventieteam Oud Oost bestaande uit politie MOL en gemeentelijke disciplines (dit is een ander interventieteam, dan het team dat gerelateerd is aan het nieuwe welzijnsbeleid).		gemeente, politie en MOL	n.t.b.	gemeente
			Onderzoeken uitbreiding handhavingscapaciteit kamerverhuurpanden.		gemeente	< 5	ISV, gemeente
			Goede dossiervorming rondom overlastgevend panden opzetten.		gemeente	n.v.t.	Gemeente

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouder(s)	Kostenindicatie X € 1.000	vanuit welk budget
	Drugoverlast	2, 3	Het melden van drugoverlast stimuleren. De drugoverlast kan betrekking hebben op: dealen vanuit een woning, hennepplantages in een woning, of overlast door verslaafde bewoners.	melden van drugoverlast stimuleren.	gemeente, Meldpunt Overlast	< 5	ISV , gemeente
			Aanpak/begeleiden van overlastgevende (verslaafde) bewoners.	Aanpak/begeleiden van overlastgevende (verslaafde) bewoners.	gemeente, SWT, Stedelijk Interventieteam	Pm	gemeente
			de aanleg van klachtendossiers		gemeente	n.v.t.	gemeente
	Wijkbeheer	2, 3	Stimuleren meer eigen wijkbeheer door bewoners		Gemeente, corporaties, wijkpanel	< 5	ISV, gemeente, corporaties
	Buurtconciërges	2, 3	Een systeem van de inzet van 3 buurtconciërges voor 6 wijken	Een systeem van de inzet van 3 buurtconciërges voor 6 wijken	Gemeente, corporaties	n.t.b.	ISV, gemeente, corporaties
	Overlast jongeren	2, 3	Met Comenius gesprek aangaan over wat de school kan betekenen voor het (onderhoud van het) park.		gemeente	5-20	ISV, gemeente
			kwaliteit van het trapveld verbeteren. Hierdoor wordt het gebruik ervan groter, en wordt het "hangen" gestuurd en beheersbaar gemaakt.		gemeente	5-20	ISV
			groepsgerichte aanpak (repressief) op de groep overlastgevende jongeren. Preventieve maatregelen worden uitgewerkt in de TaskForce Jeugdoverlast.		gemeente (JVZ), Politie	n.t.b.	Gemeente (alleen 2011)
			aanpak jongerenoverlast. De afspraken voor jongeren en de inzet van het jongerenwerk zullen voorlopig gehandhaafd blijven in afwachting van verdere ontwikkeling van het vernieuwde welzijn rond de jeugd met het Centrum voor Jeugd en Gezin, de brede scholen en de mogelijke verandering rond de Bureaus		SWT	n.t.b.	gemeente

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouder(s)	Kostenindicatie X € 1.000	vanuit welk budget
			Jeugdzorg richting gemeente. Voor Tjerk Hiddes Cambuursterhoek wordt een uitvoeringsplan gevraagd om de incidentele jongerenoverlast in het Zamenhofpark en bij het buurthuis Cambuursterhoek aan te pakken.				
Sociaal	Sociale structuren	2, 3	inzetten op versterken van sociale structuren in de wijk.	inzetten op versterken van sociale structuren in de wijk.	SWT	Pm	gemeente
	Kansen voor kinderen	3		Via (brede) school extra aanbod aan kinderen doen voor: huiswerk begeleiding, mentorschap, excursies met kinderen organiseren om de blik te vergroten, aanbieden van culturele activiteiten. Hiervoor plan van aanpak maken en aanhaken bij- en benutten van kansen.	SWT, brede school	Pm	gemeente
			Inzetten van formulierenbrigade. Onderzoeken waar mensen geld laten liggen en daar wat aan doen.		SWT, brede school	Pm	Gemeente
			Signalering en aanpak individuele problematiek (in de buurt Tjerk Hiddes)		SWT, brede school	Pm	Gemeente
			Vernieuwde aanpak schuldhulpverlening door integrale ondersteuning		SWT	Pm	Gemeente
			Om duidelijkheid te creëren is het zinvol om een uitvoeringsplan op te stellen, waarin de samenwerking met de onderlinge partners in relatie tot de Brede School wordt beschreven. Dit plan kan door CJG en door het Sociale Wijkteam worden voorbereid.		SWT/gemeente	Pm	Gemeente
			Het Friesland College bij jongeren uit dit stadsdeel een rol laten spelen in het terugdringen van vroegtijdig schoolverlaten en stimuleren tot het behalen van een		SWT/gemeente / FC	Pm	Friesland College

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouder(s)	Kostenindicatie X € 1.000	vanuit welk budget
			startkwalificatie.				
				Plan van aanpak Brede School uitvoeren.	SWT/gemeente	Pm	Gemeente
				Het uitvoeringsplan samenwerking Brede School, CJG en Sociaal Wijkteam realiseren.	SWT/gemeente	pm	Gemeente
	Informatievoorziening	3	Het inrichten van een buurtservicepunt (professionals en vrijwilligers) . Dit is een centrale plek waar bewoners informatie en hulp kunnen krijgen op het gebied van opvoeden, opgroeien, gezondheid hulpverlening, invullen van formulieren en het schrijven van sollicitatiebrieven. Bij het servicepunt kunnen bewoners ook melding doen van misstanden in de buurt, waarbij de veiligheid van kinderen en andere bewoners voorop staat.		SWT/gemeente	< 5000	ISV, gemeente
	Buurtonderneming	2, 3		Een experiment met een buurtonderneming onderzoeken. Gedacht kan worden aan een integratie met een buurtservice punt. Een team van het buurtservicepunt kan onder leiding van professionele organisatie bij bewoners diverse ondersteunende werkzaamheden verrichten aan huis en tuin. In dit verband kan worden nagegaan of er werkervaringsplaatsen en stageplaatsen gecreeerd kunnen worden.	SWT, gemeente	5-20	ISV, gemeente
	Aanpak sociale problematiek	2, 3	Inzet van sociaal wijkteam: die gaan zoveel mogelijk "er op af" waar dat nodig is en dragen bij aan het versterken van het eigen vermogen en kracht van bewoners.		SWT	Pm	Gemeente
			De inzet van interventieteams, die gerelateerd zijn aan de sociale wijkteams. Voor burgers met complexe en urgente problemen worden interventieteams ingericht.		SWT	Pm	Gemeente

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouder(s)	Kostenindicatie x € 1.000	vanuit welk budget
	wijkzorg	3	Pilots voor brengen van zorg naar bewoners	Pilots voor brengen van zorg naar bewoners	Gemeente, zorgaanbieders	5-20	Gemeente (WMO)
	Brede school	3	Uitvoering activiteitenkalender Brede School 2011		Proloog, gemeente	pm	Proloog, gemeente
			In het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) team bespreking van samenwerking in de zorgelijke opvoedsituaties.		CJG	nvt	Gemeente
			In het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) bespreking van inzet Schoolmaatschappelijk werk.		CJG	nvt	Gemeente
			In de Voorschoolse Educatie (VVE): Taallijn		onderwijs	pm	Proloog
			Bij het jongerenwerk inzet van 1) Tienerwerk (zie ook activiteiten Brede School), 2) Inzet Jongerencoach, 3) inzet Straatcoaches (alleen nog in 2011) en 4) Jongerenwerker op school: Comenius		Diverse partijen	pm	Gemeente
			Inzet van combinatiefunctionaris sport en cultuur		Onderwijs, BV Sport, Cultuur	Pm	Bestaand budget
			Sturing geven aan interne processen die de Brede School ontwikkeling bevorderen (inbedding in de wijksamenleving, doorgaande lijn, netwerkvorming). Voor deze ontwikkeling van het Brede Schoolconcept bij de basisschool Oud Oost kan een plan van aanpak worden opgesteld.		gemeente	n.t.b.	Gemeente, ISV
				Te sturen op een integrale inzet van de budgetten in de aandachtswijk voor de uitvoering van de Brede School	gemeente	n.t.b.	Gemeente

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouder(s)	Kostenindicatie X € 1.000	vanuit welk budget
				Kwaliteitsbeleid rondom de Brede School bevorderen	gemeente	n.t.b.	Gemeente
				Samenhang bevorderen in het gemeentelijk beleid op het gebied van onderwĳshuisvesting, accommodaties, peuterspeelzaalwerk, CJG, het Sociale wĳkteam en overige door de gemeente gesubsidieerde instellingen voor jeugd en jongeren.	gemeente	n.t.b.	Gemeente ,ISV
				Sport- en cultuur aanbod in de uitvoering van de Brede School doorontwikkelen. De coordinatie van de uitvoeringsactiviteiten is in handen van een combinatie-functionaris.		n.t.b.	Gemeente
	Project Wĳkidee	2, 3	Uitvoeren bewonersideeën, vooral op sociaal vlak		Bewoners, gemeente	55	Gemeente
Fysiek	Onderhoud woningen Elkien	1	Aanpassen van de sanitaire voorzieningen van de 122 eengezinswoningen complexen 94 en 95 (tussen Tjerk Hiddesstraat en Jacob Binckesstraat (niveauverbetering: keuken, tegelwerk, isolatie etc.)		Elkien	> 100	Elkien
			In 2012 aanpassen van de sanitaire voorzieningen van de 68 onder- en bovenwoningen complexen 94 en 95 (tussen Tjerk Hiddesstraat en Jacob Binckesstraat (niveauverbetering: keuken, tegelwerk, isolatie etc.)		Elkien	> 100	Elkien
				In 2013 groot onderhoud van de woningen in de Schapenstraat en Ramstraat (o.a. isolatie maatregelen)	Elkien	> 100	Elkien
	Onderhoud woningen Woon Friesland	1		periodiek onderhoud woningen in delen Cambuursterpad en Hoeksterpoort	WoonFriesland	> 100	WoonFriesland

thema	onderwerp	Effect op hoofddoel	2011-2012	2012-2014	actiehouders(s)	Kostenindicatie X € 1.000	vanuit welk budget
	Maatschappelijk vastgoed	2, 3	Maatschappelijk vastgoed is een studie onderwerp. In 2011 moet er een concreet voorstel voor brede school ontwikkeling en maatschappelijk vastgoed worden geformuleerd. Wat gebeurt er met de basisschool en wat gebeurt er met de beide wijkgebouwen in de wijk. Hierin moet tevens de functie van wijkgebouw worden meegenomen. Onderzocht moet worden hoe dit zo kan worden ingevuld dat aan beide delen van de wijk recht doet.	Mogelijk uitvoering nieuwbouw brede school Oud Oost / wijkaccommodatie Tjerk Hiddes	Gemeente, Proloog, corporaties	> 100	Gemeente, Proloog, ISV
	Energiebesparing	1	Stimuleren bewonersinitiatieven energiebesparing		gemeente, corporaties	n.t.b.	ISV, corporaties
			Uitdragen particuliere energiebesparing vanuit pilot koopwoningen		gemeente	20-50	ISV